

Pracownia **E**waluacji **J**akości **K**ształcenia

OGÓLNOUNIWERSYTECKA ANKIETA OCENIAJĄCA JAKOŚĆ KSZTAŁCENIA – VIII EDYCJA

RAPORT z badania studentów i studentek

**Marek Bożykowski
Albert Izdebski
Mikołaj Jasiński
Joanna Konieczna-Sałamatin**

**UNIwersytet
Warszawski**

Warszawa, wrzesień 2022

Zespół autorski: Marek Bożykowski
Albert Izdebski
Mikołaj Jasiński
Joanna Konieczna-Sałamatin

Nadzór techniczny badania
i przygotowanie danych do analizy: Przemysław Kopa

Redakcja i korekta: Marta Chelminiak
Paulina Steckiewicz

Skład i łamanie: Joanna Konieczna-Sałamatin

Spis treści

1. WPROWADZENIE.....	2
2. GŁÓWNE WNIOSKI	4
CHARAKTERYSTYKA BADANIA I OSÓB W NIM UCZESTNICZĄCYCH	4
POZIOM SATYSFAKCJI ZE STUDIOWANIA I IDENTYFIKACJA Z UCZELNIĄ.....	4
DIAGNOZA I OCENA FUNKCJONOWANIA SYSTEMU WSPARCIA STUDENTÓW I STUDENTEK PRZEZ UCZELNIĘ	6
AKTYWNOŚĆ AKADEMICKA I SPOŁECZNA STUDENTEK I STUDENTÓW	8
3. CHARAKTERYSTYKA BADANIA I OPIS ZBIOROWOŚCI.....	10
3.1. CHARAKTERYSTYKA BADANIA	10
3.2. OPIS ZBIOROWOŚCI.....	10
4. SATYSFAKCJA ZE STUDIÓW NA UW	17
4.1. ZADOWOLENIE Z WYBORU UCZELNI I JEDNOSTKI.....	17
4.2. ZADOWOLENIE Z RÓŻNYCH ASPEKTÓW ZWIĄZANYCH ZE STUDIOWANIEM	22
4.3. POŚREDNIE MIARY ZADOWOLENIA ZE STUDIÓW NA UW	25
5. SYSTEM WSPARCIA OSÓB STUDIUJĄCYCH	41
5.1. OCENA WSPARCIA INSTYTUCJONALNEGO	43
5.2. POZOSTAŁE INSTRUMENTY WSPARCIA.....	58
5.3. UCZESTNICTWO W PROGRAMACH MOBILNOŚCI STUDENCKIEJ	75
5.4. PRZYCZYNY NIEUCZESTNICZENIA W PROGRAMIE ERASMUS	77
5.5. PRZYCZYNY NIEUCZESTNICZENIA W BILATERALNYCH PROGRAMACH WYMIANY.....	78
6. AKTYWNOŚĆ AKADEMICKA I SPOŁECZNA STUDENTEK I STUDENTÓW	80
6.1. AKTYWNOŚĆ AKADEMICKA STUDENTEK I STUDENTÓW	80
6.2. AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA STUDENTEK I STUDENTÓW.....	90
ANEKS	94

1. Wprowadzenie

Prezentujemy Państwu wyniki cyklicznego badania prowadzonego wśród studentów i studentek Uniwersytetu Warszawskiego pod wspólną nazwą *Ogólnouniwersytecka Ankieta Oceniająca Jakość Kształcenia*. W lecie 2022 r. zrealizowaliśmy już ósmą edycję tego badania, skierowaną do całej społeczności osób kształcących się na studiach pierwszego i drugiego stopnia. W tej edycji uwagę skupialiśmy przede wszystkim na trzech zagadnieniach:

- 1) Określenie poziomu satysfakcji ze studiów i studiowania oraz poczucie identyfikacji z uczelnią.
- 2) Diagnoza i ocena funkcjonowania systemu wsparcia studentów i studentek przez uczelnię, oraz identyfikacja słabych stron tego systemu i obszarów wymagających naprawy.
- 3) Identyfikacja uwarunkowań aktywności akademickiej i zaangażowania studentów i studentek w życie uczelni.

Kwestionariusz ankiety został przygotowany we współpracy z Uniwersytecką Radą ds. Kształcenia, pod merytoryczną opieką Prorektora UW ds. studentów i jakości kształcenia dr. hab. Sławomira Żółtka, prof. ucz. Dzięki temu doprecyzowano obszary i sformułowano pytania badawcze, na które miało odpowiedzieć tegoroczne badanie ogólnouniwersyteckie. W VIII edycji lista pytań badawczych - zestaw zagadnień, którym poświęcona była ankieta - przedstawiała się następująco:

1. W odniesieniu do satysfakcji ze studiowania i identyfikacji z uczelnią:
 - Jak studenci oceniają wybór uczelni oraz kierunku studiów?
 - Z jakich aspektów studiowania są a z jakich nie są zadowoleni?
2. W odniesieniu do systemu wsparcia studentów i studentek:
 - Jaka jest świadomość istnienia systemu wsparcia ze strony Uczelni dla studentów z problemami zdrowotnymi? Jaka część osób ubiegających się o wsparcie, faktycznie je otrzymuje?

- Jaka jest świadomość istnienia na Uczelni systemu wsparcia dla osób doświadczających nierównego traktowania? Jaka jest skala nierównego traktowania na Uczelni?
- Jak studenci oceniają system wsparcia:
 - dla osób z problemami zdrowotnymi (np. funkcjonowanie BON, CPP, przyznawanie IOS oraz urlopów zdrowotnych) – na ile łatwo lub trudno uzyskać odpowiednie wsparcie?
 - dla osób spotykających nierówne traktowanie (ombudsman, pełnomocnicy równościowi na szczeblu centralnym i jednostek dydaktycznych)
- Jaka jest świadomość możliwości uczestnictwa w wymianie międzynarodowej wśród studentów i studentek? Jaka jest skala uczestnictwa w tego typu programach?

3. W odniesieniu do aktywności akademickiej:

- Jaka część studentek i studentów angażuje się w formalne i nieformalne działania na rzecz wspólnoty akademickiej?
- Z jakiej oferty aktywności akademickiej (samorząd, koła naukowe, organizacje kulturalne i sportowe, UCW, NZS) korzystają. Jeśli nie korzystają – dlaczego?
- Jaki jest stopień zaangażowania społecznego studentów poza uczelnią?
- W jakiego typu organizacjach studenci realizują swoje zainteresowania i pasje niezwiązane bezpośrednio ze studiami?

Badanie ankietowe zostało zrealizowane online, z wykorzystaniem systemu *Ankieter* zintegrowanego z systemem USOSweb. Badanie jest w pełni anonimowe. Niniejszy dokument prezentuje wyniki zgodnie z zaprezentowanym wyżej zestawem głównych zagadnień badawczych. Raport zaczyna się od najważniejszych wniosków oraz charakterystyki zbiorowości osób, które wzięły udział w badaniu.

2. Główne wnioski

Charakterystyka badania i osób w nim uczestniczących

- Poziom realizacji badania w VIII edycji *Ogólnouniwersyteckiej Ankiety Oceniającej Jakość Kształcenia* wyniósł 12%. Wśród uczestników badania przeważały osoby studiujące na studiach I stopnia, stanowili oni 55% badanej zbiorowości. Wyraźnie przeważali także studenci i studentki kształcący się w trybie stacjonarnym, którzy stanowili 81% badanych. Nieco ponad połowę badanych stanowiły osoby z niższych roczników studiów. Blisko 2/3 badanych stanowiły kobiety. Przeważali też mieszkańcy Warszawy i okolic.
- Wśród respondentów przeważały osoby zdobywające wykształcenie na studiach z obszaru nauk społeczno-ekonomicznych, jeden na trzech respondentów studiował na kierunkach humanistycznych i językowych, zaś najmniejszą część badanej zbiorowości stanowiły osoby kształcące się na studiach matematyczno-przyrodniczych.
- Struktura uczestników badania wg płci, roku studiów, trybu studiowania (stacjonarny / niestacjonarny) oraz obszaru kształcenia była bardzo zbliżona do faktycznej struktury całej zbiorowości osób kształcących się w Uniwersytecie Warszawskim na studiach I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich.
- Wśród respondentów badania dominowały osoby, które oceniały swoją sytuację finansową jako dobrą.
- Blisko jeden na pięciu badanych (19%) zadeklarował problemy ze stanem swojego zdrowia.

Poziom satysfakcji ze studiowania i identyfikacja z uczelnią

- Zdecydowana większość badanych studentów i studentek jest zadowolona zarówno z wyboru UW jako miejsca studiowania, jak i z wyboru swojej jednostki. Wydaje się to naturalne, ponieważ osoby niezadowolone z któregoś z tych wyborów po prostu zmieniają miejsce studiowania – były więc niewielkie szanse na trafienie w tym badaniu na

osobę poważnie i fundamentalnie niezadowoloną. Nie zmienia to faktu, że wiele osób wyrażało rozmaite zastrzeżenia dotyczące różnych aspektów funkcjonowania uczelni.

- Wśród niewielu zmiennych oddziałujących na poziom zadowolenia ze studiów, znalazły się: poziom studiów, miejsce zamieszkania, samoocena sytuacji finansowej oraz sytuacja zdrowotna studenta. Wyższy poziom satysfakcji prezentowały osoby studiujące na studiach drugiego stopnia, mieszkające w Warszawie lub najbliższej okolicy oraz dobrze oceniające swoją sytuację materialną.
- Doświadczenia związane ze studiowaniem są zazwyczaj zapośredniczone przez jednostkę dydaktyczną, w której faktycznie odbywają się studia, zatem opinie o trafności wyboru uczelni i jednostki były ze sobą silnie skorelowane. Ze względów, które już zostały wskazane, uczestniczki i uczestnicy sondaży byli najczęściej bardzo zadowoleni z obu wyborów. Osoby studiujące kierunki humanistyczne częściej wyrażały satysfakcję z wyboru uczelni niż swojej jednostki. Na kierunkach ścisłych z kolei, częściej zdania były osoby szczególnie podkreślające satysfakcję z wyboru swojej jednostki.
- Spośród różnych aspektów studiowania najwyższe przeciętne oceny zebrały relacje międzyludzkie – z innymi studentami (ocenione średnio na 5,4) i z kadrą akademicką (średnia ocena niewiele mniejsza, bo 5,3). Najmniejszy przeciętny poziom satysfakcji wyrażano w odniesieniu do organizacji studiów, choć wciąż było to powyżej wartości 4, która jest „środkiem” pomiędzy niezadowoleniem a zadowoleniem. Równocześnie kwestie organizacji studiów oraz ich programu to czynniki, których ocena była najsilniej skorelowana z oceną zadowolenia ze studiów. Są to zatem te aspekty studiowania, w których ewentualna poprawa może najwyraźniej oddziaływać na pozytywne opinie studentów o uczelni i wybranym kierunku studiów.
- Pośrednie miary satysfakcji ze studiów – takie jak gotowość ponownego wyboru UW jako miejsca studiowania w przypadku wystąpienia takiej konieczności czy zamiar ukończenia podjętych studiów – również wskazują na wysoki poziom zadowolenia studentów ze swojej uczelni. Pojawiają się jednak rozmaite wątpliwości, uwagi i zastrzeżenia, które dotyczą przede wszystkim: organizacji procesu nauczania (przekazywanych treści programowych, sposobu prowadzenia zajęć i kwestii organizacyjnych, np. planu zajęć lub sposobu zapisywania się na zajęcia) oraz relacji międzyludzkich (głównie między studentami a prowadzącymi zajęcia lub – rzadziej – między studentami a pracownikami administracyjnymi).

- Znaczna część studentów studiów pierwszego stopnia planuje kontynuować naukę na studiach drugiego stopnia – najczęściej deklarowanym wyborem było pozostanie na UW w tej samej jednostce, jednak drugim co do częstości wyborem była odpowiedź „nie wiem”. Decyzje krystalizują się wraz z nabywaniem doświadczeń w studiowaniu – na ostatnim roku studiów odpowiedź „nie wiem” pojawia się znacznie rzadziej niż na pierwszym. Na wyższych latach studiów wzrasta także odsetek planujących podjąć studia na innej uczelni w Polsce.

Diagnoza i ocena funkcjonowania systemu wsparcia studentów i studentek przez uczelnię

- Najlepiej rozpoznawane jednostki organizacyjne UW, do zadań których należy udzielanie wsparcia studentom i studentkom to: Rzecznik praw studenta, Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami, Biuro Karier, Biuro ds. Pomocy Materialnej oraz Inkubator UW. Najslabiej znane były: Koordynator ds. przeciwdziałania mobbingowi, Główna specjalistka ds. równouprawnienia, Ombudsman i Konsultantka ds. przemocy seksualnej.
- Bardzo niewielki procent (do 12%) badanych zadeklarował poszukiwanie wsparcia instytucjonalnego na UW, ale zdecydowana większość (od 63% do 86%) osób poszukujących wsparcia w analizowanych jednostkach – otrzymywała to wsparcie.
- Osoby, które podjęły studia w trybie stacjonarnym częściej od pozostałych wiedziały o możliwości korzystania ze wsparcia instytucjonalnego na UW, jednak nie przekładało się to na większe zapotrzebowanie na wsparcie ze strony studentów i studentek studiów stacjonarnych w porównaniu do studiujących niestacjonarnie. Dla większości podmiotów wspierających społeczność studencką udziały osób otrzymujących wsparcie wśród starających się o nie były takie same wśród osób ze studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.
- Ocena skuteczności uzyskanego wsparcia przedstawiała się następująco. Inkubator UW otrzymał najwyższe oceny skuteczności od osób z kierunków matematyczno-przyrodniczych, a najniższe – z kierunków humanistyczno-językowych. Osoby studiujące na kierunkach matematyczno-przyrodniczych były zarazem najlepiej poinformowane o Inkubatorze UW i okazały się najbardziej zainteresowane wsparciem ze strony tego podmiotu.

- Ombudsman i Rzecznik praw studenta to podmioty częściej uznawane za skuteczne we wsparciu przez kobiety niż przez mężczyzn, natomiast wsparcie Biura Karier – odwrotnie. Częściej uzyskiwało wysokie oceny skuteczności od mężczyzn niż od kobiet.
- Welcome Point UW był oceniony bardzo dobrze: wszystkie osoby zamieszkałe poza granicami Polski zainteresowane wsparciem ze strony Welcome Point, zadeklarowały uzyskanie tego wsparcia.
- Skuteczność wsparcia ze strony Biura ds. Osób z Niepełnosprawnościami, Biura Karier, Inkubatora UW i – co szczególnie ważne – Biura ds. Pomocy Materialnej deklarowały najczęściej osoby o lepszej (!) sytuacji finansowej. Osoby o złej sytuacji finansowej najniżej oceniały wsparcie Biura ds. pomocy materialnej. Osoby te najczęściej zwracały się do tego podmiotu o wsparcie i zarazem najrzadziej deklarowały otrzymanie od niego wsparcia. Równocześnie osoby o słabszej kondycji finansowej okazały się najgorzej poinformowane o działalności sześciu z dziesięciu podmiotów objętych analizą.
- Wartości wskaźnika zadowolenia dla wszystkich podmiotów objętych analizą sytuują się wyraźnie powyżej środka skali. Najwyższe oceny uzyskały podmioty: Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnych, Welcome Point i Inkubator UW.
- Biuro Karier i Welcome Point uzyskały najniższe oceny zadowolenia wśród osób z kierunków matematyczno-przyrodniczych.
- Spośród 15 analizowanych instrumentów wsparcia społeczności studenckiej przez UW tylko stypendium rektora (33%) i stypendium socjalne (11%) były przedmiotem zainteresowania większej grupy badanych studentek i studentów UW. Większość instrumentów okazała się dostępna przeważającej większości osób ubiegających się o nie.
- Instrumentami najpowszechniej znanymi wśród badanych studentek i studentów okazały się stypendia: stypendium rektora (86%), stypendium socjalne (71%) i stypendium dla osób z niepełnosprawnościami (54%).
- Osoby studiujące stacjonarnie zdecydowanie częściej ubiegały się o stypendium rektora niż studentki i studenci studiów niestacjonarnych. Te same osoby okazały się lepiej poinformowane o większości analizowanych instrumentów wsparcia. Studenci i studentki studiów stacjonarnych byli również wyraźnie skuteczniejsi niż ich koledzy i koleżanki ze studiów niestacjonarnych w uzyskiwaniu indywidualnej organizacji studiów ze względu na problemy zdrowotne.

- Studenci i studentki studiów matematyczno-przyrodniczych okazali się najpowszechniej poinformowani o większości instrumentów objętych analizą i najpowszechniej deklarowali skuteczność w uzyskiwaniu wsparcia poprzez te instrumenty.
- Skuteczność ubiegania się o instrumenty wsparcia, z niewielkimi wyjątkami, nie jest zależna od płci.
- Osoby z doświadczeniem studiowania poza UW rzadziej niż osoby bez takich doświadczeń wiedziały o istnieniu różnego rodzaju stypendiów na UW. Zarazem osoby te rzadziej deklarowały skuteczność w uzyskiwaniu wsparcia, o które się ubiegały, niż osoby, które studiowały wyłącznie na UW.
- Osoby oceniające swoją sytuację finansową jako dobrą częściej niż pozostałe znały większość interesujących je instrumentów wsparcia, zaś osoby w złej sytuacji finansowej rzadziej od pozostałych otrzymywały wsparcie, o które się ubiegały.
- Programy mobilności studenckiej cieszyły się stosunkowo niską popularnością na Uniwersytecie Warszawskim. W programach tych dwukrotnie częściej uczestniczyli studenci i studentki studiów stacjonarnych (13%) niż niestacjonarnych (7%).
- Jako najczęstszą przyczynę nieuczestniczenia w programie Erasmus i w bilateralnych programach wymiany wskazywano „brak możliwości finansowych”.

Aktywność akademicka i społeczna studentek i studentów

- Swoje zaangażowanie w rozmaite formalne i nieformalne działania na rzecz społeczności akademickiej zadeklarowało 36% badanych. Odsetek ten był nieco większy wśród studiujących stacjonarnie (38%) niż niestacjonarnie (25%). Innym czynnikiem sprzyjającym temu zaangażowaniu był rok studiów – młodsi mieli tendencję do częstszego deklarowania aktywności niż starsi. Nie stwierdzono zależności aktywności akademickiej i społecznej od płci.
- Badani najczęściej angażowali się w jedną formę aktywności na uczelni (29%), ale w przypadku 7% były to dwie lub więcej aktywności. Najpopularniejsze było uczestnictwo w kołach naukowych (uczestniczyła w nich co czwarta osoba badana, dalsze

61% słyszało o takiej formie aktywności). Na drugim miejscu pod względem popularności były organizacje sportowe (głównie AZS), w których zaangażowanych było 7%, a kolejne 61% słyszało o nich.

- Brak uczestnictwa w organizacjach akademickich był uzasadniany dwoma głównymi powodami: brakiem zainteresowania obszarem działalności organizacji oraz brakiem czasu.
- Poziom uczestnictwa studentek i studentów w poszczególnych ciałach kolegialnych działających na naszej uczelni nie przekraczał 5%. Ogółem w pracach organów akademickich działających na UW uczestniczyło łącznie 9% studentek i studentów. Badano zaangażowanie w Samorząd Studentów UW, Radę Samorządu jednostki, na której osoba studiuje, Radę Wydziału (Instytutu), Radę Dydaktyczną (Radę Kolegium) i Parlament Studentów UW.
- Udział w pracach organów akademickich częściej deklarowali studenci i studentki kształcący się w trybie stacjonarnym niż niestacjonarnym. Warto też zauważyć, że aktywność w organizacjach akademickich sprzyjała uczestnictwu w organach kolegialnych uczelni.
- Blisko połowa (48%) studentek i studentów była aktywna w przestrzeni akademickiej, a więc angażowała się na rzecz społeczności akademickiej i/lub uczestniczyła w działalności organizacji akademickich i/lub brała udział w pracach organów akademickich.
- Poziom partycypacji studentek i studentów w aktywnościach różnych organizacji poza uczelnią był umiarkowany – jedna osoba na trzy działała w organizacjach społecznych.
- Uczestnictwo w działalności organizacji funkcjonujących poza uczelnią deklarowały częściej osoby mające problemy zdrowotne niż pozostali studenci i studentki.
- Na zakończenie warto podkreślić, że stwierdzono pewien stopień pozytywnej zależności między zadowoleniem z wyboru Uniwersytetu Warszawskiego oraz z wyboru jednostki studiowania a akademicką lub pozaakademicką aktywnością społeczną, jednak kierunek tej zależności nie jest oczywisty i nie można go określić na podstawie dostępnych danych.

3. Charakterystyka badania i opis zbiorowości

3.1. Charakterystyka badania

VIII edycja *Ogólnouniwersyteckiej Ankiety Oceniającej Jakość Kształcenia* była adresowana do wszystkich studentów, to jest osób kształcących się na studiach I i II stopnia oraz jednolitych studiach magisterskich, na Uniwersytecie Warszawskim. Technika gromadzenia danych w tym przedsięwzięciu badawczym była ankieta internetowa¹ udostępniona grupie docelowej w systemie *Ankieter*, który jest zintegrowany z systemem USOS-web. To ogólnouczelniane badanie ankietowe było anonimowe, a udział w nim był dobrowolny.

Studenci mogli udzielać odpowiedzi na pytania ankietowe w okresie od 23 maja do 13 czerwca 2022 roku. Odpowiedzi **na pytania zawarte w ankiecie udzieliło 4 447 osób** co oznacza, że w VIII edycji *Ogólnouniwersyteckiej Ankiety Oceniającej Jakość Kształcenia* **poziom realizacji badania wyniósł 12%**.

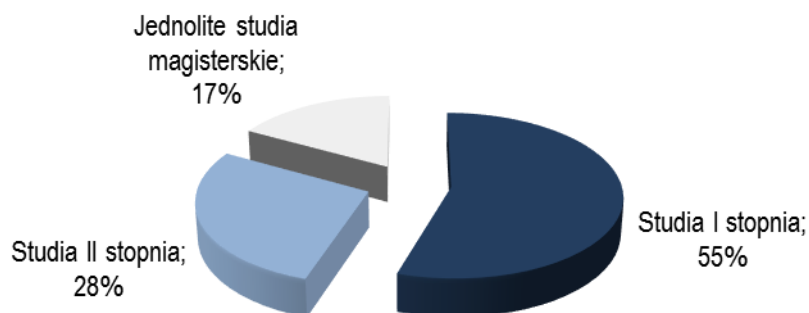
3.2. Opis zbiorowości

Na początku niniejszego opracowania warto pokrótce scharakteryzować objętą badaniem zbiorowość. Przy opisie tych charakterystyk należy zwrócić uwagę na kilka ważnych cech respondentów, które pozwalają się nie tylko zorientować w składzie objętej obserwacją zbiorowości, ale także pozwalają na lepsze zrozumienie wyników badań. Należy bowiem pamiętać, że opinie studentów na temat różnych aspektów funkcjonowania uczelni są kształtowane, w znacznej mierze, przez doświadczenia wynikające z różnych strukturalnych uwarunkowań studiowania na UW, a także z pewnych osobistych cech respondentów. W związku z tym niżej przedstawione charakterystyki badanej zbiorowości mogą okazać się ważnymi cechami różnicującymi odpowiedzi studentów.

Wśród najbardziej podstawowych charakterystyk badanych jest ich struktura według poziomu studiów. Jak się okazuje **wśród badanych przeważały osoby studiujące na studiach I stopnia - stanowili oni 55% badanej zbiorowości**.

¹ Dostępna w języku polskim i angielskim.

Rysunek 3.1. Struktura badanych wg poziomu studiów

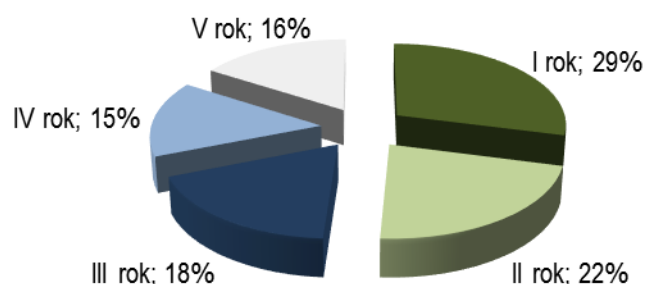
Osoby kształcące się na II stopniu studiów stanowiły 28% składu badanej zbiorowości i w końcu osoby studiujące na jednolitych studiach magisterskich stanowiły 17% spośród uczestników VIII edycji *Ogólnouniwersyteckiej Ankiety Oceniającej Jakość Kształcenia*. Oznacza to, że struktura według poziomu studiów osób uczestniczących w tegorocznej edycji badania była prawie taka sama, jak w populacji. Wśród ogółu studentek i studentów UW kształciło się na studiach I stopnia 56%, na studiach II stopnia 27%, a na jednolitych studiach magisterskich 17% osób.

Kolejną bardzo ważną cechą opisującą sytuację studenta na uczelni jest tryb zdobywania wykształcenia. Na podstawie zgromadzonych danych należy stwierdzić, że **w objętej obserwacją zbiorowości wyraźnie przeważali studenci kształcący się w trybie stacjonarnym – stanowili oni 81% badanych**, zaś udział tych, którzy studiowali w trybie niestacjonarnym wyniósł 19%. Także i pod tym względem struktura osób uczestniczących w badaniu była nieomal identyczna, jak w populacji. Wśród ogółu studentek i studentów UW 80% kształciło się w trybie stacjonarnym, a 20% w trybie niestacjonarnym.

Bardzo istotną cechą charakteryzującą doświadczenia w kształceniu na wyższej uczelni jest czas nauki. W badaniu nie zadawano pytania o tę cechę w sposób bezpośredni, natomiast w ankiecie pojawiło się pytanie o rok studiów. Charakteryzując badaną zbiorowość pod względem czasu kształcenia, a więc pośrednio pytając o doświadczenia w studiowaniu, w celach prezentacyjnych przeliczono rok studiów dla studentów II stopnia w taki sposób, że osobom z pierwszego roku studiów II stopnia przypisano czwarty rok studiów, zaś studentom drugiego roku studiów II stopnia – piąty rok studiów. Strukturę studentów objętych badaniem wg roku

studiów przedstawia poniższy wykres. Jak się okazuje w badanej zbiorowości przeważali studenci reprezentujący niższe roczniki studiów (I i II rok studiów) – stanowili oni nieco ponad połowę spośród badanych.

Rysunek 3.2. Struktura badanych wg roku studiów

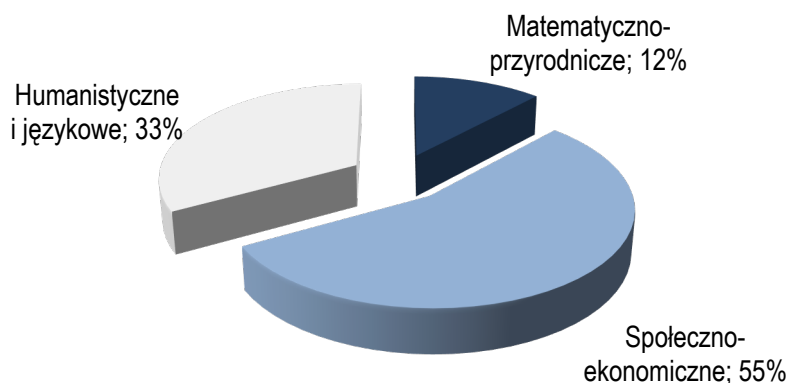

W związku z taką strukturą badanej zbiorowości według roku studiów, można przypuszczać, że część opinii wyrażanych przez zbadaną zbiorowość będzie raczej odzwierciedleniem przekonań panujących wśród studentów niż rezultatem ich indywidualnych doświadczeń zdobywanych w trakcie kształcenia na naszej uczelni. Warto jednak zauważyć, że jeśli weźmiemy pod uwagę ogół studentów kształcących się na Uniwersytecie Warszawskim, to studenci pierwszych dwóch lat studiów stanowią aż 83% tej zbiorowości, w tym studenci pierwszego roku – 53%.

Ważną cechą potencjalnie mogącą różnicować opinie wyrażane przez badanych jest obszar kształcenia. Na podstawie informacji o jednostce dydaktycznej, w której student się kształcił sklasyfikowano badanych do trzech obszarów kształcenia.

Sformułowanie „obszar kształcenia” należy traktować jako sposób grupowania kierunków kształcenia podobny do dawnego, нефunkcjonującego już formalnie, obszaru kształcenia, zastąpionego aktualnie przez dziedzinę kształcenia. Aby podkreślić specyfikę używanej typologii i jej odmienność od stosowanej w ustawie, w raporcie posługujemy się nazwami różnymi od występujących w klasyfikacji dziedzin kształcenia.

Rysunek 3.3. Struktura badanych wg obszaru kształcenia

Okazało się, że **wśród objętych badaniem studentów przeważająca część zdobywała wykształcenie na studiach społeczno-ekonomicznych, jeden na trzech respondentów studiował na kierunkach humanistycznych i językowych, zaś najmniejszą część badanej zbiorowości stanowiły osoby kształcące się na studiach matematyczno-przyrodniczych.**

Taka struktura badanych ze względu na obszar kształcenia w znacznym stopniu jest odzwierciedleniem sytuacji na uczelni, na której studenci i studentki kierunków matematyczno-przyrodniczych stanowią dokładnie 12% ogółu studiujących, studia z obszaru nauk społecznych to 60%, a humanistycznych – 28% studentek i studentów UW.

Opinie studentów na temat warunków kształcenia na naszej uczelni w pewnym stopniu mogą być uwarunkowane poprzez doświadczenia związane ze zdobywaniem wykształcenia w innych szkołach wyższych, poza Uniwersytetem Warszawskim. W świetle zgromadzonych danych empirycznych można stwierdzić, że blisko 29% badanych zadeklarowało doświadczenia w studiowaniu w innych szkołach wyższych niż UW.

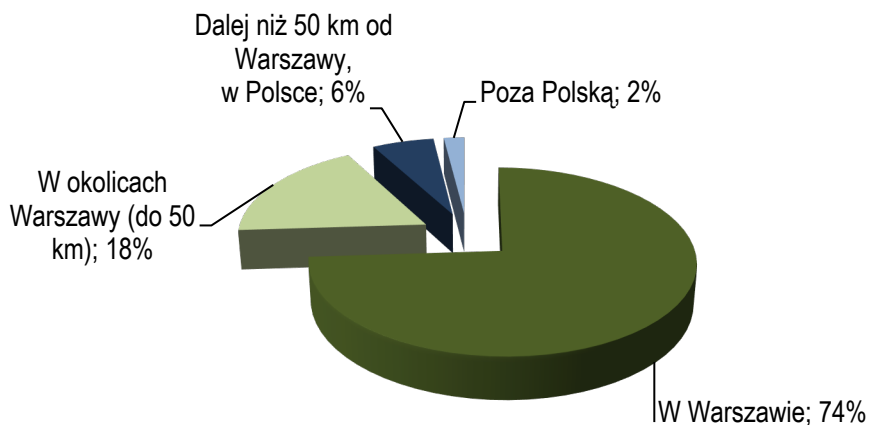
Poza cechami respondentów związanymi z ich sytuacją na uczelni na wyrażane przekonania mogą mieć wpływ także inne cechy demograficzno-społeczne. W ankiecie pytaliśmy o takie charakterystyki jak: płeć, miejscowość zamieszkania, ocena sytuacji finansowej oraz ocena stanu zdrowia.

Wśród uczestników badania **wyraźnie dominowały kobiety – stanowiły one blisko 2/3 badanych**, a więc reprezentacja mężczyzn w badanej zbiorowości była dwukrotnie niższa niż kobiet. Dodatkowo 3% respondentów określiło siebie jako osoby niebinarne. W świetle danych

o strukturze płci osób kształcących się na UW – 63% kobiet i 37% mężczyzn – można stwierdzić, że struktura płci osób uczestniczących w badaniu była bardzo podobna do tej, która występowała w populacji.

Omawiając miejsce zamieszkania badanych należy przede wszystkim stwierdzić, że **w badanej zbiorowości przeważali studenci zamieszkali w Warszawie lub jej okolicach.**

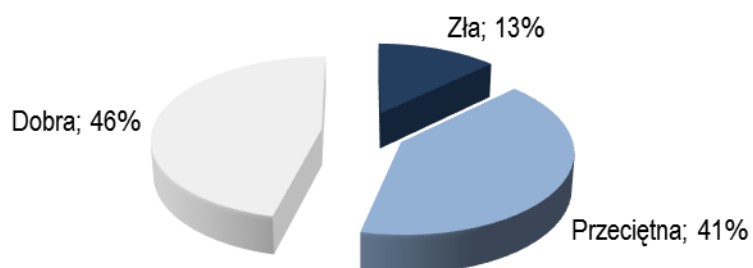
Rysunek 3.4. Struktura badanych wg miejsca zamieszkania

W Warszawie mieszkało blisko trzech na czterech respondentów, zaś w jej okolicach blisko jeden na pięciu. Jedynie 8% badanych mieszkało w dalszej odległości powyżej 50 km od Warszawy.

W badaniach społecznych częstym uwarunkowaniem wyrażanych opinii jest sytuacja finansowa respondentów. W badaniu prosiliśmy studentów o ocenę własnej sytuacji finansowej. Na podstawie uzyskanych wyników można stwierdzić, że **w badanej zbiorowości dominowały osoby, które oceniły swoją sytuację finansową jako dobrą.**

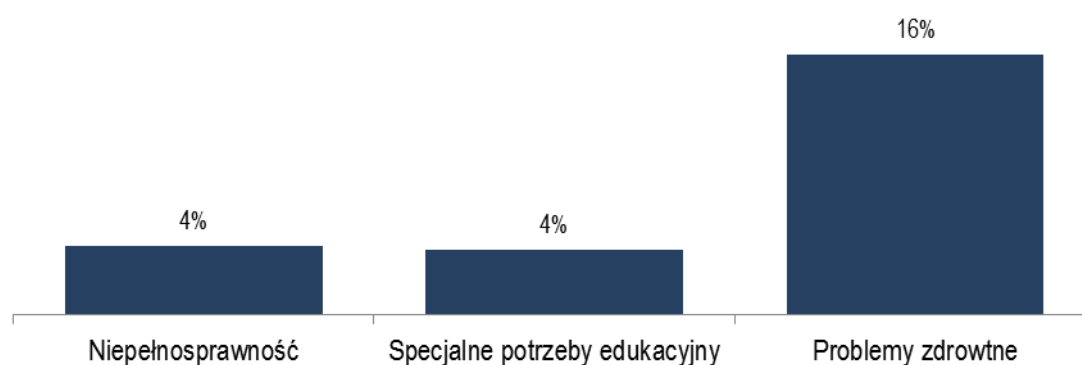
Rysunek 3.5. Struktura badanych wg oceny własnej sytuacji finansowej

Także duża część oceniła swoją sytuację finansową jako przeciętną, a tylko 13% badanych uznała ją za złą. W świetle tych wyników wydaje się, że finansowa sytuacja badanych studentów była dość dobra.

Stan zdrowia studentów z pewnością oddziałuje na różne aspekty studiowania, a tym samym może przekładać się na wyrażane poglądy. W VIII edycji ogólnouniwersyteckiego badania studentów zadawaliśmy pytanie nie tylko o niepełnosprawność, ale także specjalne potrzeby edukacyjne oraz poważne problemy zdrowotne. Okazało się, że **blisko jeden na pięciu badanych (19%) zadeklarował problemy ze stanem swojego zdrowia.**

Rysunek 3.6. Procent badanych deklarujących:

Wśród badanych studentów 16% deklarowało poważne problemy zdrowotne, 4% badanych stwierdziło, że ma specjalne potrzeby edukacyjne, i też 4% uczestników badania określiło siebie jako osoby z niepełnosprawnościami².

² Odsetki nie sumują się do 19%, gdyż pytanie miało charakter wielokrotnego wyboru.

4. Satysfakcja ze studiów na UW

Badanie zadowolenia ze studiów i/lub z uczelni jest jedną z najczęściej stosowanych miar w procesie ewaluacji jakości kształcenia. Przykładowo kwestia ta jest dokładnie i wieloaspektowo badana w dorocznym sondażu National Student Survey realizowanym w Wielkiej Brytanii³. W zastosowanym tam podejściu student jest traktowany podobnie jak klient, który powinien być zadowolony z oferowanych mu usług.

Zadowolenie z jakichkolwiek usług przekłada się na chęć ponownego skorzystania z nich lub rekomendowania ich w swoim otoczeniu. W przypadku sytuacji kształcenia się na wyższej uczelni chodzi przede wszystkim o zainteresowanie kontynuacją kształcenia na dalszych stopniach edukacji (magisterskim po ukończeniu licencjackiego, czy w szkole doktorskiej po uzyskaniu magisterium) oraz o zachęcanie do studiowania rodzeństwa, krewnych czy przyjaciół⁴ osób studiujących. Wszystko to buduje reputację uczelni w kraju i za granicą.

4.1. Zadowolenie z wyboru uczelni i jednostki

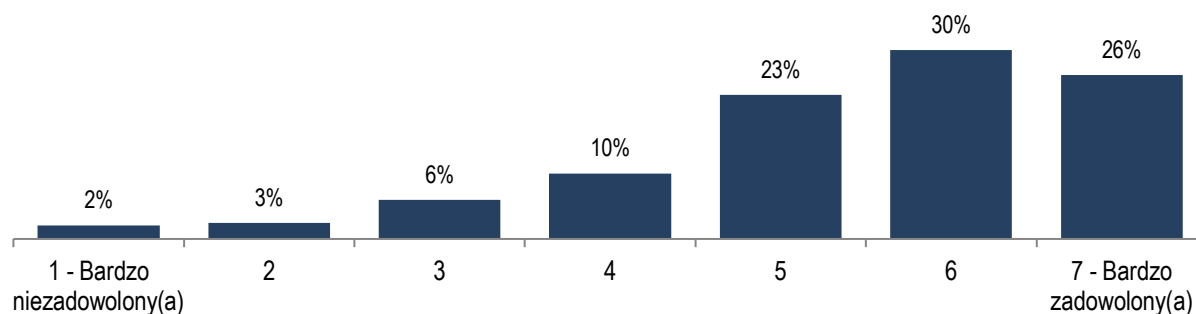
Na zadane wprost pytanie o satysfakcję z wyboru uczelni, większość studentów wskazuje najwyższe wartości na siedmiopunktowej skali (6 lub 7 wybrało w sumie 56% osób badanych – rys. 4.1.). Na wykresie można zauważyć również, że odsetki niezadowolonych są naprawdę niewielkie. Wydaje się to naturalne, ponieważ osoby niezadowolone z wyboru uczelni po prostu ją zmieniają, zatem są niewielkie szanse na trafienie w tym badaniu na osobę poważnie i fundamentalnie niezadowoloną z wyboru uczelni. Było jednak stosunkowo wiele osób wyrażających rozmaite zastrzeżenia i wątpliwości.

Wysoki przeciętny poziom zadowolenia studentów z tego, że studiuje na Uniwersytecie Warszawskim wiąże się również z niewielkim zróżnicowaniem tej postawy – prawie wszyscy są zadowoleni. Z niewielkiego zróżnicowania wynika z kolei to, że trudno jest wskazać czynniki, które w istotnym stopniu mogą wpływać na wspomniany poziom zadowolenia. Pewne kłopoty pojawiają się również przy badaniu zależności zadowolenia z wyboru uczelni od cech społeczno-demograficznych studentów.

³ Szczegóły: <https://www.thestudentsurvey.com/about-the-nss/> – dostęp 29.07.2022

⁴ Por. np. Douglas, J., Douglas, A., & Barnes, B. (2006). Measuring student satisfaction at a UK university. *Quality Assurance in Education*, 14(3), 251–267. <https://doi.org/10.1108/09684880610678568>

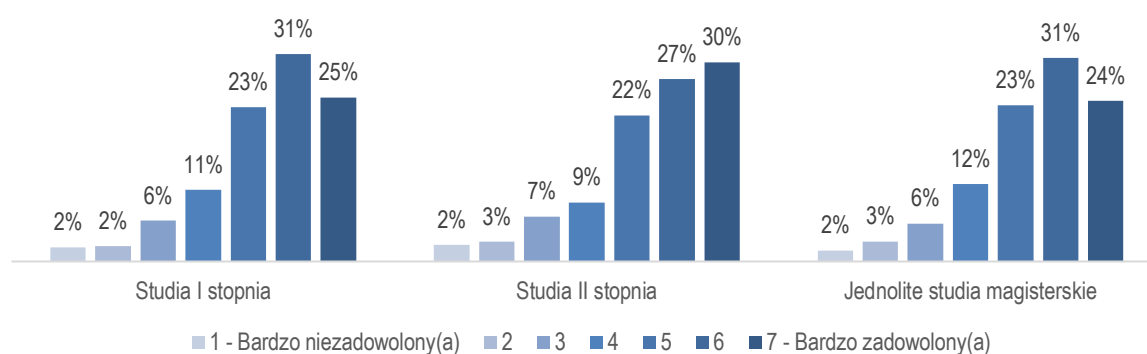
Rysunek 4.1. Poziom zadowolenia z wyboru Uniwersytetu Warszawskiego jako miejsca studiowania

Wśród niewielu zmiennych oddziałujących na poziom zadowolenia ze studiów, znalazły się: poziom studiów, miejsce zamieszkania, samoocena sytuacji finansowej oraz sytuacja zdrowotna studenta. Pozostałe zmienne brane pod uwagę przy analizie miały znikomy wpływ na ocenę zadowolenia ze studiów albo też nie miały żadnego.

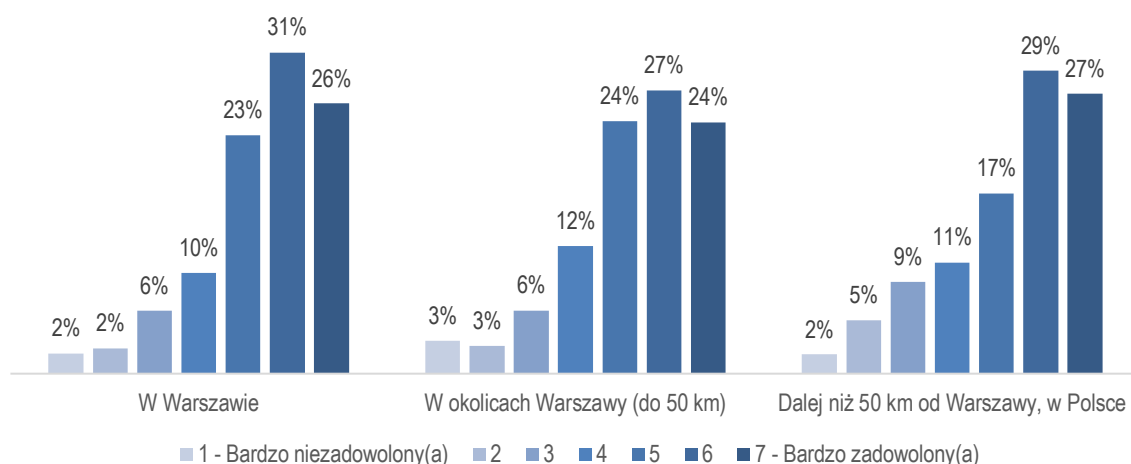
Jak pokazuje rys. 4.2, największy udział osób wskazujących najwyższą wartość na skali zadowolenia był wśród osób studiujących na studiach II stopnia. Interesujące jednak jest również to, że w tej samej grupie był stosunkowo najwyższy odsetek niezadowolonych (wskazujących wartości 1–3 na skali, czyli wartości poniżej punktu neutralnego).

Rysunek 4.2. Poziom zadowolenia z wyboru Uniwersytetu Warszawskiego jako miejsca studiowania w grupach wyróżnionych ze względu na poziom studiów

Kolejną cechą demograficzną, związaną z poziomem zadowolenia ze studiów było miejsce zamieszkania – mieszkańcy Warszawy wyrażali zadowolenie wyraźnie częściej niż osoby mieszkające w okolicach lub dalej. Ci ostatni szczególnie często bywali niezadowoleni – 16% wobec 10% niezadowolonych wśród mieszkających w Warszawie (rys. 4.3).

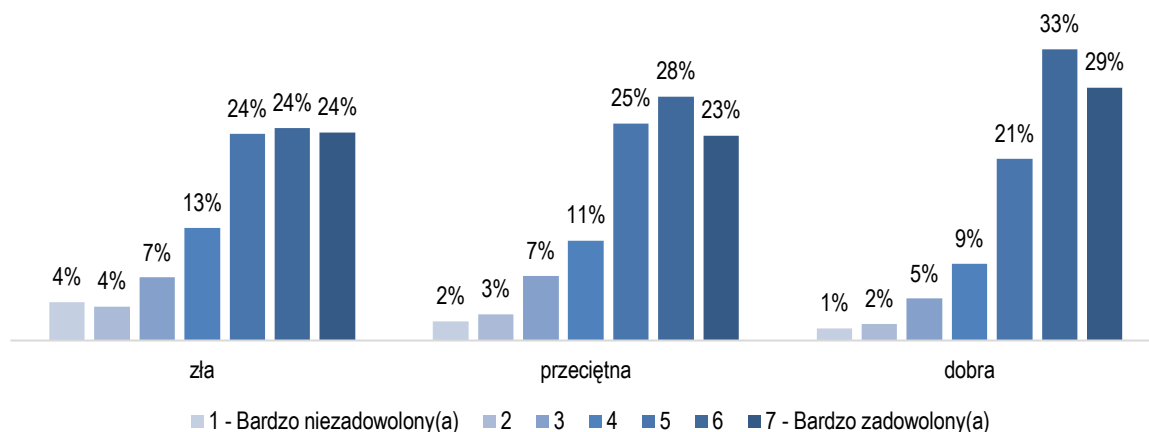
Rysunek 4.3. Poziom zadowolenia z wyboru Uniwersytetu Warszawskiego jako miejsca studiowania w grupach wyróżnionych ze względu na miejsce zamieszkania

Uwaga: pominięto osoby mieszkające poza Polską (76 osób) ze względu na liczebność niewystarczającą do tej analizy

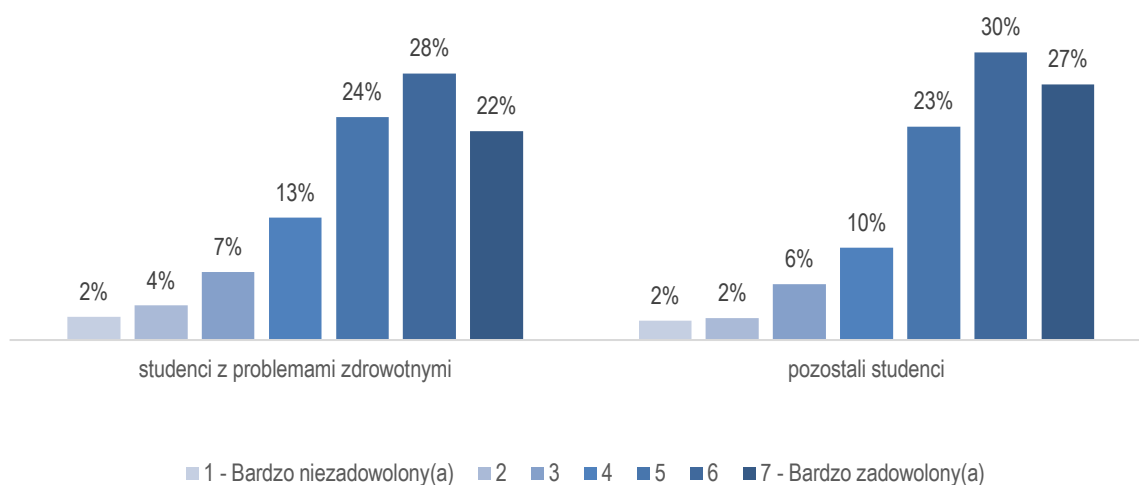
Do niższego od przeciętnego poziomu zadowolenia ze studiów miały skłonność osoby oceniające swoją sytuację finansową jako złą – było wśród nich 15% niezadowolonych (wartości 1–3 na skali) i 72% zadowolonych (wartości 5–7). Wśród znajdujących się w dobrej sytuacji finansowej odpowiednie odsetki wynosiły 8% i 83% (rys. 4.4).

Rysunek 4.4. Poziom zadowolenia z wyboru Uniwersytetu Warszawskiego jako miejsca studiowania w grupach wyróżnionych ze względu na samoocenę sytuacji finansowej

Kolejną cechą w pewnym stopniu różnicującą ocenę zadowolenia z wyboru UW było zdrowie. Osoby doświadczające problemów zdrowotnych miały tendencję do nieco rzadszego wskazywania ocen świadczących o zadowoleniu z wyboru uczelni, w której studiowały niż osoby bez problemów zdrowotnych (rys. 4.5).

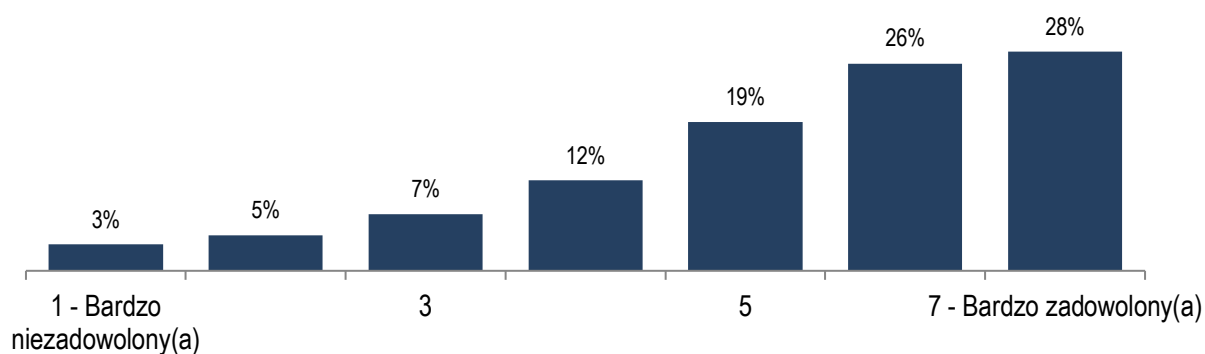
Rysunek 4.5. Poziom zadowolenia z wyboru Uniwersytetu Warszawskiego jako miejsca studiowania w grupach wyróżnionych ze względu na doświadczanie problemów zdrowotnych

4.1.1. Zadowolenie z wyboru jednostki

Wszelkie doświadczenia związane ze studiowaniem, które mogą wpływać na opinię osoby studiującej o tym, czy dobrze wybrała uczelnię, są zapośredniczone przez jednostkę dydaktyczną, w której faktycznie odbywają się te studia. Nic zatem dziwnego, że oba wybory oceniane są w bardzo podobny sposób. Warto jednak zwrócić uwagę na to, że najwyższy poziom zadowolenia z wyboru jednostki (rys. 4.6) wskazało nieco więcej osób badanych niż analogiczną odpowiedź na pytanie o zadowolenie z wyboru uczelni.

Rysunek 4.6. Poziom zadowolenia z wyboru jednostki dydaktycznej jako miejsca studiowania

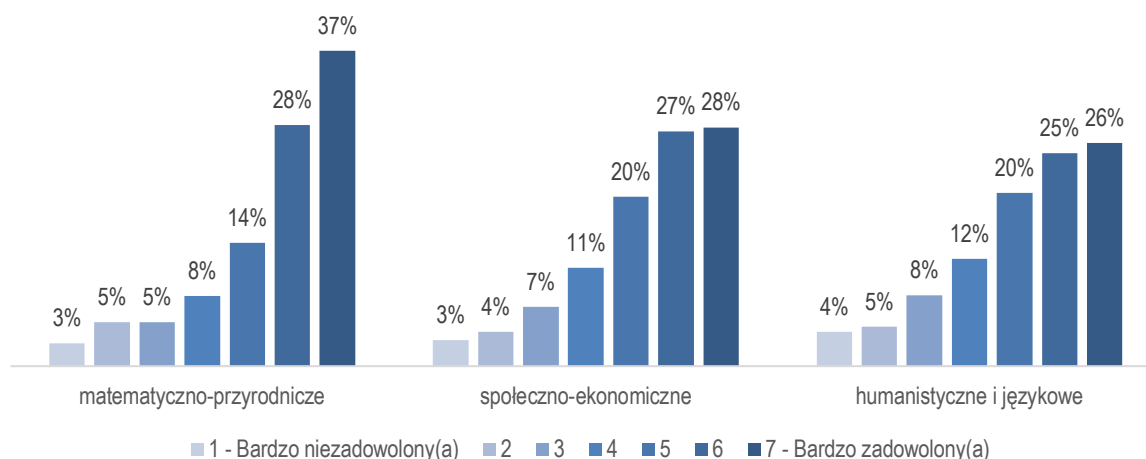
Obie wspomniane oceny (zadowolenia z wyboru jednostki i uczelni) są ze sobą dość silnie skorelowane – współczynnik korelacji Pearsona⁵ wynosi 0,75. Ważne jest przy tym to, że wśród osób, które mają niezgodne opinie (tzn. są zadowolone z jednego z tych wyborów, a z drugiego – niezadowolone) przeważają ci, którym podoba się wybór uczelni, a nie podoba wybór jednostki. Zadowoleni z wyboru uczelni, którzy byli niezadowoleni z wyboru jednostki stanowili 4% badanych, natomiast odwrotna sytuacja wystąpiła w przypadku 1% badanych.

Generalnie wśród wszystkich badanych było 26% osób bardziej zadowolonych z wyboru uczelni niż z wyboru jednostki, natomiast 20% przeciwnie – wskazywało wyższe oceny zadowolenia z wyboru jednostki niż z wyboru uczelni. Tę pierwszą kategorię osób można było szczególnie często spotkać na studiach I stopnia (29%) oraz na kierunkach humanistycznych i językowych (28%). **Osoby bardziej zadowolone z wyboru jednostki niż uczelni występowały częściej wśród studiujących kierunki matematyczne i przyrodnicze.**

Jedyną cechą badanych, która w sposób wyraźny była związana z poziomem zadowolenia z wyboru jednostki jako miejsca studiowania, był obszar kształcenia (rys. 4.7). W szczególności wyróżniały się tu osoby studiujące kierunki matematyczne i przyrodnicze, spośród których aż 37% okazało się bardzo zadowolonych z wybranej jednostki.

⁵ Ocena poziomu zadowolenia jest ściśle rzecz biorąc zmienną porządkową, co nie pozwalałoby na obliczanie współczynnika korelacji liniowej Pearsona, jednak w naszych analizach często traktujemy tę zmienną tak, jakby była mierzona na mocniejszej skali i obliczamy średnie arytmetyczne. W takiej sytuacji uznaliśmy, że wyznaczenie współczynnika Pearsona jest uprawnione (współczynnik korelacji Spearmana dla skali porządkowej też jest wysoki i wynosi 0,72).

Rysunek 4.7. Poziom zadowolenia z wyboru jednostki dydaktycznej jako miejsca studiowania w grupach wyróżnionych ze względu na obszar kształcenia

Pozostałe cechy osób badanych nie różnicowały ich opinii na temat wyboru jednostki jako miejsca studiowania.

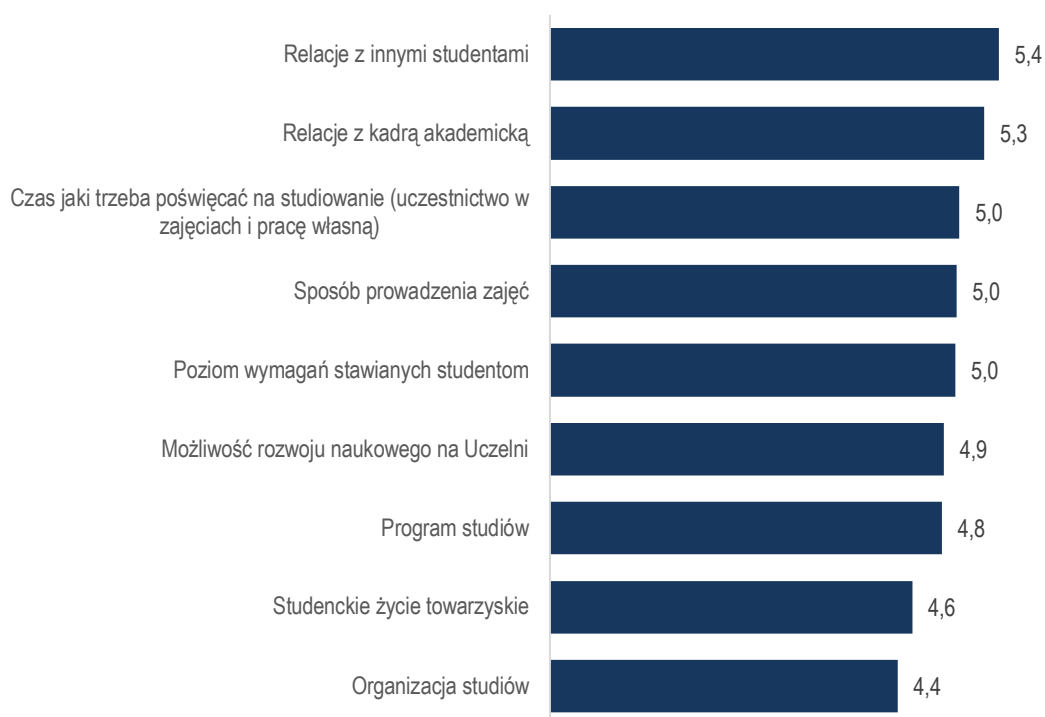
4.2. Zadowolenie z różnych aspektów związanych ze studiowaniem

W niniejszej edycji Ogólnouniwersyteckiej Ankiety Oceniającej Jakość Kształcenia znalazły się pytania o poziom zadowolenia z różnych aspektów studiowania, takich jak: relacje z innymi studentami, relacje z kadrami akademickimi, czas jaki trzeba poświęcać na studiowanie (uczestnictwo w zajęciach i pracę własną), sposób prowadzenia zajęć, poziom wymagań stawianych studentom, możliwość rozwoju naukowego na Uczelni, program studiów, studenckie życie towarzyskie, organizacja studiów. Każdy z tych aspektów studenci oceniali w skali 1–7, podobnie jak to było w przypadku zadowolenia z wyboru uczelni i jednostki. Rys. 4.8 prezentuje średnie oceny zadowolenia z każdego z wymienionych aspektów studiowania.

Okazało się, że najwyższe oceny zebrały relacje międzyludzkie – z innymi studentami (ocenione średnio na 5,4) i relacje z kadrami akademickimi (średnia ocena niewiele niższa, bo 5,3). Najniższy przeciętny poziom satysfakcji wyrażano w odniesieniu do organizacji studiów, choć wciąż było to powyżej wartości 4, która jest „środkiem” pomiędzy niezadowoleniem a zadowoleniem.

Warto też zwrócić uwagę na niewielkie w istocie zróżnicowanie podanych na rys. 4.8. średnich ocen.

Rysunek 4.8. Średnie oceny* zadowolenia z różnych aspektów studiowania

* Średnie oceny na siedmiopunktowej skali, na której 1 oznacza „bardzo niezadowolony”, a 7 – „bardzo zadowolony”

Program studiów i organizacja studiów to te aspekty studiowania w jednostce, które są najsilniej skorelowane zarówno z poziomem zadowolenia z wyboru uczelni, jak jednostki (tab. 4.1). Najsłabsze związki stwierdzono między zadowoleniem z wyboru uczelni i jednostki z satysfakcją z relacji z innymi studentami, z życia towarzyskiego oraz z oceną czasu, jaki należy poświęcić na studiowanie.

Tabela 4.1. Współczynniki korelacji Pearsona między zadowoleniem z wyboru jednostki i uczelni a zadowoleniem z różnych aspektów studiowania

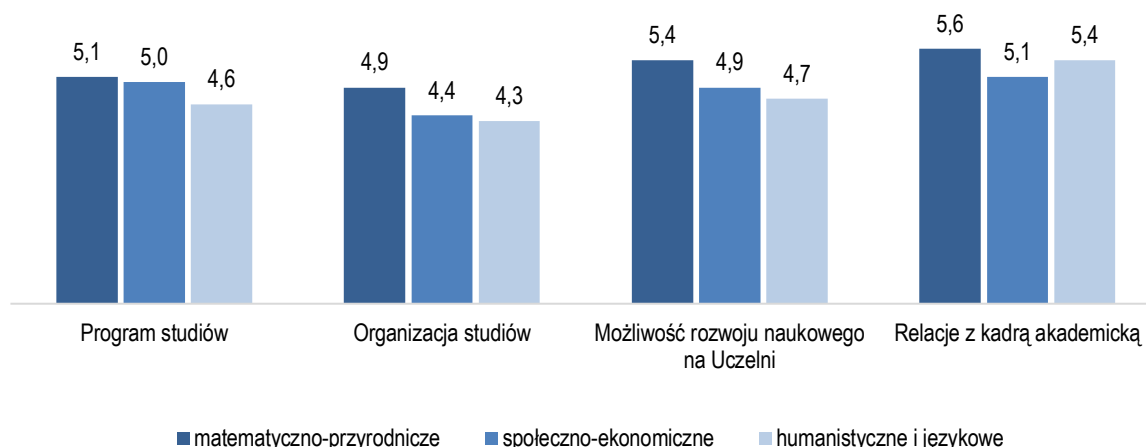
	Organizacja studiów	Program studiów	Sposób prowadzenia zajęć	Relacje z kadrami akademickimi	Możliwość rozwoju naukowego na Uczelni	Poziom wymagań stawianych studentom	Studenckie życie towarzyskie	Czas jaki trzeba poświęcić na studiowanie (uczestnictwo)	Relacje z innymi studentami
Zadowolenie z wyboru uczelni	0,58	0,57	0,57	0,53	0,53	0,44	0,34	0,31	0,29
Zadowolenie z wyboru jednostki	0,64	0,66	0,65	0,59	0,56	0,50	0,35	0,34	0,32

Warto w tym kontekście przypomnieć, że zadowolenie z organizacji studiów, które jest aspektem najsilniej skorelowanym z zadowoleniem z wyboru uczelni i jednostki, równocześnie zbiera relatywnie najniższe oceny w porównaniu z satysfakcją z innych elementów funkcjonowania studenta na uczelni. Oznacza to, że poprawa organizacji studiów mogłaby dosyć szybko przynieść efekt w postaci wyższej satysfakcji studentów z wyboru uczelni i kierunku studiów.

4.2.1. Zadowolenie z różnych aspektów studiowania a cechy demograficzne osób badanych

Zadowolenie z wymienionych w ankiecie aspektów studiowania było związane z niektórymi cechami społeczno-demograficznymi osób studiujących. Najwięcej różnic stwierdzono między opiniami studentów i studentek z różnych obszarów kształcenia, przy czym z reguły na kierunkach matematyczno-przyrodniczych wystawiano najwyższe oceny wszystkim badanym aspektom. Rysunek 4.9 przedstawia te aspekty studiowania, w których stwierdzono najwyraźniejsze zróżnicowanie ocen w grupach wyróżnionych ze względu na obszar kształcenia.

Rysunek 4.9. Średnie oceny* zadowolenia z wybranych aspektów studiowania w grupach wyróżnionych ze względu na obszar kształcenia

* Średnie oceny na siedmiopunktowej skali, na której 1 oznacza „bardzo niezadowolony”, a 7 – „bardzo zadowolony”

Zebrane dane wskazują, że tryb studiowania ma pewien wpływ na możliwości utrzymywania relacji międzyludzkich – zarówno relacje z kadrami akademickimi, jak i relacje z innymi studentami przynosiły więcej satysfakcji osobom studiującym w trybie stacjonarnym niż niestacjonarnym, różnice w średnich ocenach nie przekraczały jednak 0,3 pkt (na siedmiopunktowej skali).

Spośród pozostałych cech społeczno-demograficznych badanych studentów można zwrócić uwagę jedynie na sytuację materialną, która miała znaczenie dla zadowolenia ze studentkiego życia towarzyskiego, oraz na problemy zdrowotne, które różnicują poziom zadowolenia z organizacji studiów. Osoby uznające swoją sytuację za dobrą oceniły swój poziom zadowolenia z życia towarzyskiego na 4,6 średnio, podczas gdy wśród osób ze złą sytuacją odpowiednia średnia ocen wynosiła 4,0. Z kolei badani mający problemy zdrowotne niżej niż pozostali oceniali organizację studiów – odpowiednie średnie wynosiły 4,5 i 4,9.

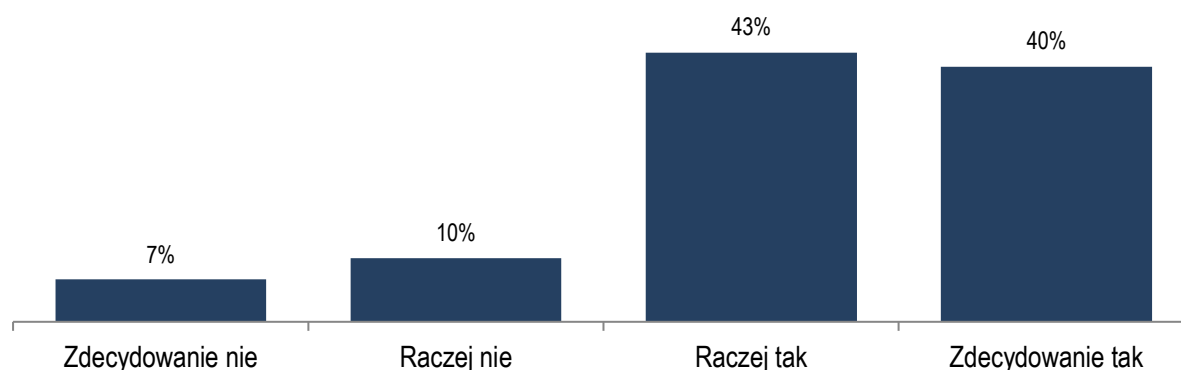
Inne cechy demograficzne osób studiujących, takie jak płeć lub miejsce zamieszkania wydają się nie wpływać na poziom zadowolenia z badanych elementów funkcjonowania na uczelni.

4.3. Pośrednie miary zadowolenia ze studiów na UW

Jak wspomniano we wprowadzeniu do niniejszego rozdziału, ogólna postawa osób studiujących wobec Uczelni była badana również metodą pośrednią, czyli poprzez zadanie dwóch pytań: „Gdyby dziś wybierał(a) Pan(i) uczelnię, czy również wybrał(a)by Pan(i) Uniwersytet Warszawski?” i „Czy, biorąc pod uwagę dotychczasowe doświadczenia, zamierza Pan(i) ukończyć studia na UW?”. Można zasadnie założyć, że negatywna odpowiedź na którekolwiek z tych pytań oznacza jakiś element braku satysfakcji z dotychczasowych doświadczeń studiowania na UW. Badani byli poproszeni również o uzasadnienie swoich odpowiedzi na te pytania, zatem dysponujemy także danymi o charakterze jakościowym. Ich analizę prezentujemy w dalszej części rozdziału. Na prośbę o uzasadnienie odpowiedzi zareagowało jedynie 16,4% osób badanych, jest to jednak ponad 1000 wypowiedzi – a zatem dość bogaty materiał.

Jak pokazuje rys. 4.10, **cztery na dziesięć osób studiujących na UW jest zdecydowanie przekonanych, że ponownie podjęłoby studia na UW, gdyby stanęło przed takim wyborem. Dalsze 43% „raczej” wybrałoby UW, a 17% „raczej” lub „zdecydowanie” wybrałoby inną uczelnię.**

Rysunek 4.10. Czy z dzisiejszej perspektywy również wybrano by UW jako miejsce studiowania

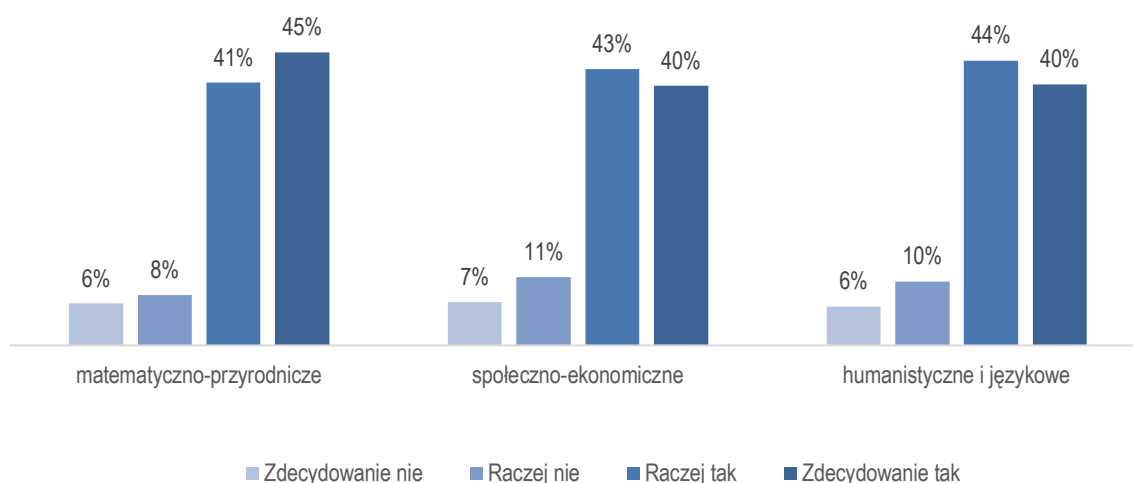
Poglądy na temat hipotetycznego ponownego wyboru UW były – zgodnie z oczekiwaniami – silnie skorelowane z zadowoleniem z wyboru UW jako miejsca studiowania oraz (nieco słabiej) z zadowoleniem z wyboru jednostki dydaktycznej (współczynniki korelacji Spearmana⁶ wynosiły odpowiednio 0,63 i 0,58). W związku z tym charakter i siła zależności tych poglądów od cech społeczno-demograficznych studentów były bardzo podobne do opisanych w poprzedniej części rozdziału.

Warto zwrócić uwagę na zależność od trybu studiowania – osoby studiujące niestacjonarnie częściej niż studenci stacjonarni miały skłonność do wskazywania, że „raczej” lub „zdecydowanie” nie wybierałyby ponownie Uniwersytetu Warszawskiego: odpowiedź taką wybrało 23% studentów niestacjonarnych i wyraźnie mniej, bo tylko 15% studiujących stacjonarnie.

Interesujący jest kształt zależności omawianych poglądów od obszaru kształcenia (rys. 4.11). Studenci kierunków matematyczno-przyrodniczych wyróżniają się odsetkiem osób „zdecydowanie” przekonanych, że gdyby wybierały studia w dniu badania, ich wybór ponownie padłby na Uniwersytet Warszawski. Wśród studentów pozostałych obszarów kształcenia najczęściej wybierana była opcja „raczej tak”.

⁶ Siłą przekonania osoby badanej o tym, że wybrałaby ponownie Uniwersytet Warszawski, to zmienna o charakterze porządkowym, dlatego w tym miejscu nie można było zastosować współczynnika Pearsona.

Rysunek 4.11. Czy z dzisiejszej perspektywy również wybrano by UW jako miejsce studiowania – rozkład odpowiedzi w grupach wyróżnionych ze względu na obszar kształcenia

Siła przekonania o tym, że Uniwersytet Warszawski zostałby wybrany ponownie, patrząc z perspektywy doświadczeń studiowania, nie zależała praktycznie od tego, czy osoba badana studiowała na studiach pierwszego, czy drugiego stopnia. Zależała natomiast od odległości miejsca zamieszkania od miejsca studiowania (czyli od Warszawy): odpowiedzi „zdecydowanie tak” udzieliło 41% osób mieszkających w Warszawie, 30% mieszkających w okolicach Warszawy i 35% osób, których miejsce zamieszkania było oddalone o więcej niż 50 km od Warszawy.

Interesująca wydaje się obserwacja, że omawianych tu poglądów praktycznie nie różnicowało doświadczenie studiowania na innej uczelni. Miały natomiast znaczenie problemy zdrowotne lub finansowe – osoby borykające się z takimi problemami miały tendencje do nieco mniej zdecydowanych deklaracji, że ponownie wybrałyby UW (częściej wybierały „raczej tak” niż „zdecydowanie tak”). Równocześnie jednak, odsetki osób przekonanych o tym, że wybrałyby inną uczelnię, niemal nie zależały od doświadczania wymienionych problemów.

4.3.1. Opinie o wadach i zaletach studiowania na UW w odpowiedzi na pytania otwarte

Jak wspominaliśmy, badani studenci i studentki mieli możliwość swobodnej wypowiedzi na temat plusów i minusów studiowania na UW. Skorzystało z tej możliwości ponad 1000

osób. Opinii krytycznych było więcej niż pozytywnych, była też wśród nich większa różnorodność. Wydaje się, że osoby zadowolone ze studiów miały mniejszą motywację do dzielenia się swoimi przemyśleniami na temat Uczelni niż ci, którym różne rzeczy dokuczały lub nie podobały się.

Krytyczne opinie dotyczące studiowania na UW można pogrupować w pięć głównych wątków. Poniżej przytaczamy też najbardziej charakterystyczne cytaty.

Uwaga: w poniższych cytatach każdy akapit zapisany kursywą to wypowiedź innej osoby. Podobnie w dalszych częściach raportu, w których cytujemy odpowiedzi osób badanych na pytania otwarte.

- 1) Program studiów nie spełniający oczekiwań (nieciekawym, przestarzałym, niedotykającym współczesnych problemów i współczesnego stanu wiedzy)

Na studiach zdobywa się zerową praktykę, a masę teorii, w momencie, gdy idziemy do pracy musimy zaczynać od zera, a przecież studia powinny uczyć nas zawodu.

Głównym problemem są wykładowcy - oderwani od rzeczywistości, fatalnie prowadzą zajęcia, nie wypełniają swoich obowiązków (...).

Oferta jest przestarzała, wykładowcy nie wnoszą żadnych nowych informacji, powtórka ze studiów licencjackich. Profesorowie są jedynie do podtrzymania wydziału, ich kadencja dawno powinna minąć, przekazywanie "tradycyjnych" treści przy tym nowych i wartościowych metodach i podejściach mija się z celem. Treści dotyczące filozofii jest zdecydowanie za dużo, mimo, że pedagogika wywodzi się od filozofii, to porusza wiele innych kwestii, więc są to zmarnowane lata.

Programy studiów mają mądre założenia, które nie są jednak realizowane, liczne przedmioty nie spełniają żadnej funkcji, są po prostu dowodem na brak szacunku wobec czasu studentek i studentów, niektóre de facto się nie odbywają (...).

Studiowanie na Wydziale Biologii jest ogromną przyjemnością, ale UW jako całość nie daje możliwości pełnego, naukowego rozwoju. Znaczaco ogranicza się interdyscyplinarność i tępi (nie chodzi o Wydział Biologii) inicjatywy niestandardowe i niestandardowe podejścia jako takie. Wydaje mi się, że w ostatnich latach na Uniwersytecie wzrosła niechęć dla interdyscyplinarności. UW nie oferuje też szkoły doktorskiej, która byłaby zainteresowana prowadzeniem doktorantów chcących rozwijać się interdyscyplinarnie. Jest szkoła międzydziedzinowa, ale jej standard pozostawia wiele do życzenia, a jednocześnie stanowczo ogranicza możliwości. Ponad to naukowe inicjatywy studenckie są niedofinansowane. Brakuje wewnętrznych grantów i w ogóle pieniędzy na dofinansowywanie pomysłów/publikacji/wyjazdów.

- 2) Organizacja studiów utrudniająca życie (brak dostępu do lektur, do oprogramowania, kłopoty z umawianiem się na konsultacje lub poprawy kolokwiiów)

Na naszym wydziale wszystko jest organizowane typowo pod studentów prawa, nie ma żadnych udogodnień przewidzianych dla studentów administracji, jesteśmy jawnie dyskryminowani w stosunku do studentów prawa.

(...) jak na wydział uczący zarządzania, jest on koszmarnie zarządzany. Informacje przesyłane są do studentów po czasie, brak osoby decyzyjnej (petycje studentów są jedynie przerzucane pomiędzy różnymi gabinetami i pozostają bez konkretnej odpowiedzi czy decyzji). Zajęcia nie odbywają się ze względu na niepoinformowanie prowadzącego przez uczelnię bądź nieobecność prowadzącego w Polsce w czasie trwania zajęć. Powoduje to marnowanie czasu wszystkich zainteresowanych.

- 3) Nieodpowiedni sposób prowadzenia zajęć, niski poziom zajęć, podejście do przekazywania wiedzy niedopasowane do przyzwyczajzeń i oczekiwań studentów (przewaga pasywnych, „wykładowych” form przekazywania wiedzy, mało pracy projektowej lub zajęć praktycznych)

Moim największym zarzutem do wydziału, na którym studiuje jest brak uspoijnienia prowadzonych zajęć. Odnoszę wrażenie, że prowadzący nie uzgadniają między

sobą tematów zajęć. Skutkiem takiej sytuacji jest kilkukrotne omawianie danej kwestii i na tych samych przykładach przez różnych prowadzących przez wszystkie lata edukacji. Czy w Polsce istnieją tylko 3 przykłady poprawnie działających organizacji do omówienia?! Studia powinny poszerzać horyzonty, a nie je zawężać (...).

Wydział Chemii wciska niepotrzebne przedmioty do programu studiów, których realizacja nie rozwija umiejętności ani wiedzy studentów. Propagowane jest na nich uczenie się na pamięć zamiast analiza problematyki.

Filologia rosyjska jest b. słabym kierunkiem. Niektórzy wykładowcy (zwłaszcza stara kadra) nie prowadzi zajęć po rosyjsku lub na bardzo słabym poziomie. To niedopuszczalne. Zajęcia po polsku odbywają się nawet na studiach magisterskich. Walka studentów doprowadziła do wydania rozporządzenia o obowiązku wykładów po rosyjsku, ale jest to lekceważone lub obojętnie obchodzone. Obecne kierownictwo stara się zachować do emerytury osoby, nie mówiące dobrze po rosyjsku lub prowadzące wykłady w większości po polsku. (...) Na filologii pracują osoby nie będące rusycystami lub literaturoznawcami. Prowadzą wykłady na niskim poziomie.

- 4) Problemy z infrastrukturą (budynki w złym stanie, niewystarczające wyposażenie sal i laboratoriów)

Wydział Biologii jest niedofinansowany całościowo, jeśli popsuje się sprzęt w zakładzie, to nie raz zdarza się, że trzeba zmienić projekt, bo inaczej się nie dokończy pracy dyplomowej, jednocześnie nie można liczyć na to, że Wydział sfinansuje naprawę, bo go na to nie stać.

Stan budynków, poziom informatyzacji, poziom wiedzy i umiejętności niektórych prowadzących. Ogólnie rzecz biorąc w mojej głowie UW było bardzo poważnym i oficjalnym miejscem, a w niejednej materii mija się to z prawdą. Nie jestem w stanie porównać UW z innymi uczelniami, bo nie posiadam takiej wiedzy, ale gdyby nie super studenci na moim roku i fajni prowadzący (niektórzy), to chyba bym zrezygnowała.

- 5) Problemy relacji międzyludzkich (brak należnego szacunku ze strony osób prowadzących zajęcia, niedostatki kultury osobistej wśród kadry akademickiej i/lub administracji)

Wielu wykładowców bardzo lubi pokazywać, że ma władzę nad studentem. Uwagi typu: wykładowca może wam tak dobrać pytania, że sobie nie poradzicie na egzaminie itp. Obecna kierowniczka w 2022 uwalila na egzaminie około 10 osób, z których większość musiała zrezygnować ze studiów na III roku. Kierownictwo dba o własne interesy, a nie o interesy studenta. Rusycystyka wydaje mi się państwem w państwie.

(...) Brak ocen na czas, nie przychodzą na zajęcia, wygłaszają do sali pełnej kobiet swoje dziwne problemy w stylu "teraz to już nawet nie można powiedzieć koleżance, że ładnie wygląda w sukience, bo go oskarżą o molestowanie). W każdym innym miejscu na rynku pracy zostaliby już dawno zwolnieni, tutaj dostają tytuł profesora i są nietykalni. Nie wiadomo czy się śmiać, czy płakać.

Wypowiedzi pozytywne były bardzo nieliczne – jak już wspomniano, studenci zadowoleni mieli mniej motywacji do dzielenia się swoimi opiniami. W pozytywnych wypowiedziach na temat Uniwersytetu wskazywano na ogół:

- 1) Prestiż uczelni / wydziału („dobrze wygląda w CV”);
- 2) Możliwość kontaktu ze znanymi i wybitnymi specjalistami z dziedziny, którą się studiuje;
- 3) Przyjazne nastawienie prowadzących zajęcia, ich zaangażowanie w to, by słuchacze zrozumieli przekazywane treści;
- 4) Jakość kształcenia najwyższa wśród polskich uczelni.

Studia na Wydziale Fizyki są naprawdę trudne. Ale chyba nie warto było nawet liczyć, że będzie łatwo. Poza tym, zdecydowana większość prowadzących rzeczywiście się poświęca prowadzonym zajęciom, i to czuć. Zawsze są otwarci na dodatkowe wytłumaczenia i konsultacje. Poza tym, studia te bardzo poszerzają horyzonty, pomagają znaleźć nowe ciekawe rzeczy zarówno w przyszłej karierze, jak w rozwoju osobistym.

Zajęcia prowadzona na Wydziale Socjologii są bardzo interesujące, prowadzący są chętni do pomocy (...).

Możliwość ułożenia własnego planu, dostęp do zbiorów BUWu i źródeł online, znani i cenieni wykładowcy.

4.3.2. Znaczenie zadowolenia z poszczególnych aspektów studiowania

Jeśli deklarację hipotetycznego ponownego wyboru studiów na UW traktujemy jako pośrednią miarę satysfakcji ze studiowania na tej Uczelni, warto przyrzeć się różnym cechom charakteryzującym proces studiowania, które mogą wpływać na tę tak mierzoną satysfakcję. Do pomiaru siły związku między przekonaniem o tym, że osoba badana ponownie wybrałaby studiowanie na UW, gdyby stanęła przed taką koniecznością, a poziomem zadowolenia z 9 różnych aspektów studiowania, wykorzystano współczynnik korelacji rangowej Spearmana (ze względu na poziom pomiaru pierwszej z omówionych zmiennych). Współczynniki korelacji prezentujemy w Tabeli 4.2.

Tabela 4.2. Współczynniki korelacji Spearmana między siłą przekonania o ewentualnym ponownym wyborze UW jako miejsca studiowania a zadowoleniem z różnych aspektów studiowania na UW

	Organizacja studiów	Sposób prowadzenia zajęć	Program studiów	Relacje z kadrami akademickimi	Możliwość rozwoju naukowego na Uczelni	Poziom wymagań stawianych studentom	Studenckie życie towarzyskie	Relacje z innymi studentami	Czas jaki trzeba poświęcić na studiowanie (uczestnictwo w zajęciach i pracę własną)
Siła przekonania o ponownym wyborze UW jako miejsca studiowania	0,45	0,44	0,44	0,43	0,43	0,34	0,31	0,28	0,22

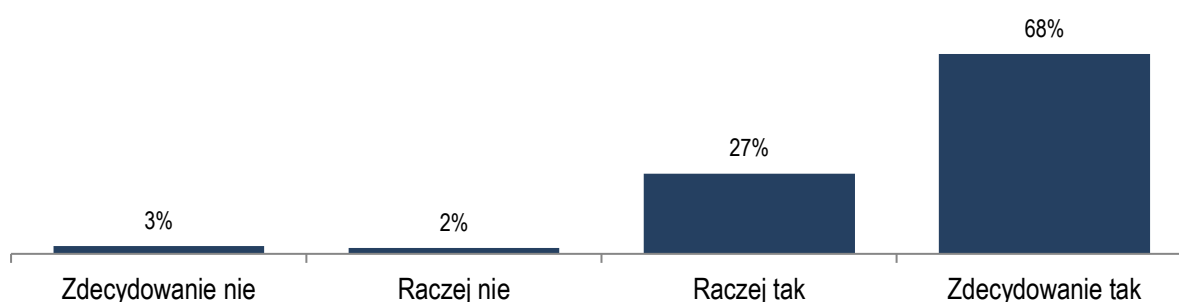
Można zauważyć, że największe wartości tych współczynników, a więc najsilniejszy związek z gotowością ponownego wyboru UW mają czynniki dotyczące bezpośrednio organizacji studiów oraz meritum przekazywanej wiedzy. Ważna też jest ocena możliwości rozwoju naukowego na Uczelni. Mniej istotne natomiast są kwestie relacji z innymi studentami, czy też czas, jaki trzeba poświęcić na studiowanie.

Analizy pokazały, że na strukturę korelacji praktycznie nie ma wpływu poziom studiów, obszar kształcenia czy tryb studiowania – we wszystkich grupach wyróżnionych ze względu na te cechy tabele korelacji wyglądały bardzo podobnie.

4.3.3. Zamiar ukończenia studiów

Kolejną pośrednią miarą zadowolenia osób studiujących z podjętych studiów jest zamiar ich ukończenia, czyli uzyskania dyplomu. Oczywiście, przypadki nieukończenia studiów mogą mieć bardzo różne przyczyny i nie zawsze zależy to od woli osoby studiującej. W naszym badaniu jednak pytanie wyraźnie odwoływało się do zamiaru osoby badanej: „Czy biorąc pod uwagę dotychczasowe doświadczenia zamierza Pan(i) ukończyć studia?”. Rozkład odpowiedzi przedstawia rys. 4.12.

Rysunek 4.12. Zamiar ukończenia studiów na UW

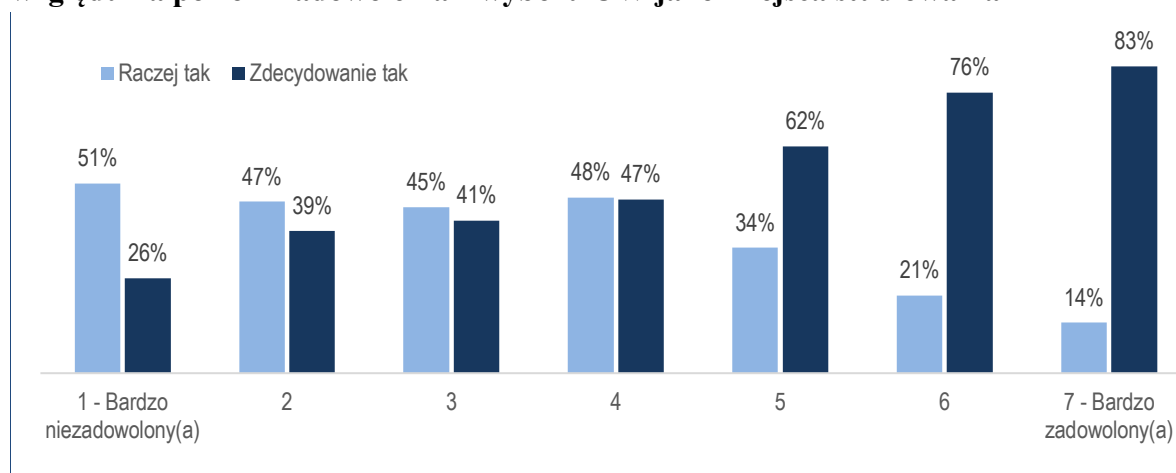
Osoby badane prezentowały dość jednolite poglądy w tej sprawie. Tylko co dwudziesta osoba odpowiedziała negatywnie, pozostali zadeklarowali chęć uzyskaniu dyplomu. Główne zróżnicowanie dotyczy zatem siły przekonania o tym, czy zamierzają podjęte studia ukończyć (różnica między „zdecydowanie tak” i „raczej tak”).

Zamiar ukończenia studiów był skorelowany zarówno z poziomem zadowolenia z wyboru UW, jak i konkretnej jednostki dydaktycznej jako miejsca studiowania, jednak współczynnik korelacji nie był szczególnie duży (0,31 dla Uczelni i 0,36 dla jednostki). Niewielka wartość tych współczynników z jednej strony wynika z relatywnie niewielkiego zróżnicowania odpowiedzi na pytanie o zamiar ukończenia studiów (bardzo mało było odpowiadających negatywnie), a z drugiej – może sugerować, że odpowiedzi na to pytanie wskazują na nieco inne aspekty

satisfakcji ze studiowania, czyli dodają nową perspektywę do tej opisaną przez omówione już miary zadowolenia ze studiów.

Na rys. 4.13. pokazujemy rozkłady odpowiedzi na pytanie o zamiar ukończenia studiów w grupach wyróżnionych ze względu na poziom zadowolenia z wyboru UW jako miejsca studiowania. Widać wyraźnie, że osoby zadowolone mają silniej wyrażone przekonanie, że podjęte studia ukończą. Niezadowoleni nie są już tego tak pewni i częściej wybierają „raczej tak”.

Rysunek 4.13. Zamiar ukończenia studiów* na UW w grupach wyróżnionych ze względu na poziom zadowolenia z wyboru UW jako miejsca studiowania

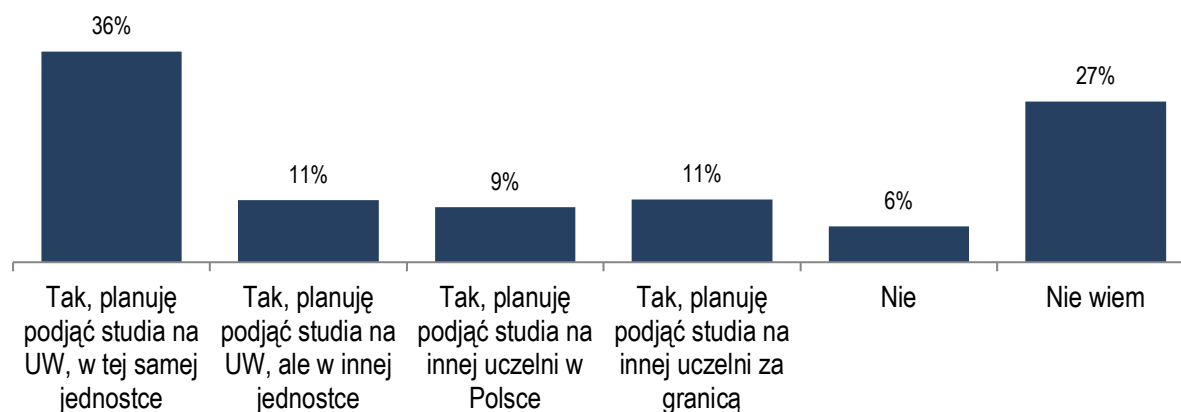
* Uwaga: Na wykresie pominięto odsetki odpowiedzi „zdecydowanie nie” i „raczej nie”, ze względu na to, że osoby udzielające takich odpowiedzi były bardzo nieliczne.

Zamiar ukończenia studiów jest związany z poziomem studiów. Patrząc z tej perspektywy można postawić hipotezę, że studia I stopnia są – w większym stopniu niż studia magisterskie – rodzajem „zwiadu” lub badania możliwości, gdyż na tych pierwszych odsetek wyrażających „zdecydowany” zamiar ukończenia studiów okazał się zauważalnie mniejszy niż na studiach magisterskich. Udział osób „zdecydowanie” zamierzających ukończyć studia wynosi 62% dla studiów I stopnia, 76% dla studiów II stopnia i 72% dla jednolitych studiów magisterskich.

Warto w tym miejscu zauważyć, że zamiar kontynuowania studiów na UW zadeklarowało jednoznacznie 47% badanych studentów i studentek studiów I stopnia (z nich większość planuje pozostać w tej samej jednostce). Pozostali nie byli pewni lub zamierzali zmienić uczelnię (lub kraj). **Decyzje dotyczące kontynuacji kształcenia na UW krystalizowały się z czasem – wśród studentów ostatniego roku studiów licencjackich odsetek odpowiedzi „nie**

wiem” znacznie się zmniejszył, wzrósł natomiast odsetek osób planujących zmienić uczelnię (zob. aneks, tab. 4.3.1).

Rysunek 4.14. Plany dotyczące podjęcia studiów drugiego stopnia po ukończeniu studiów pierwszego stopnia

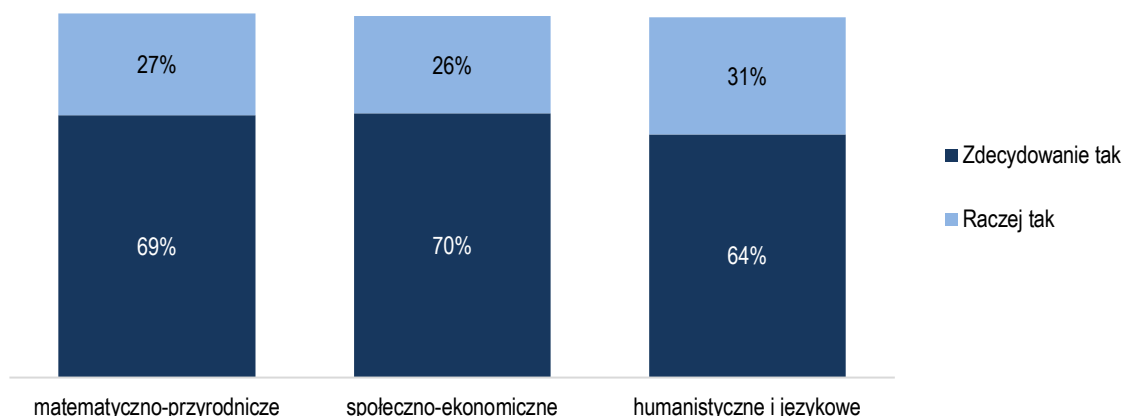

Chęć pozostania na UW i w tej samej jednostce najczęściej deklarowały osoby studiujące kierunki matematyczne i przyrodnicze (50%), podczas gdy w obu pozostałych obszarach kształcenia ten odsetek wynosił 34%.

Stopień pewności zamiaru ukończenia studiów zależał też od samooceny sytuacji finansowej i od obszaru kształcenia. Jeśli chodzi o tę pierwszą kwestię, to osoby lepiej oceniające swoją sytuację częściej niż pozostałe osoby miały skłonność do „zdecydowanego” przekonania, że ukończą studia: 72% z tej grupy wyraziło taki pogląd, podczas gdy wśród gorzej oceniających swoją sytuację sądziło tak tylko 64%.

Jeśli weźmiemy pod uwagę obszar kształcenia, to wyróżniali się studenci kierunków humanistycznych i językowych, którzy charakteryzowali się nieco mniejszym niż w pozostałych obszarach udziałem osób zdecydowanych ukończyć studia (rys. 4.15).

Rysunek 4.15. Zamiar ukończenia studiów* na UW w grupach wyróżnionych ze względu na obszar kształcenia

* Uwaga: Na wykresie pominięto odsetki odpowiedzi „zdecydowanie nie” i „raczej nie”, których suma w każdym z obszarów kształcenia nie przekraczała 5%.

Po udzieleniu odpowiedzi na pytanie o zamiar ukończenia studiów, osoby badane były proszone o napisanie krótkiego uzasadnienia swojej odpowiedzi. W tym przypadku o uzasadnienie prosiłamy jedynie osoby, które twierdziły, że nie zamierzają ukończyć studiów, lub które odpowiedziały „trudno powiedzieć”. Z tego względu argumenty na rzecz ukończenia podjętych studiów były bardzo nieliczne i pojawiły się głównie w przypadku udzielenia tej ostatniej odpowiedzi.

Argumenty uzasadniające porzucenie studiów lub zmianę uczelni dotyczyły najczęściej niesatysfakcjonującego programu lub organizacji studiów albo trudnych do zaakceptowania relacji międzyludzkich panujących na uczelni. Pod każdym z wątków przytaczamy najbardziej charakterystyczne cytaty z wypowiedzi osób badanych.

1. Studia są zbyt trudne, osoby studiujące nie dają rady spełnić stawianych przed nimi wymagań, obawiają się o niezdane egzaminy itp.

Cieężko mi pogodzić pracę etatową z ilością materiału do przyswojenia na studiach.

Będąc w grupie początkującej z języka przewodniego kierunku czuję, że tempo nauki jest po prostu za duże. Jest to dla mnie nowy język, więc oczywiste jest, że potrzebuję nieco więcej czasu na dobre jego przyswojenie. Tymczasem na zajęciach po prostu

"pędzimy" z materiałem, często skupiając zbyt wiele czasu na błahych ćwiczeniach, zamiast skupić się na tym, co faktycznie jest nam potrzebne. Wszystko po to, "że na drugim roku będą już tego od nas wymagać", co stanowczo zniechęca do kontynuowania studiów.

2. Studia są nieciekawe, rozczarowujące. Program studiów nie odpowiada oczekiwaniom, studiujący mają poczucie straty czasu

Chciałabym ukończyć studia licencjackie. Widząc poziom organizacji i ofertę dydaktyczną uważam jednak, że magisterka nie poszerzy moich umiejętności i nie jest dla mnie ciekawa.

Kierunek, na który stawiany jest nacisk na Wydziale Biologii mniej odpowiada moim zainteresowaniom, które mam raczej już skonkretyzowane po ukończonych już jednych studiach przyrodniczych.

Nie moja bajka, brak zaangażowania w te studia, mało czasu na nie poświęcam, ponieważ nie interesuje mnie to co studiuje, stąd myśli o zaprzestaniu studiów na tym kierunku, wole poświęcić czas na rozwijanie moich pasji i zainteresowań, które będą mogły przerodzić się w moje życie zawodowe, ponieważ chce być zadowolona i odczuwać satysfakcję z mojej pracy.

Nie zamierzam, ponieważ jest zbyt dużo nieprzydatnych zajęć jak np. gramatyka historyczna, cała specjalizacja medialna nie ma sensu, bo ani nie przygotowuje do zawodu, ani nie jest stricte naukowa. a czytać i interesować się literaturą można samemu, więc sensu w pójsciu dalej jest mało.

Zajęcia prowadzone są na ogół nieciekawie. Jakby prowadzącym się po prostu nie chciało prowadzić zajęć. Idąc na ten wydział spodziewałem się, że historia jeszcze bardziej mnie zafascynuje, lecz jest wręcz przeciwnie. Czuje, że marnuję tu czas i energię.

(...) program studiów jest obciążony brakiem namysłu: treści na przedmiotach się pokrywają, treści przedmiotów nie pokrywają się z sylabusami (zresztą na ogół przedmioty nie mają pełnych/poprawnych sylabusów), przedmioty są w złym miejscu w toku studiów przez co prowadzący biorą za pewnik, że znam rzeczy, o których nie słyszałam jeszcze. Wydział nie zdał też egzaminu w grudniu, gdy niepotrzebnie przeszliśmy na zdalne i wiele osób wtedy zrezygnowało ze studiów.

3. Studia są źle zorganizowane, co czasem powoduje niepotrzebny stres i napięcie

Jeśli wytrzymam psychicznie i nie pominę żadnych ukrytych gdzieś wymagań to może ukończę, ale nie ukrywam, że rozważam zmianę uczelni będąc na 3 roku studiów prawa. Zaznaczam (...), że nie piszę tego z pozycji sfrustrowanego studenta, który nic nie zdaje, bo póki co wszystko zdaję za pierwszym razem i z bardzo dobrym wynikiem będąc już na finiszu 3 roku.

Zero praw studenta, zero szacunku ze strony kadry organizującej jak i prowadzącej zajęcia. Całe te studia to jakiś cyrk. Zmiany w planie dzień przed zajęciami, zero niezbędnych informacji odnośnie do zajęć wyjazdowych, zero współpracy między prowadzącymi co skutkowało uczeniem się tych samych rzeczy przez 3 lata.

Studia te są przytłaczające przez ilość nauki i ilość czasu, który trzeba poświęcić, aby zrozumieć materiał i być w stanie zdać egzaminy końcowe. Plan jest "podziurawiony", praktycznie każdy dzień spędzamy od 8 do 18/20 na uczelni. Wliczając do tego dojazdy, czasu na naukę jest mało, a niektórzy wykładowcy wymagają rzeczy nierealnych do zrealizowania z takim harmonogramem zajęć.

Uderzający jest brak kompetencji dydaktycznych pracowników, co rzutuje na to ile można wynieść z zajęć - nic tylko czytanie tekstów i rozmawianie o nich na zajęciach (a to i tak dobrze, zwykle są to dygresje na różny temat, przez co odechciewa się czytać teksty bo i tak to nic nie zmienia). Obecności są niesprawdzane - więc po co chodzić?

4. Stosunki międzyludzkie i/lub atmosfera na studiach jest trudna do zaakceptowania

Sposób podejścia do studentów ze strony kadry kierowniczej IG nie zachęca do skończenia studiów na UW. Program na magisterkę zaoczną także nie jest interesujący.

(...) - Dyskryminacja ze strony studentek i samych wykładowczyń. - Zdeptanie pasji. - Brak chęci do dalszej nauki. - Faworyzacja ulubionych studentów. Reszta pomijana. Przykra rzeczywistość, którą zapewne zignorujecie. Nawiązując do NASTĘPNEGO pytania - mam nadzieję, że dotrwam do końca obecnych. Przenigdy nie wrócę na UW. I każdemu będę to odradzać, przynajmniej, jeśli chodzi o orient. Poznałam dużo ludzi z innych wydziałów, jakoś z nimi nie ma takiego problemu - chorobliwa rywalizacja, faworyzacja i dyskryminacja.

Nie wytrzymam psychicznie ciągłego lekceważenia, podważania, gaslightingu, mansplainingu, i opresji struktury hierarchicznej, gdzie mogę jedynie słuchać i słuchać i słuchać, co pan prof. hab. myśli na mój temat - pacjentki doświadczającej wielokrotnej marginalizacji. Nie wiem też, czy dam radę napisać dyplom, sprzeczny z każdym aspektem mojego autyzmu i ADHD. Codziennie na studiach zdradzam siebie w imię nauki. Mam tego dość.

Wśród analizowanych wypowiedzi pojawiła się pewna liczba takich, których autorzy i autorki optowali raczej za pozostaniem na UW. Przypominamy, że osoby niemające w tej sprawie wątpliwości nie byli proszeni o uzasadnienie swojego stanowiska, poniższe cytaty są więc wypowiedziami osób, które nie były do końca pewne tego, czy zamierzają ukończyć studia, czy też nie.

1. Zbyt duże koszty wyjścia – zainwestowany został czas i pieniądze i na obecnym etapie nie warto tego marnować

Nie jestem przekonana, czy na pewno chcę pracować w zawodzie nauczycielki, jednak jestem już zaznajomiona z trybem pracy na wydziale, poznałam grupę osób studiujących wraz ze mną na roku i nie tylko, jestem w kole naukowym na wydziale. Jestem więc już związana z wydziałem i czuję się dość bezpiecznie na nim. Rozważałam zmianę na studia psychologiczne, jednak na ten moment myślę, że wolę ukończyć kierunek, na którym jestem obecnie. Po ukończeniu go prawdopodobnie zacznę pracę w zawodzie i równolegle zapiszę się na studia podyplomowe z psychoterapii, ukończenie studiów pedagogicznych da mi taką możliwość, więc nie mam konieczności zmieniania na psychologię.

Same studia to dla mnie rozczarowanie, ale zainwestowałam zbyt dużo czasu - półmetek studiów jest już za mną - i gdybym teraz rzucił te studia, to bym zmarnował ten wysiłek na nic. Poza tym nie wiem, na co innego mógłbym pójść, musiałbym zdawać kolejną maturę rozszerzoną, żeby studiować na innych kierunkach. Za tą trzyletnią szyfową pracę chciałbym chociaż dostać wykształcenie wyższe.

Będę musiała je dokończyć, ponieważ już dużą ilość pieniędzy w studia zostało przeze mnie wpłaconych. Gdyby to nie było moje drugie podejście do studiów to zapewne bym zmienił uniwersytet.

Pomimo źle skonstruowanego programu nauczania zamierzam dokończyć studia, bo za dużo pieniędzy mnie one już kosztowały, ale niestety nie jest to już ten UW, co kiedyś.

2. Dobre studia, dobry czas – warto dotrwać do końca

Jestem zadowolona ze studiów. Bardzo dużym plusem są zajęcia z osobami już pracującymi w laboratoriach, poznawanie różnych firm i projektów. Wykładowcy są kompetentni i zaangażowani w swoją pracę.

Studiowanie na UW pozwoliło mi zauważyć jedną z dziedzin nauki, w ramach której zamierzam się w przyszłości rozwijać. Ukończenie studiów na tej uczelni to kluczowy element mojej edukacji.

Ukończenie polonistyki na UW to moje marzenie. Chciałabym po studiach pracować jako pisarka albo w branży filmowej. Myślę, że te studia pomogą mi w znalezieniu wymarzonej pracy.

5. System wsparcia osób studiujących

Na Uniwersytecie Warszawskim funkcjonuje rozbudowany system wsparcia osób podejmujących studia. Istnieje szereg instytucji odpowiedzialnych za udzielanie wsparcia członków społeczności akademickiej. W naszym badaniu zapytaliśmy studentki i studentów o opinie na temat następujących jednostek UW:

- Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami,
- Ombudsman (rzecznik akademicki),
- Rzecznik praw studenta,
- Konsultantka ds. przemocy seksualnej,
- Główna specjalistka ds. równouprawnienia,
- Koordynator ds. przeciwdziałania mobbingowi,
- Biuro Karier,
- Inkubator UW,
- Welcome Point,
- Biuro ds. Pomocy Materialnej.

W pytaniach o te jednostki zapytaliśmy: o których z tych form wsparcia Pan(i) słyszał(a), bądź kiedykolwiek z nich korzystał(a)?

W odpowiedzi na te pytania osoby badane mogły wybrać następujące opcje:

- Nie słyszałem(am) o tej formie wsparcia,
- Słyszałem(am) o tej formie wsparcia, ale nie korzystałem(am),
- Chciałem(am) skorzystać, ale mi się nie udało,
- Zdarzyło mi się skorzystać raz lub kilka razy,
- Korzystam regularnie.

W osobnej serii pytań prosiliśmy badanych o ocenę poszczególnych jednostek. W odniesieniu do każdej z tych jednostek zadaliśmy pytanie: w jakim stopniu był(a) Pan(i) zadowolony(a) ze wsparcia otrzymanego od ... W odpowiedzi na pytanie badani mogli wybrać jedną wartość od 1 do 7, gdzie wartość 1 oznaczała „Bardzo niezadowolony(a)”, zaś wartość 7 – „Bardzo zadowolony(a)”.

W badaniu zajęliśmy się również innymi instrumentami wsparcia społeczności studenckiej. Zapytaliśmy: Czy w trakcie studiów na UW ubiegał(a) się Pan(i) o:

- Urlop zdrowotny,
- Urlop przysługujący studentkom w ciąży i studentom będącym rodzicami,
- Urlop naukowy,
- Urlop okolicznościowy,
- Indywidualną organizację studiów ze względu na problemy zdrowotne,
- Indywidualną organizację studiów w porozumieniu z Pana(i) opiekunem naukowym,
- Indywidualną organizację studiów ze względu na inne okoliczności,
- Stypendium socjalne,
- Stypendium dla osób z niepełnosprawnościami,
- Stypendium rektora,
- Zapomogę,
- Zwolnienie z opłat za studia,
- Wsparcie finansowe przy realizacji projektów badawczych,
- Wsparcie finansowe na wyjazdy naukowe,
- Wsparcie finansowe przy organizacji konferencji studenckich.

W odpowiedzi na te pytania osoby badane mogły wybrać następujące opcje:

- Nie, nie interesowałem(am) się tym,
- Nie, bo nie wiedziałem(am) o takiej możliwości,
- Tak, ale nie uzyskałem(am),
- Tak i uzyskałem(am).

Kolejna grupa pytań odnoszących się do zagadnień związanych ze wsparciem studentów i studentek na UW odnosiła się do programów mobilności studentów. Poprosiliśmy badanych o wskazanie programów mobilności studentów, o których słyszeli lub w których kiedykolwiek uczestniczyli. Badani mogli odpowiedzieć na pytania o cztery programy:

- Program mobilności studentów MOST,
- Wyjazdy zagraniczne w ramach programu Erasmus,
- Inne formy wymiany międzynarodowej, np. bilateralnej,
- Udział w zdalnych kursach/mobilności krótkoterminowej w ramach Sojuszu 4EU+.

W odpowiedzi na te pytania osoby badane mogły wybrać następujące opcje:

- Nie słyszałem(am) o tym,
- Słyszałem(am), ale nie uczestniczę i nie uczestniczyłem(am),
- Uczestniczę lub uczestniczyłem(am),
- Nie uczestniczyłem(am), ale planuję.

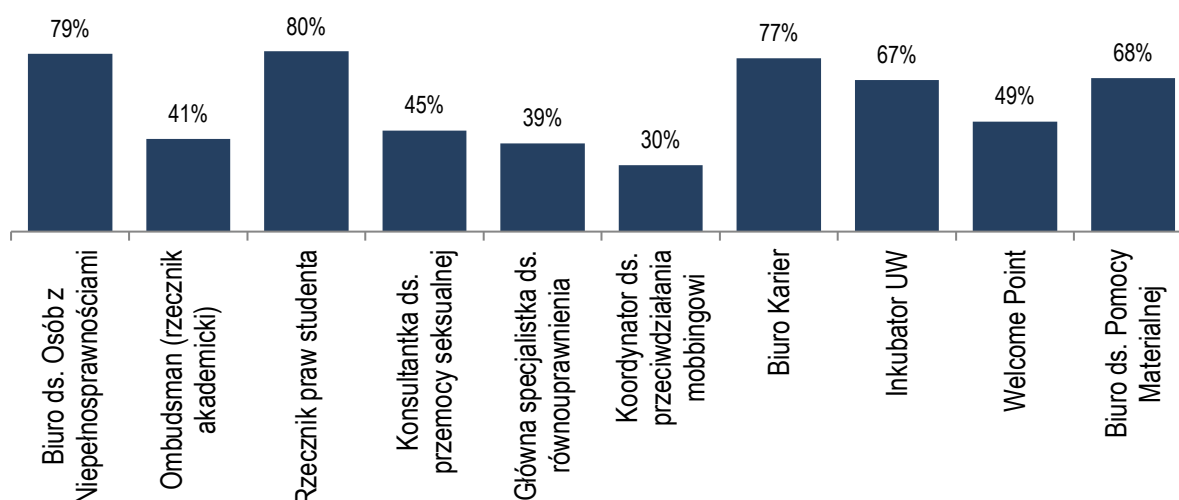
W odniesieniu do programu Erasmus oraz innych form wymiany międzynarodowej badani zostali zapytani o najważniejsze powody, dla których nie wzięli w nich udziału. W odpowiedzi mogli wybrać spośród następujących opcji:

- Nie widzę korzyści z wyjazdu,
- Nie znam języka obcego wystarczająco dobrze,
- Nie odpowiada mi oferta uczelni, na które można wyjechać,
- Nie mam możliwości finansowych,
- Nie wiem, jak się zgłosić,
- Nie spełniam kryteriów kwalifikacyjnych,
- Inne powody, jakie?

5.1. Ocena wsparcia instytucjonalnego

Poniższy wykres ilustruje wiedzę badanych studentek i studentów na temat wsparcia instytucjonalnego na UW.

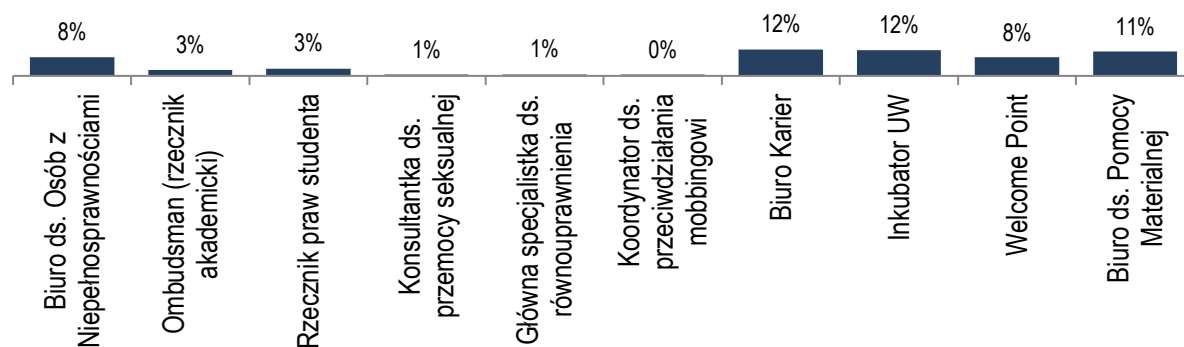
Rysunek 5.1. Procenty osób, które słyszały o poszczególnych formach instytucjonalnego wsparcia na UW, w całej zbiorowości badanych

Jak widać na powyższym wykresie, jednostki najpowszechniej znane, to Rzecznik praw studenta, Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami, Biuro Karier, Biuro ds. Pomocy Materialnej oraz Inkubator UW. Te jednostki były wskazywane przez wyraźną większość osób badanych. Welcome Point był wskazywany przez co drugą badaną osobę. Najrzadziej wskazywane jednostki to Konsultantka ds. przemocy seksualnej, Ombudsman, Główna specjalistka ds. równouprawnienia i Koordynator ds. przeciwdziałania mobbingowi. Mniej niż połowa osób wykazała się wiedzą o tych podmiotach. Z jednej strony może to oznaczać, że nie ma zbyt wielu powodów do zwracania się o ich interwencję, z drugiej – gdyby zaistniała potrzeba zaangażowania tych ważnych podmiotów, wiele studentek i studentów nie wiedziałoby o możliwości szukania u nich wsparcia.

Następny wykres ilustruje poziom zainteresowania studentów i studentek poszukiwaniem wsparcia u poszczególnych podmiotów (odpowiedzi: Chciałem(am) skorzystać, ale mi się nie udało, Zdarzyło mi się skorzystać raz lub kilka razy, Korzystam regularnie).

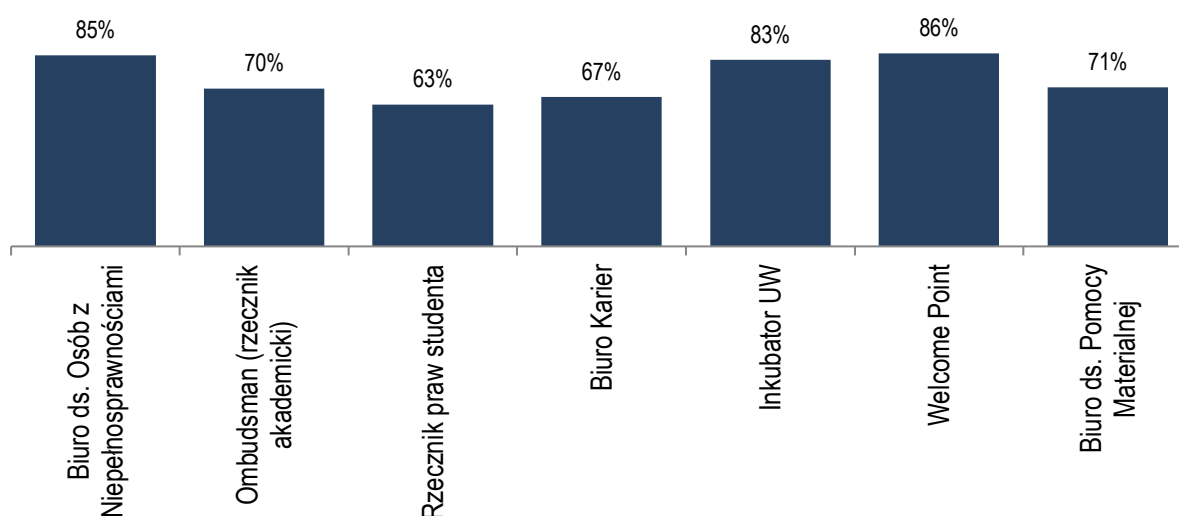
Rysunek 5.2. Procenty osób poszukujących wsparcia u poszczególnych podmiotów na UW, w całej zbiorowości badanych

Jak widać, bardzo niewielki procent badanych zadeklarował poszukiwanie wsparcia instytucjonalnego na UW. W przypadku pięciu podmiotów (Biuro Karier, Inkubator UW, Biuro ds. Pomocy Materialnej, Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami oraz Welcome Point) udział ten kształtował się na poziomie około 10%. W przypadku pozostałych (Rzecznik praw studenta, Ombudsman, Konsultantka ds. przemocy seksualnej, Główna specjalistka ds. równouprawnienia i Koordynator ds. przeciwdziałania mobbingowi) nie przekraczał 3%.

Bardzo istotne jest ustalenie, jaka część osób poszukujących wsparcia na UW uzyskała to wsparcie. Poniższy wykres przedstawia procenty osób, którym udało się skorzystać ze wsparcia poszczególnych podmiotów wśród tych, które tej pomocy poszukiwały. W zestawieniu pominęliśmy trzy podmioty (Konsultantka ds. przemocy seksualnej, Główna specjalistka ds. równouprawnienia i Koordynator ds. przeciwdziałania mobbingowi) ze względu na zbyt małe liczebności wskazań.

Rysunek 5.3. Procenty osób, które uzyskały wsparcie instytucjonalne na UW wśród poszukujących tego wsparcia, w całej zbiorowości badanych

Jak widać, zdecydowana większość osób otrzymywała poszukiwane wsparcie – najczęściej w Welcome Point oraz w Biurze ds. Osób z Niepełnosprawnościami, zaś najrzadziej w Biurze Karier i u Rzecznika praw studenta. Należy pamiętać jednak, że najniższe wskazania przekraczają 60% skuteczności.

W sekcjach poświęconych analizie odpowiedzi badanych dotyczących poszczególnych form wsparcia instytucjonalnego prezentowanych w różnych podzbiorowościach przedstawiamy wyłącznie te wyniki, które wskazują na znaczące różnice w strukturze udzielanych odpowiedzi. Pominięte zostały również te zestawienia, w których występują zbyt małe zbiorowości (poniżej 20 osób).

5.1.1. Wsparcie instytucjonalne, według poziomu studiów

Poniższe trzy tabele przedstawiają odpowiedzi na te pytania w grupach wyróżnionych ze względu na poziom studiów.

Tabela 5.1. Procenty osób, które słyszały o poszczególnych formach wsparcia na UW, według poziomu studiów

Forma wsparcia	Studia I stopnia	Studia II stopnia	Jednolite studia magisterskie
Ombudsman (rzecznik akademicki)	38%	41%	51%
Biuro Karier	73%	88%	75%
Inkubator UW	65%	75%	65%

Jak widać, studenci i studentki studiów jednolitych magisterskich i studiów II stopnia częściej niż pozostali słyszeli o Ombudsmanie i Biurze Karier. Najczęściej zaś o Inkubatorze UW byli poinformowani studenci i studentki studiów II stopnia. Jednakże to osoby studiujące na studiach jednolitych magisterskich najrzadziej poszukiwały wsparcia u poszczególnych podmiotów. Te zależności ilustruje poniższa tabela.

Tabela 5.2. Procenty osób, które były zainteresowane skorzystaniem z poszczególnych form wsparcia na UW, według poziomu studiów

Forma wsparcia	Studia I stopnia	Studia II stopnia	Jednolite studia magisterskie
Biuro Karier	11%	17%	6%
Inkubator UW	11%	16%	6%
Welcome Point	8%	12%	3%
Biuro ds. Pomocy Materialnej	10%	15%	8%

Zarówno Biuro Karier, jak i Inkubator UW, Welcome Point oraz Biuro Pomocy materialnej były przedmiotem zainteresowania przede wszystkim osób, które podjęły studia II stopnia. Nieco rzadziej wskazywali na te podmioty badani ze studiów I stopnia.

Poniższa tabela informuje, jakie były udziały osób, które uzyskały wsparcie u poszczególnych podmiotów – wśród osób, które tego wsparcia tam poszukiwały.

Tabela 5.3. Procenty osób, którym udało się skorzystać z poszczególnych form wsparcia na UW wśród osób poszukujących tam wsparcia, według poziomu studiów

Forma wsparcia	Studia I stopnia	Studia II stopnia	Jednolite studia magisterskie
Biuro Karier	63%	71%	65%
Inkubator UW	80%	87%	84%
Welcome Point	89%	83%	83%
Biuro ds. Pomocy Materialnej	70%	75%	64%

Studenci i studentki studiów II stopnia byli osobami, które najczęściej uzyskiwały wsparcie zarówno Biura Karier, jak i Inkubatora UW oraz Biura ds. Pomocy Materialnej. Natomiast

ze wsparcia Welcome Point najczęściej udało się skorzystać osobom, które podjęły studia I stopnia. Przedstawione zależności dobrze odpowiadają oczekiwaniom – mogą wskazywać na istnienie dobrego, naturalnego wspierania studentek i studentów na różnych etapach ich kariery na UW.

5.1.2. Wsparcie instytucjonalne, według trybu kształcenia

Poniższe trzy tabele przedstawiają odpowiedzi na te pytania w grupach wyróżnionych ze względu na tryb kształcenia.

Tabela 5.4. Procenty osób, które słyszały o poszczególnych formach wsparcia na UW, według trybu kształcenia

Forma wsparcia	Studia niestacjo- narne	
	Studia stacjonarne	
Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami	83%	66%
Ombudsman (rzecznik akademicki)	42%	36%
Konsultantka ds. przemocy seksualnej	47%	37%
Główna specjalistka ds. równouprawnienia	41%	31%
Inkubator UW	70%	56%
Welcome Point	52%	36%

Jak widać, studenci i studentki studiów stacjonarnych wyraźnie częściej deklarowali wiedzę o istnieniu wymienionych powyżej podmiotów. Rzecznik praw studenta, Koordynator ds. przeciwdziałania mobbingowi, Biuro Karier, Biuro ds. Pomocy Materialnej, to podmioty, o których słyszały podobne procenty osób, które podjęły studia stacjonarne i niestacjonarne.

Natomiast zainteresowanie wsparciem poszczególnych podmiotów z reguły nie było zróżnicowane ze względu na tryb kształcenia.

Tabela 5.5. Procenty osób, które były zainteresowane skorzystaniem z poszczególnych form wsparcia na UW, według trybu kształcenia

Forma wsparcia	Studia niestacjo- narne	
	Studia stacjonarne	
Biuro Karier	13%	8%
Inkubator UW	13%	4%
Welcome Point	9%	5%

Jak widać powyżej, jedynie Biuro Karier, Inkubator UW i Welcome Point okazały się podmiotami, w których częściej wsparcia szukali studenci i studentki studiów stacjonarnych.

Skuteczność wsparcia również na ogół nie różnicowała badanych ze względu na tryb kształcenia. Tylko Inkubator UW i Biuro ds. Pomocy Materialnej były wskazywane częściej przez studentów i studentki studiów stacjonarnych jako te miejsca, w których uzyskali wsparcie.

Tabela 5.6. Procenty osób, którym udało się skorzystać z poszczególnych form wsparcia na UW wśród osób poszukujących tam wsparcia, według trybu kształcenia

Forma wsparcia	Studia niestacjonarne	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Inkubator UW	84%	77%
Biuro ds. Pomocy Materialnej	74%	55%

Jak widać, osoby, które podjęły studia w trybie stacjonarnym częściej od pozostałych wiedzą o możliwości korzystania ze wsparcia instytucjonalnego na UW, jednak dla większości podmiotów nie przekłada się to na większe zapotrzebowanie ze strony studentów i studentek studiów stacjonarnych, a także na większy poziom w otrzymywaniu wsparcia ze strony tych podmiotów.

5.1.3. Wsparcie instytucjonalne, według obszaru kształcenia

Poniższe trzy tabele przedstawiają odpowiedzi na te pytania w grupach wyróżnionych ze względu na obszar kształcenia.

Tabela 5.7. Procenty osób, które słyszały o poszczególnych formach wsparcia na UW, według obszaru kształcenia

Forma wsparcia	Kierunki matematyczno-przyrodnicze	Kierunki społeczno-ekonomiczne	Kierunki humanistyczne i językowe
Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami	88%	74%	85%
Ombudsman (rzecznik akademicki)	43%	44%	36%
Główna specjalistka ds. równouprawnienia	48%	37%	41%
Biuro Karier	78%	81%	71%
Inkubator UW	85%	66%	66%
Welcome Point	42%	52%	48%

O Biurze ds. Osób z Niepełnosprawnościami i Głównej specjalistce ds. równouprawnienia na UW najrzadziej słyszały osoby studiujące na kierunkach społeczno-ekonomicznych, zaś najczęściej – studenci i studentki ze studiów matematyczno-przyrodniczych. Podobnie, badani ze studiów matematyczno-przyrodniczych najczęściej deklarowali wiedzę o istnieniu Inkubatora UW. W przypadku Biura Karier i Ombudsmana najlepiej zorientowani byli studenci i stu-

dentki z kierunków społeczno-ekonomicznych i matematyczno-przyrodniczych, zaś w przypadku Welcome Point – studenci i studentki z kierunków społeczno-ekonomicznych oraz humanistycznych i językowych.

Tabela 5.8. Procenty osób, które były zainteresowane skorzystaniem z poszczególnych form wsparcia na UW, według obszaru kształcenia

Forma wsparcia	Kierunki matematyczno-przyrodnicze	Kierunki społeczno-ekonomiczne	Kierunki humanistyczne i językowe
Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami	10%	6%	12%
Biuro Karier	9%	14%	9%
Inkubator UW	36%	9%	9%
Welcome Point	5%	11%	5%

Studiujący na kierunkach matematyczno-przyrodniczych okazali się wyraźnie najczęściej zainteresowani wsparciem Inkubatora UW (36% vs 9%). Rzadziej natomiast (i na tym samym poziomie co osoby ze studiów humanistycznych) niż studenci kierunków społeczno-ekonomicznych poszukiwali wsparcia w Biurze Karier i w Welcome Point. Studenci i studentki kierunków społeczno-ekonomicznych najrzadziej natomiast byli zainteresowani wsparciem Biura ds. Osób z Niepełnosprawnościami.

Tabela 5.9. Procenty osób, którym udało się skorzystać z poszczególnych form wsparcia na UW wśród osób poszukujących tam wsparcia, według obszaru kształcenia

Forma wsparcia	Kierunki matematyczno-przyrodnicze	Kierunki społeczno-ekonomiczne	Kierunki humanistyczne i językowe
Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami	82%	84%	87%
Ombudsman (rzecznik akademicki)	- *	57%	83%
Biuro Karier	60%	70%	62%
Inkubator UW	94%	80%	74%
Welcome Point	75%	88%	82%

* wynik pominięty ze względu na zbyt małą liczebność grupy

Najczęściej udawało się uzyskać wsparcie Biura ds. Osób z Niepełnosprawnościami i Ombudsmana studentkom i studentom kierunków humanistycznych i językowych. Biuro Karier i Welcome Point natomiast miało największą skuteczność we wspieraniu osób ze studiów społeczno-ekonomicznych. Inkubator UW wspierał zaś najskuteczniej osoby z kierunków matematyczno-przyrodniczych, a w najmniejszym stopniu – z kierunków humanistyczno-języko-

wych. Warto przy tym pamiętać, że osoby studiujące na kierunkach matematyczno-przyrodniczych były najlepiej poinformowane o Inkubatorze UW i okazały się najbardziej zainteresowane wsparciem tego podmiotu.

5.1.4. Wsparcie instytucjonalne, według płci

Poniższe trzy tabele przedstawiają odpowiedzi na te pytania w grupach wyróżnionych ze względu na płeć.

Tabela 5.10. Procenty osób, które słyszały o poszczególnych formach wsparcia na UW, według płci

Forma wsparcia	Kobieta	Mężczyzna	Inna
Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami	81%	75%	80%
Ombudsman (rzecznik akademicki)	38%	48%	42%
Rzecznik praw studenta	82%	78%	75%
Konsultantka ds. przemocy seksualnej	43%	49%	52%
Główna specjalistka ds. równouprawnienia	38%	42%	48%
Koordinator ds. przeciwdziałania mobbingowi	28%	33%	33%
Biuro Karier	78%	77%	61%
Inkubator UW	67%	70%	56%
Welcome Point	49%	50%	34%

Mężczyźni najrzadziej byli poinformowani o działalności Biura ds. Osób z Niepełnosprawnościami, najczęściej zaś – o wsparciu ze strony Ombudsmana. Kobiety natomiast najrzadziej wiedziały o możliwościach wsparcia Ombudsman, Konsultantki ds. przemocy seksualnej, Głównej specjalistki ds. równouprawnienia i Koordynatora ds. przeciwdziałania mobbingowi. Podobnie jak osoby deklaruujące inną płeć, częściej niż mężczyźni były poinformowane o działalności Biura ds. Osób z Niepełnosprawnościami. Osoby deklaruujące inną płeć najrzadziej deklarowały znajomość działalności Rzecznika praw studenta, Biura Karier, Inkubatora UW oraz Welcome Point.

Tabela 5.11. Procenty osób, które były zainteresowane skorzystaniem z poszczególnych form wsparcia na UW, według płci

Forma wsparcia	Kobieta	Mężczyzna	Inna
Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami	8%	7%	30%

Zwraca uwagę wyraźnie większe zainteresowanie poszukiwaniem wsparcia osób o płci deklarowanej jako Inna w Biurze ds. Osób z Niepełnosprawnościami (30% vs 8% i 7%). Równocześnie osoby te zadeklarowały najniższą skuteczność wsparcia ze strony tego podmiotu. Zależność tę ilustruje poniższa tabela.

Tabela 5.12. Procenty osób, którym udało się skorzystać z poszczególnych form wsparcia na UW wśród osób poszukujących tam wsparcia, według płci

Forma wsparcia	Kobieta	Mężczyzna	Inna
Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami	84%	91%	76%
Ombudsman (rzecznik akademicki)	75%	66%	_*
Rzecznik praw studenta	70%	54%	_*
Biuro Karier	65%	71%	_*

* wynik pominięty ze względu na zbyt małą liczebność grupy

Jak widać w powyższej tabeli, Ombudsman i Rzecznik praw studenta, to podmioty częściej uznawane przez kobiety za skuteczne we wsparciu. Biuro Karier natomiast było częściej uznawane za skuteczne przez mężczyzn.

5.1.5. Wsparcie instytucjonalne, według miejsca zamieszkania

Poniższe trzy tabele przedstawiają odpowiedzi na te pytania w grupach wyróżnionych ze względu na miejsce zamieszkania.

Tabela 5.13. Procenty osób, które słyszały o poszczególnych formach wsparcia na UW, według miejsca zamieszkania

Forma wsparcia	W Warszawie	W okolicach Warszawy (do 50 km)	Dalej niż 50 km od Warszawy, w Polsce	Poza Polską
Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami	80%	80%	74%	64%
Rzecznik praw studenta	80%	85%	82%	56%
Konsultantka ds. przemocy seksualnej	45%	49%	36%	43%
Główna specjalistka ds. równouprawnienia	39%	44%	27%	37%
Koordynator ds. przeciwdziałania mobbingowi	29%	32%	26%	28%
Inkubator UW	68%	69%	66%	49%
Welcome Point	50%	45%	42%	73%
Biuro ds. Pomocy Materialnej	69%	68%	70%	53%

Osoby mieszkające w Polsce, ale dalej niż 50 km od Warszawy rzadziej niż pozostałe okazały się poinformowane o działalności większości wymienionych podmiotów: Biura ds. Osób z Niepełnosprawnościami, Konsultantki ds. przemocy seksualnej, Głównej specjalistki

ds. równouprawnienia, Koordynatora ds. przeciwdziałania mobbingowi, Inkubatora UW i Welcome Point. Jedynie Biuro ds. pomocy materialnej okazało się podmiotem, o którym studenci i studentki z miejsc w Polsce, ale oddalonych od Warszawy o ponad 50 km byli poinformowani najlepiej. Osoby mieszkające w Warszawie lub w promieniu do 50 km od stolicy z reguły nie różniły się znacznie od siebie pod względem poinformowania o poszczególnych podmiotach i należały do osób lepiej poinformowanych. Jedynie o Welcome Point lepiej byli poinformowani badani mieszkający poza granicami Polski. Poza tym osoby zamieszkałe poza Polską z zasady należały do gorzej poinformowanych o działalności poszczególnych podmiotów.

Tabela 5.14. Procenty osób, które były zainteresowane skorzystaniem z poszczególnych form wsparcia na UW, według miejsca zamieszkania

Forma wsparcia	W War- sawie	W okolicach Warszawy (do 50 km)	Dalej niż 50 km od War- szawy, w Polsce	Poza Polską
Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami	9%	7%	7%	3%
Inkubator UW	13%	9%	8%	5%
Welcome Point	9%	3%	2%	36%
Biuro ds. Pomocy Materialnej	12%	6%	13%	16%

Osoby mieszkające poza Polską okazały się najrzadziej zainteresowane wsparciem Biura ds. Osób z Niepełnosprawnościami oraz Inkubatora UW, zaś najczęściej – Welcome Point i Biura ds. Pomocy Materialnej. Najczęściej skorzystaniem ze wsparcia Biura ds. Osób z Niepełnosprawnościami oraz Inkubatora UW były zainteresowane studentki i studenci z Warszawy.

Tabela 5.15. Procenty osób, którym udało się skorzystać z poszczególnych form wsparcia na UW wśród osób poszukujących tam wsparcia, według miejsca zamieszkania

Forma wsparcia	W War- sawie	W okolicach Warszawy (do 50 km)	Dalej niż 50 km od War- szawy, w Polsce	Poza Polską
Rzecznik praw studenta	60%	88%	- *	- *
Inkubator UW	85%	78%	67%	- *
Welcome Point	86%	81%	- *	100%
Biuro ds. Pomocy Materialnej	71%	63%	74%	- *

* wynik pominięty ze względu na zbyt małą liczebność grupy

Najciekawszym wynikiem ilustrowanym w powyższej tabeli jest 100% skuteczności we wsparciu Welcome Point osób mieszkających poza granicami Polski. To ważny wniosek pokazujący spełnianie przez ten podmiot jego podstawowych zadań. Rzecznik praw studenta był powszechnie uznany za skuteczny przez osoby zamieszkałe w okolicach Warszawy, zaś osoby zamieszkałe w Warszawie najczęściej wskazywały na uzyskanie wsparcia dzięki Inkubatorowi UW. Biuro ds. Pomocy Materialnej najczęściej okazywało się skuteczne w opiniach osób zamieszkałych w Polsce, ale ponad 50 km od Warszawy.

5.1.6. Wsparcie instytucjonalne, według doświadczenia studiowania na innej uczelni

Poniższe trzy tabele przedstawiają odpowiedzi na te pytania w grupach wyróżnionych ze względu na doświadczenie studiowania na innej uczelni.

Tabela 5.16. Procenty osób, które słyszały o poszczególnych formach wsparcia na UW, według doświadczenia studiowania na innej uczelni

Forma wsparcia	Bez doświadczenia studiowania na innej uczelni	Z doświadczeniem studiowania na innej uczelni
Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami	82%	73%
Ombudsman (rzecznik akademicki)	44%	35%
Rzecznik praw studenta	83%	73%
Konsultantka ds. przemocy seksualnej	47%	39%
Główna specjalistka ds. równouprawnienia	42%	34%

Jak widać powyżej, studentki i studenci, którzy nie mieli doświadczenia studiowania na innej uczelni okazali się lepiej poinformowani o działalności pięciu wymienionych podmiotów.

Tabela 5.17. Procenty osób, które były zainteresowane skorzystaniem z poszczególnych form wsparcia na UW, według doświadczenia studiowania na innej uczelni

Forma wsparcia	Bez doświadczenia studiowania na innej uczelni	Z doświadczeniem studiowania na innej uczelni
Welcome Point	6%	14%

Zainteresowanie wsparciem poszczególnych podmiotów z reguły nie było różnicowane doświadczeniem studiowania na innej uczelni. Wyjątkiem okazał się Welcome Point, którym częściej byli zainteresowani – co wydaje się naturalne – badani posiadający wcześniejsze doświadczenie studiów na innej uczelni.

Tabela 5.18. Procenty osób, którym udało się skorzystać z poszczególnych form wsparcia na UW wśród osób poszukujących tam wsparcia, według doświadczenia studiowania na innej uczelni

Forma wsparcia	Bez doświadczenia studiowania na innej uczelni	Z doświadczeniem studiowania na innej uczelni
Ombudsman (rzecznik akademicki)	74%	63%
Rzecznik praw studenta	70%	50%
Biuro Karier	65%	71%

Ombudsman i Rzecznik praw studenta to podmioty, które były wyraźnie częściej wskazywane przez osoby bez doświadczenia studiowania na innej uczelni jako skuteczne w udzielaniu wsparcia. W przypadku Biura Karier nieco częściej na skuteczność wskazywali studenci i studentki z wcześniejszym doświadczeniem studiów na innej uczelni. Poza tym skuteczność wsparcia nie była różnicowana doświadczeniem studiowania na innej uczelni.

5.1.7. Wsparcie instytucjonalne, według oceny własnej sytuacji finansowej

Poniższe trzy tabele przedstawiają odpowiedzi na te pytania w grupach wyróżnionych ze względu na ocenę własnej sytuacji finansowej.

Tabela 5.19. Procenty osób, które słyszały o poszczególnych formach wsparcia na UW, według oceny własnej sytuacji finansowej

Forma wsparcia	Zła	Przeciętna	Dobra
Ombudsman (rzecznik akademicki)	35%	40%	44%
Rzecznik praw studenta	73%	79%	83%
Konsultantka ds. przemocy seksualnej	40%	46%	45%
Główna specjalistka ds. równouprawnienia	33%	40%	41%
Koordinator ds. przeciwdziałania mobbingowi	25%	30%	30%
Biuro Karier	73%	78%	78%

Jak widać, osoby o słabszej kondycji finansowej okazały się najgorzej poinformowane o działalności sześciu z dziesięciu podmiotów objętych analizą.

Tabela 5.20. Procenty osób, które były zainteresowane skorzystaniem z poszczególnych form wsparcia na UW, według oceny własnej sytuacji finansowej

Forma wsparcia	Zła	Przeciętna	Dobra
Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami	14%	9%	7%
Welcome Point	11%	10%	6%
Biuro ds. Pomocy Materialnej	26%	12%	5%

Równocześnie, jak widać w tabeli powyżej, osoby deklarujące gorszą kondycję finansową były bardziej zainteresowane uzyskaniem wsparcia trzech z dziesięciu podmiotów: Biura ds. Pomocy Materialnej, Welcome Point i Biura ds. Osób z Niepełnosprawnościami.

Tabela 5.21. Procenty osób, którym udało się skorzystać z poszczególnych form wsparcia na UW wśród osób poszukujących tam wsparcia, według oceny własnej sytuacji finansowej

Forma wsparcia	Zła	Przeciętna	Dobra
Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami	83%	83%	89%
Ombudsman (rzecznik akademicki)	- *	75%	64%
Rzecznik praw studenta	60%	71%	58%
Biuro Karier	62%	67%	67%
Inkubator UW	75%	84%	85%
Biuro ds. Pomocy Materialnej	61%	75%	75%

* wynik pominięty ze względu na zbyt małą liczebność grupy

Wyniki w powyższej tabeli pokazują, że najczęściej skuteczność wsparcia ze strony Biura ds. Osób z Niepełnosprawnościami, Biura Karier, Inkubatora UW i – co szczególnie ważne – Biura ds. Pomocy Materialnej deklarowały osoby o lepszej sytuacji finansowej. W przypadku Rzecznika praw studenta i Ombudsmna na najczęstszą skuteczność wskazywały odpowiedzi osób o przeciętnej sytuacji finansowej.

5.1.8. Wsparcie instytucjonalne, według stanu zdrowia

Poniższe trzy tabele przedstawiają odpowiedzi na te pytania w grupach wyróżnionych ze względu na stan zdrowia.

Tabela 5.22. Procenty osób, które słyszały o poszczególnych formach wsparcia na UW, według stanu zdrowia

Forma wsparcia	Osoby z problemami zdrowotnymi		Pozostałe osoby
Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami	89%		77%
Welcome Point	45%		50%

Poziom poinformowania o poszczególnych podmiotach z reguły nie był różnicowany przez stan zdrowia badanych. Wyjątek stanowiły dwa podmioty. Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami – co nie powinno zaskakiwać – częściej było znane osobom deklarującym problemy zdrowotne. Welcome Point – nieco częściej osobom, które nie deklarowały problemów ze zdrowiem.

Tabela 5.23. Procenty osób, które były zainteresowane skorzystaniem z poszczególnych form wsparcia na UW, według stanu zdrowia

Forma wsparcia	Osoby z problemami zdrowotnymi	Pozostałe osoby
Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami	36%	2%
Inkubator UW	16%	10%
Biuro ds. Pomocy Materialnej	15%	10%

Nie dziwi zupełnie obserwacja, że osoby z problemami zdrowotnymi znacznie częściej niż pozostałe były zainteresowane wsparciem Biura ds. Osób z Niepełnosprawnościami. Częściej też deklarowały zainteresowanie wsparciem Inkubatora UW i Biura ds. Pomocy Materialnej. W przypadku pozostałych podmiotów stan zdrowia nie różnicował zainteresowania ich wsparciem.

Tabela 5.24. Procenty osób, którym udało się skorzystać z poszczególnych form wsparcia na UW wśród osób poszukujących tam wsparcia, według stanu zdrowia

Forma wsparcia	Osoby z problemami zdrowotnymi	
		Pozostałe osoby
Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami	87%	77%
Ombudsman (rzecznik akademicki)	75%	66%
Inkubator UW	77%	86%
Welcome Point	71%	88%
Biuro ds. Pomocy Materialnej	61%	75%

Jak widać powyżej, Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami i Ombudsman okazały się podmiotami częściej uznawanymi za skuteczne przez osoby z kłopotami zdrowotnymi. Jednakże Inkubator UW, Biuro ds. Pomocy Materialnej (wsparciem tych dwóch podmiotów byli zainteresowani badani z problemami zdrowotnymi) oraz Welcome Point były rzadziej wskazywane przez osoby deklaruujące problemy ze zdrowiem jako skuteczne w udzielaniu wsparcia.

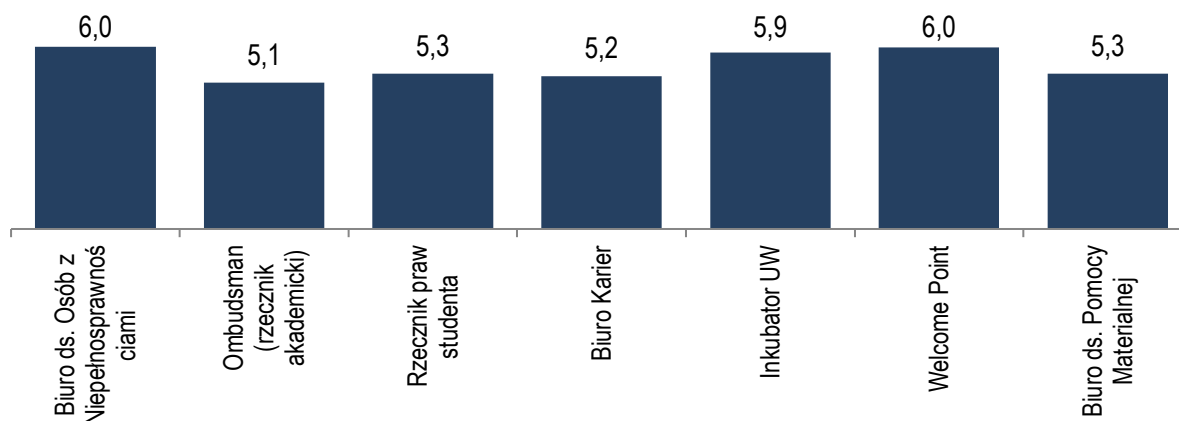
5.1.9. Zadowolenie z otrzymanego wsparcia

Poniżej przedstawiamy wyniki analiz odpowiedzi o zadowolenie osób badanych z funkcjonowania dziesięciu podmiotów objętych badaniem. Na wykresach przedstawionych poniżej prezentujemy wartości średnie odpowiedzi badanych.

Pierwszy wykres ilustruje oceny zadowolenia ze wsparcia otrzymanego od poszczególnych podmiotów w całej zbiorowości badanych. Na wykresie umieściliśmy wskaźniki zadowolenia dla siedmiu spośród dziesięciu podmiotów. W przypadku Konsultantki ds. przemocy seksualnej, Głównej specjalistki ds. równouprawnienia oraz Koordynatora ds. przeciwdziałania

mobbingowi odpowiedzi udzieliło poniżej 20 osób (pytanie zadawane było tylko osobom, które korzystały ze wsparcia danego podmiotu). Dlatego nie podajemy wyników dla tych trzech podmiotów.

Rysunek 5.4. Oceny* zadowolenia ze wsparcia otrzymanego od poszczególnych podmiotów, w całej zbiorowości badanych

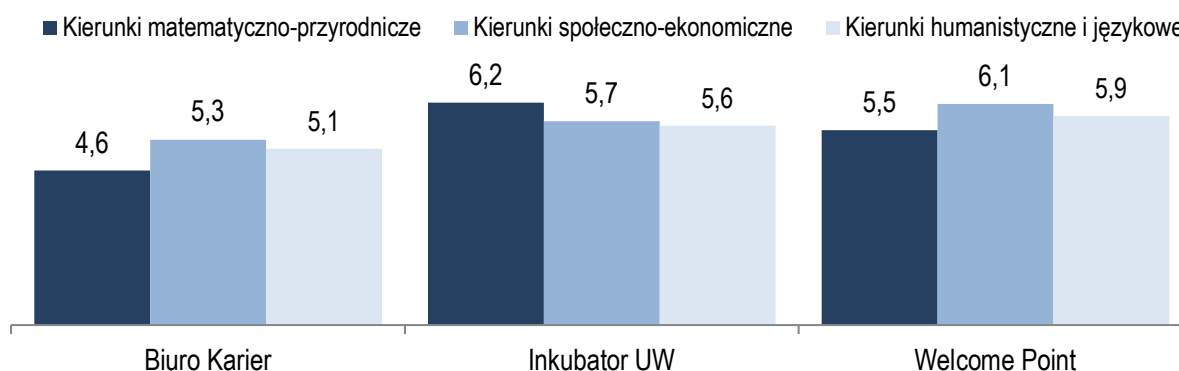

* - średnia dla siedmiopunktowej skali: na której 1 oznaczało „Bardzo niezadowolony(a)”, zaś 7 oznaczało „Bardzo zadowolony(a)”

Jak widać powyżej, wartości wskaźnika zadowolenia dla wszystkich podmiotów objętych analizą sytuują się wyraźnie powyżej środka skali. Najwyższe oceny uzyskały podmioty: Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnych, Welcome Point i Inkubator UW.

Większość cech uwzględnionych w analizach nie różnicowała znacząco ocen zadowolenia ze wsparcia udzielanego przez poszczególne podmioty. Jedynie obszar kształcenia oraz sytuacja finansowa badanych pozwoliły na wyodrębnienie wyraźniejszych różnic w ocenach studentek i studentów objętych badaniem.

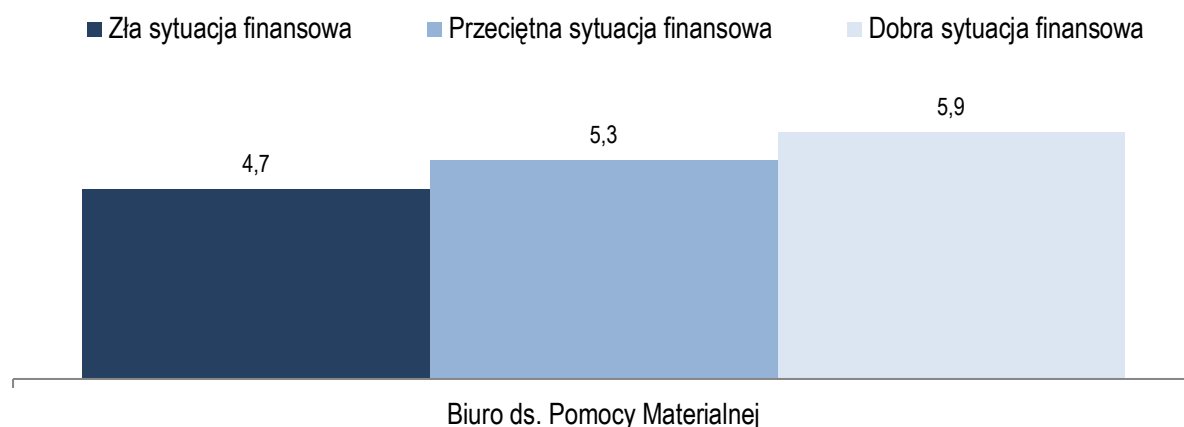
Rysunek 5.5. Oceny* zadowolenia ze wsparcia otrzymanego od poszczególnych podmiotów, według obszaru kształcenia

* - średnia dla siedmiopunktowej skali: na której 1 oznaczało „Bardzo niezadowolony(a)”, zaś 7 oznaczało „Bardzo zadowolony(a)”

Jak widać na powyższym rysunku, Biuro Karier i Welcome Point uzyskały najniższe oceny osób z kierunków matematyczno-przyrodniczych. Warto pamiętać, że osoby te nieco rzadziej deklarowały korzystanie z Biura Karier, a także deklarowały najniższą skuteczność tego podmiotu w udzielaniu wsparcia. Podobnie, Welcome Point to podmiot najsłabiej znany w tym gronie badanych, rzadko wykorzystywany i najrzadziej przez nich wskazywany jako miejsce uzyskania wsparcia. Równocześnie właśnie studenci i studentki z tych studiów najwyżej oceniali wsparcie otrzymywane dzięki Inkubatorowi UW. Jest to ocena również spójna z odpowiedziami z wcześniejszej sekcji. Osoby ze studiów matematyczno-przyrodniczych były najczęściej poinformowane o Inkubatorze UW, najczęściej poszukiwały tam wsparcia i najpowszechniej deklarowały otrzymanie wsparcia ze strony tego podmiotu.

Rysunek 5.6. Oceny* zadowolenia ze wsparcia otrzymanego od poszczególnych podmiotów, według własnej sytuacji finansowej

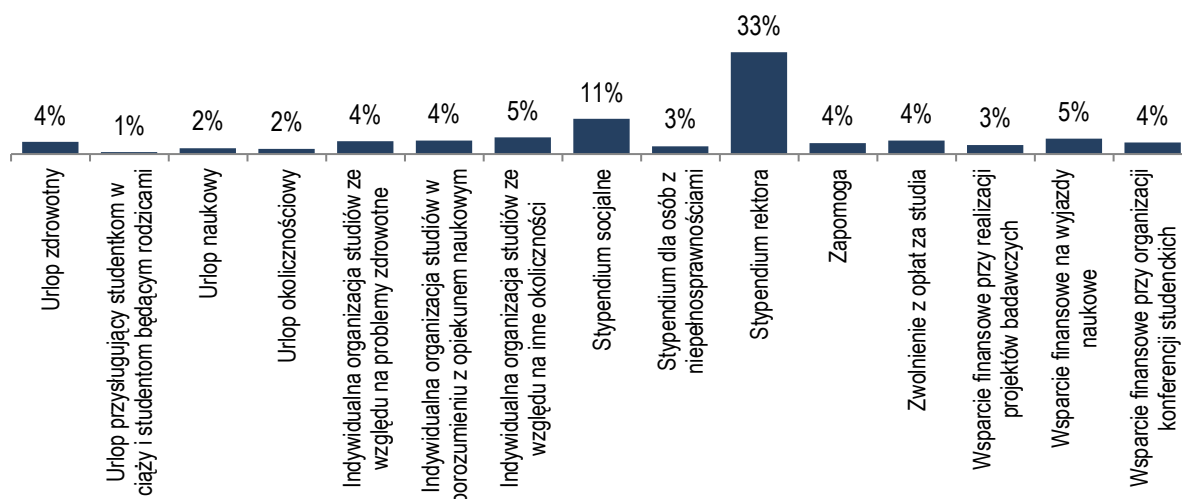
* - średnia dla siedmiopunktowej skali: na której 1 oznaczało „Bardzo niezadowolony(a)”, zaś 7 oznaczało „Bardzo zadowolony(a)”

Jak widać powyżej, osoby o złej sytuacji finansowej najniżej oceniały wsparcie Biura ds. pomocy materialnej. Osoby te najczęściej zwracały się do tego podmiotu o wsparcie i zarazem najrzadziej deklarowały otrzymanie od niego wsparcia.

5.2. Pozostałe instrumenty wsparcia

Poniższy wykres przedstawia popularność poszczególnych instrumentów wsparcia dostępnych na Uniwersytecie Warszawskim. Procent osób, które ubiegały się o poszczególne instrumenty wsparcia jest ilorazem liczby osób, które na pytanie o to czy ubiegały się o dany rodzaj wsparcia odpowiedziały: „Tak, ale nie uzyskałem(am)” lub „Tak i uzyskałem(am)” przez łączną liczbę osób, które odpowiedziały na dane pytanie.

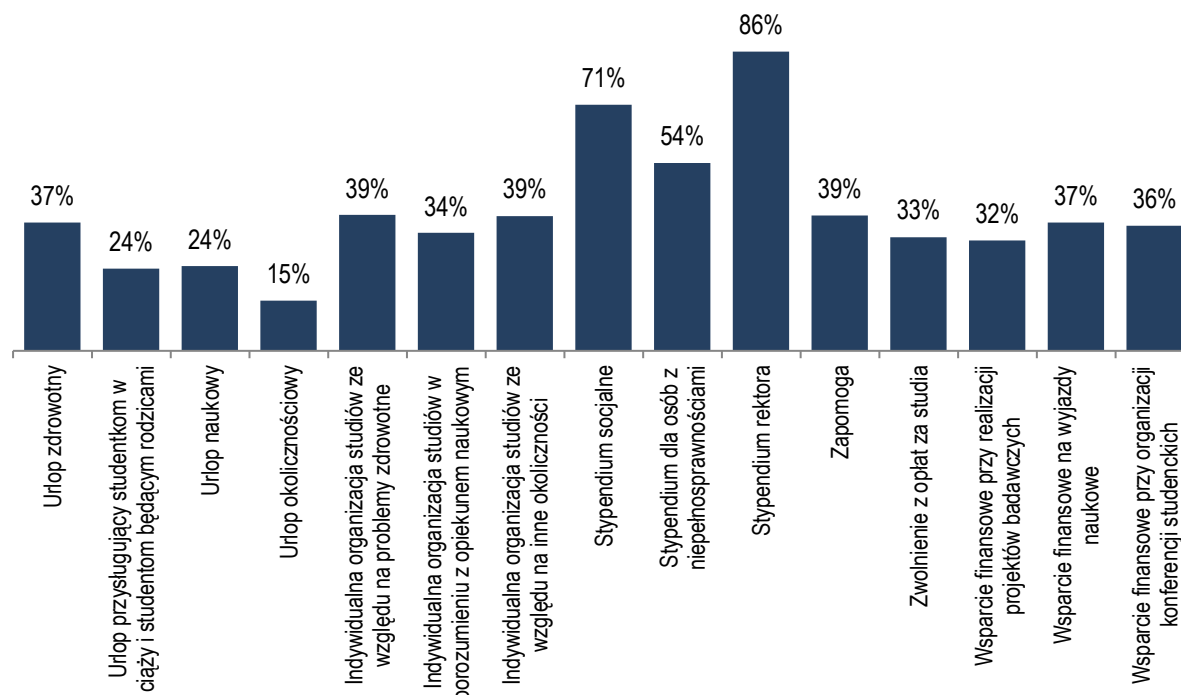
Rysunek 5.7. Procenty osób, które ubiegały się o poszczególne instrumenty wsparcia, w całej zbiorowości badanych

Jak widać, tylko stypendium rektora (33%) i stypendium socjalne (11%) były przedmiotem zainteresowania większej grupy badanych studentek i studentów UW. 5% badanych ubiegało się o wsparcie finansowe na wyjazdy naukowe. O indywidualną organizację studiów ze względu na problemy zdrowotne, porozumienie z opiekunem naukowym oraz inne okoliczności ubiegało się od 4% do 5% badanych. Pozostałe instrumenty były przedmiotem zainteresowania od 1% do 4% osób.

Poniższy wykres ilustruje stan poinformowania studentów i studentek o istnieniu poszczególnych instrumentów wsparcia na UW. Procent osób, które wiedziały o poszczególnych instrumentach wsparcia na UW wśród osób zainteresowanych takim wsparciem jest ilorazem liczby osób, które na pytanie o to czy ubiegały się o dany instrument wsparcia odpowiedziały: „Tak, ale nie uzyskałem(am)” lub „Tak i uzyskałem(am)” przez łączną liczbę osób, które ubiegały się o dany instrument i osób, które odpowiedziały: „Nie, bo nie wiedziałem(am) o takiej możliwości”.

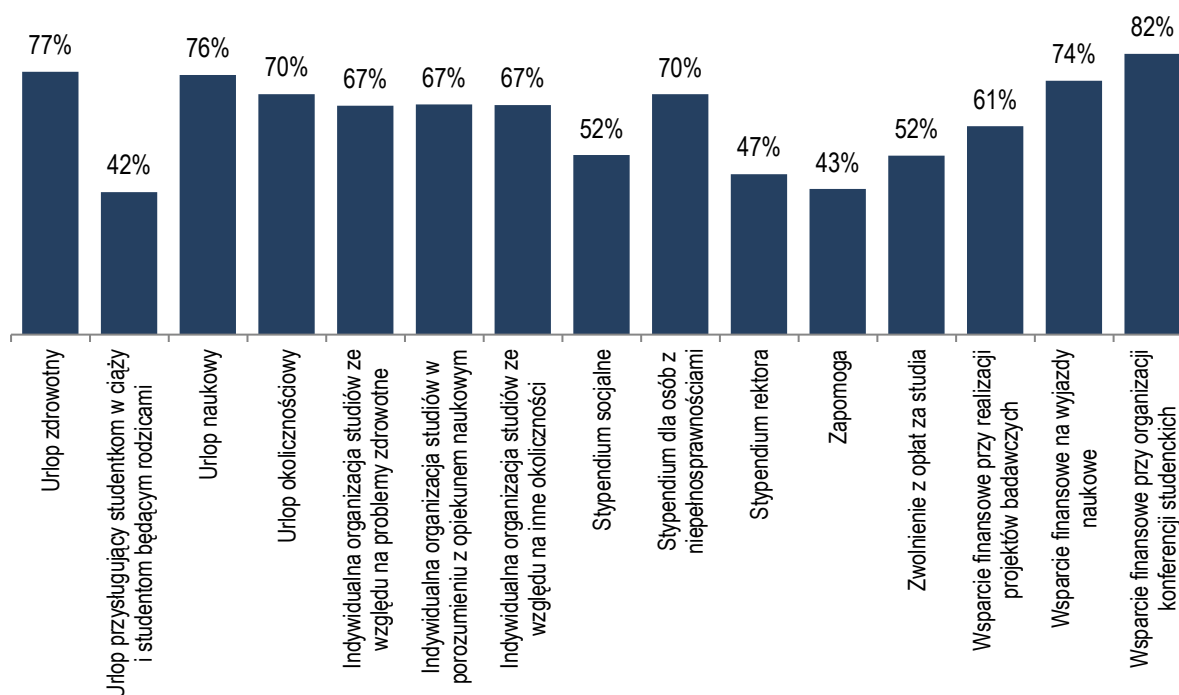
Rysunek 5.8. Procenty osób, które wiedziały o poszczególnych instrumentach wsparcia na UW wśród osób zainteresowanych takim wsparciem, w całej zbiorowości badanych

Instrumentami najpowszechniej znanymi przez badane studentki i studentów okazały się stypendia: stypendium rektora (86%), stypendium socjalne (71%) i stypendium dla osób z niepełnosprawnościami (54%). Tylko te trzy instrumenty były jeszcze przed badaniem znane ponad połowie uczestników badania. Najmniej znane instrumenty, to: urlop przysługujący studentkom w ciąży i studentom będącym rodzicami (24%), urlop naukowy (24%) i urlop okolicznościowy (15%).

Następny wykres ilustruje skuteczność w uzyskiwaniu wsparcia osób ubiegających się o poszczególne instrumenty dostępne na UW. Procent osób, które zostały wsparte przez poszczególne instrumenty na UW wśród osób ubiegających się o takie wsparcie jest ilorazem liczby osób, które na pytanie o to czy ubiegały się o dany instrument wsparcia odpowiedziały: „Tak i uzyskałem(am)” przez łączną liczbę osób, które na to pytanie odpowiedziały: „Tak, ale nie uzyskałem(am)” lub „Tak i uzyskałem(am)”.

Rysunek 5.9. Procenty osób, które zostały wsparte przez poszczególne instrumenty na UW wśród osób ubiegających się o takie wsparcie, w całej zbiorowości badanych

Jak widać, większość instrumentów okazała się dostępna przeważającej większości osób ubiegających się o nie. Najrzadziej (poniżej połowy) uzyskiwały wsparcie osoby ubiegające się o stypendium rektora (47%), zapomogę (43%) oraz urlop przysługujący studentkom w ciąży i studentom będącym rodzicami (42%). W tych jednak przypadkach trudno mówić o niskiej skuteczności w przyznawaniu wsparcia, gdyż instrumenty te wiążą się ze ściśle określonymi, zobiektywizowanymi kryteriami.

W sekcjach poświęconych analizie odpowiedzi badanych dotyczących poszczególnych instrumentów wsparcia prezentowanych w różnych podzbiorowościach przedstawiamy wyłącznie te wyniki, które wskazują na znaczące różnice w strukturze udzielanych odpowiedzi. Pominięte zostały również te zestawienia, w których występują zbyt małe zbiorowości (poniżej 20 osób).

5.2.1. Pozostałe instrumenty wsparcia, według poziomu studiów

Poniższe trzy tabele przedstawiają odpowiedzi na te pytania w grupach wyróżnionych ze względu na poziom studiów.

Tabela 5.25. Procenty osób, które ubiegały się o poszczególne instrumenty wsparcia na UW, według poziomu studiów

Instrument wsparcia	Studia I stopnia	Studia II stopnia	Jednolite studia magisterskie
Stypendium socjalne	11%	14%	9%
Stypendium rektora	27%	42%	35%

Jak widać powyżej, tylko ubieganie się o stypendium socjalne i stypendium rektora różnicowało osoby badane ze względu na poziom studiów. W obu przypadkach studenci i studentki studiów II stopnia okazali się osobami najczęściej aplikującymi o te instrumenty. Pozostałe instrumenty wsparcia nie różnicowały badanych ze względu na poziom studiów.

Tabela 5.26. Procenty osób, które wiedziały o poszczególnych instrumentach wsparcia na UW wśród osób zainteresowanych takim wsparciem, według poziomu studiów

Instrument wsparcia	Studia I stopnia	Studia II stopnia	Jednolite studia magisterskie
Urlop naukowy	18%	33%	26%
Indywidualna organizacja studiów ze względu na problemy zdrowotne	45%	34%	28%
Stypendium rektora	84%	87%	91%
Zapomoga	35%	47%	32%
Zwolnienie z opłat za studia	29%	39%	33%
Wsparcie finansowe przy realizacji projektów badawczych	27%	38%	26%
Wsparcie finansowe na wyjazdy naukowe	35%	41%	34%
Wsparcie finansowe przy organizacji konferencji studenckich	28%	39%	52%

Studenci i studentki studiów II stopnia częściej niż każda z pozostałych grup byli poinformowani o możliwości ubiegania się o urlop naukowy, zapomogę, zwolnienie z opłat za studia, wsparcie finansowe przy realizacji projektów badawczych i na wyjazdy naukowe. Badani ze studiów jednolitych magisterskich natomiast najczęściej posiadali wiedzę o dostępności wsparcia finansowego przy organizacji konferencji studenckich oraz o stypendium rektora (na podobnym poziomie co badani ze studiów II stopnia). Studenci i studentki studiów I stopnia wyróżniali się zaś najpowszechniejszym poinformowaniem o możliwości ubiegania się o indy-

widualną organizację studiów ze względu na problemy zdrowotne. Jak widać w poniższej tabeli, właśnie osoby ze studiów I stopnia najskuteczniej ten instrument uzyskiwały (75%). Najrzadziej zaś – studenci i studentki jednolitych studiów magisterskich (32%).

Tabela 5.27. Procenty osób, które zostały wsparte przez poszczególne instrumenty na UW wśród osób ubiegających się o takie wsparcie, według poziomu studiów

Instrument wsparcia	Studia I stopnia	Studia II stopnia	Jednolite studia magisterskie
Urlop naukowy	73%	79%	- *
Indywidualna organizacja studiów ze względu na problemy zdrowotne	75%	62%	32%
Stypendium socjalne	53%	55%	45%
Stypendium rektora	42%	50%	52%
Zwolnienie z opłat za studia	51%	63%	31%
Wsparcie finansowe na wyjazdy naukowe	64%	80%	89%
Wsparcie finansowe przy organizacji konferencji studenckich	75%	82%	92%

* wynik pominięty ze względu na zbyt małą liczebność grupy

Stypendium socjalne skuteczniej uzyskiwali badani ze studiów I i II stopnia niż badani z jednolitych studiów magisterskich. Zwolnienie z opłat za studia najskuteczniej uzyskiwali badani ze studiów II stopnia przed badanymi ze studiów I stopnia, zaś najmniej skuteczni okazali się w tym względzie badani z jednolitych studiów magisterskich. Stypendium rektora natomiast studenci i studentki studiów I stopnia uzyskiwali mniej skutecznie niż ich koleżanki i koledzy ze studiów II stopnia i jednolitych studiów magisterskich. Urlop naukowy również uzyskiwali mniej skutecznie niż badani ze studiów II stopnia. Wsparcie finansowe na wyjazdy naukowe wyraźnie najskuteczniej zdobywali studenci i studentki z jednolitych studiów magisterskich.

5.2.2. Pozostałe instrumenty wsparcia, według trybu kształcenia

Poniższe trzy tabele przedstawiają odpowiedzi na te pytania w grupach wyróżnionych ze względu na tryb kształcenia.

Tabela 5.28. Procenty osób, które ubiegały się o poszczególne instrumenty wsparcia na UW, według trybu kształcenia

Instrument wsparcia	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Stypendium rektora	37%	14%
Zwolnienie z opłat za studia	3%	8%

Jak widać, studenci i studentki studiów stacjonarnych zdecydowanie częściej ubiegali się o stypendium rektora, zaś rzadziej – o zwolnienie z opłat za studia. Udziały ubiegających się o pozostałe instrumenty nie były zróżnicowane ze względu na tryb kształcenia.

Jak widać poniżej, badani ze studiów stacjonarnych mieli większą wiedzę o możliwości ubiegania się o stypendium rektora niż ich koledzy i koleżanki ze studiów niestacjonarnych.

Tabela 5.29. Procenty osób, które wiedziały o poszczególnych instrumentach wsparcia na UW wśród osób zainteresowanych takim wsparciem, według trybu kształcenia

Instrument wsparcia	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Urlop przysługujący studentkom w ciąży i studentom będącym rodzicami	26%	14%
Urlop naukowy	27%	13%
Indywidualna organizacja studiów ze względu na problemy zdrowotne	43%	24%
Indywidualna organizacja studiów w porozumieniu z opiekunem naukowym	38%	15%
Stypendium socjalne	73%	63%
Stypendium rektora	88%	68%
Wsparcie finansowe przy realizacji projektów badawczych	35%	15%
Wsparcie finansowe na wyjazdy naukowe	42%	11%
Wsparcie finansowe przy organizacji konferencji studenckich	40%	17%

Obserwacja ta dotyczy wszystkich pozostałych instrumentów wsparcia – studenci i studentki ze studiów stacjonarnych okazali się lepiej poinformowani o wszystkich przedstawionych w powyższej tabeli instrumentach.

Tabela 5.30. Procenty osób, które zostały wsparte przez poszczególne instrumenty na UW wśród osób ubiegających się o takie wsparcie, według trybu kształcenia

Instrument wsparcia	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Indywidualna organizacja studiów ze względu na problemy zdrowotne	71%	33%
Stypendium socjalne	54%	43%
Stypendium rektora	48%	30%
Zwolnienie z opłat za studia	63%	35%

Studenci i studentki studiów stacjonarnych okazali się również skuteczniejsi niż ich koledzy i koleżanki ze studiów niestacjonarnych w uzyskiwaniu czterech przedstawionych w powyższej tabeli instrumentów wsparcia. Skuteczność w uzyskiwaniu pozostałych 11 instrumentów wsparcia nie była zróżnicowana ze względu na tryb kształcenia.

5.2.3. Pozostałe instrumenty wsparcia, według obszaru kształcenia

Poniższe trzy tabele przedstawiają odpowiedzi na te pytania w grupach wyróżnionych ze względu na obszar kształcenia.

Tabela 5.31. Procenty osób, które ubiegały się o poszczególne instrumenty wsparcia na UW, według obszaru kształcenia

Instrument wsparcia	Kierunki matematyczno-przyrodnicze	Kierunki społeczno-ekonomiczne	Kierunki humanistyczne i językowe
Stypendium rektora	41%	31%	33%
Wsparcie finansowe na wyjazdy naukowe	11%	4%	5%

Procent osób aplikujących o większość instrumentów wsparcia (13 spośród 15 objętych analizą) nie był zróżnicowany ze względu na obszar kształcenia. O stypendium rektora i wsparcie finansowe na wyjazdy naukowe wyraźnie najczęściej ubiegali się badani z kierunków matematyczno-przyrodniczych.

Wiedza o dostępności poszczególnych instrumentów na UW była jednak zróżnicowana ze względu na obszar kształcenia.

Tabela 5.32. Procenty osób, które wiedziały o poszczególnych instrumentach wsparcia na UW wśród osób zainteresowanych takim wsparciem, według obszaru kształcenia

Instrument wsparcia	Kierunki matematyczno-przyrodnicze	Kierunki społeczno-ekonomiczne	Kierunki humanistyczne i językowe
Urlop zdrowotny	52%	31%	41%
Urlop naukowy	12%	25%	33%
Indywidualna organizacja studiów ze względu na problemy zdrowotne	44%	34%	45%
Indywidualna organizacja studiów w porozumieniu z opiekunem naukowym	44%	30%	38%
Stypendium socjalne	80%	64%	81%
Stypendium dla osób z niepełnosprawnościami	- *	46%	68%
Stypendium rektora	93%	84%	88%
Zwolnienie z opłat za studia	46%	33%	32%
Wsparcie finansowe przy realizacji projektów badawczych	41%	33%	25%
Wsparcie finansowe na wyjazdy naukowe	53%	32%	39%
Wsparcie finansowe przy organizacji konferencji studenckich	42%	40%	28%

* wynik pominięty ze względu na zbyt małą liczebność grupy

Studenci i studentki studiów matematyczno-przyrodniczych okazali się najpowszechniej poinformowani o większości instrumentów objętych analizą: o urlopach zdrowotnych, możliwości indywidualnej organizacji studiów w porozumieniu z opiekunem naukowym, o stypendiach socjalnych, o stypendiach rektora, o możliwości zwolnienia z opłat za studia, o możliwości wsparcia finansowego przy realizacji projektów badawczych, na wyjazdy naukowe i przy organizacji konferencji studenckich. Nie przeważali wśród poinformowanych jedynie w odniesieniu do urlopów naukowych oraz do stypendiów dla osób z niepełnosprawnościami (w obu przypadkach najpowszechniej poinformowani okazali się badani ze studiów humanistycznych i językowych).

Tabela 5.33. Procenty osób, które zostały wsparte przez poszczególne instrumenty na UW wśród osób ubiegających się o takie wsparcie, według obszaru kształcenia

Instrument wsparcia	Kierunki matematyczno-przyrodnicze	Kierunki społeczno-ekonomiczne	Kierunki humanistyczne i językowe
Urlop zdrowotny	91%	68%	85%
Urlop naukowy	- *	69%	84%
Indywidualna organizacja studiów ze względu na problemy zdrowotne	- *	53%	78%
Indywidualna organizacja studiów w porozumieniu z opiekunem naukowym	81%	63%	66%
Stypendium socjalne	75%	47%	55%
Stypendium dla osób z niepełnosprawnościami	- *	64%	74%
Zwolnienie z opłat za studia	68%	50%	49%
Wsparcie finansowe przy realizacji projektów badawczych	88%	59%	46%
Wsparcie finansowe na wyjazdy naukowe	87%	73%	67%
Wsparcie finansowe przy organizacji konferencji studenckich	92%	83%	73%

* wynik pominięty ze względu na zbyt małą liczebność grupy

W odniesieniu do tych instrumentów, w których dysponowaliśmy odpowiednio licznymi grupami badanych, by móc odpowiedzialnie przedstawiać rozkłady, studenci i studentki z kierunków matematyczno-przyrodniczych okazali się najskuteczniejsi w uzyskiwaniu wsparcia. Byli najskuteczniejsi w uzyskiwaniu urlopów zdrowotnych, indywidualnej organizacji studiów w porozumieniu z opiekunem naukowym, stypendiów socjalnych, zwolnień z opłat za studia, wsparcia finansowego przy realizacji projektów badawczych, na wyjazdy naukowe i przy organizacji konferencji studenckich. W uzyskiwaniu urlopów naukowych, indywidualnej organizacji studiów ze względu na problemy zdrowotne oraz stypendiów dla osób z niepełnosprawnościami badani z kierunków humanistycznych i językowych okazali się skuteczniejsi niż badani z kierunków społeczno-ekonomicznych.

5.2.4. Pozostałe instrumenty wsparcia, według płci

Poniższe trzy tabele przedstawiają odpowiedzi na te pytania w grupach wyróżnionych ze względu na płeć.

Tabela 5.34. Procenty osób, które ubiegały się o poszczególne instrumenty wsparcia na UW, według płci

Instrument wsparcia	Kobieta	Mężczyzna	Inna
Urlop zdrowotny	4%	3%	13%
Indywidualna organizacja studiów ze względu na problemy zdrowotne	5%	3%	10%

Płeć nie jest powiązana z ubieganiem się o większość instrumentów wsparcia na UW. Jedynie w przypadku urlopów zdrowotnych oraz indywidualnej organizacji studiów ze względu na problemy zdrowotne obserwujemy, że kobiety i mężczyźni rzadziej ubiegają się o te instrumenty niż osoby innej płci.

Tabela 5.35. Procenty osób, które wiedziały o poszczególnych instrumentach wsparcia na UW wśród osób zainteresowanych takim wsparciem, według płci

Instrument wsparcia	Kobieta	Mężczyzna	Inna
Urlop zdrowotny	36%	35%	64%
Urlop okolicznościowy	12%	19%	- *
Indywidualna organizacja studiów ze względu na problemy zdrowotne	40%	33%	54%
Stypendium rektora	86%	86%	91%

* wynik pominięty ze względu na zbyt małą liczebność grupy

Kobiety nieco częściej niż mężczyźni były poinformowane o możliwości indywidualnej organizacji studiów ze względu na problemy zdrowotne, ale nieco rzadziej o możliwości ubiegania się o urlop okolicznościowy. Osoby innej płci wyraźnie częściej niż kobiety i mężczyźni wiedziały o możliwości ubiegania się o urlop zdrowotny i indywidualną organizację studiów ze względu na problemy zdrowotne, a ponadto były nieco lepiej poinformowane o możliwości uzyskania stypendium rektora.

Tabela 5.36. Procenty osób, które zostały wsparte przez poszczególne instrumenty na UW wśród osób ubiegających się o takie wsparcie, według płci

Instrument wsparcia	Kobieta	Mężczyzna	Inna
Urlop okolicznościowy	76%	66%	- *
Stypendium rektora	43%	54%	47%

* wynik pominięty ze względu na zbyt małą liczebność grupy

Skuteczność ubiegania się o instrumenty wsparcia, z niewielkimi wyjątkami, nie jest zależna od płci. Kobiety częściej niż mężczyźni uzyskują urlop okolicznościowy, o który wnioskują (osoby innej płci zbyt rzadko ubiegały się o ten urlop, by móc analizować skuteczność ich działań), a mężczyźni częściej niż kobiety i osoby innej płci skutecznie aplikują o stypendium rektora.

5.2.5. Pozostałe instrumenty wsparcia, według miejsca zamieszkania

Poniższe trzy tabele przedstawiają odpowiedzi na te pytania w grupach wyróżnionych ze względu na miejsce zamieszkania.

Tabela 5.37. Procenty osób, które ubiegały się o poszczególne instrumenty wsparcia na UW, według miejsca zamieszkania

Instrument wsparcia	W Warszawie	W okolicach Warszawy (do 50 km)	Dalej niż 50 km od Warszawy, w Polsce	Poza Polską
Indywidualna organizacja studiów ze względu na inne okoliczności	5%	5%	3%	15%
Stypendium socjalne	12%	7%	18%	7%
Stypendium rektora	34%	30%	30%	20%
Wsparcie finansowe na wyjazdy naukowe	5%	4%	4%	12%

Studenci i studentki UW mieszkający za granicą częściej niż pozostałe osoby ubiegają się o indywidualną organizację studiów ze względu na inne okoliczności oraz o wsparcie finansowe na wyjazdy naukowe, ale rzadziej o stypendium rektora i stypendium socjalne. O ten ostatni instrument również rzadko ubiegają się także osoby mieszkające w okolicach Warszawy.

Tabela 5.38. Procenty osób, które wiedziały o poszczególnych instrumentach wsparcia na UW wśród osób zainteresowanych takim wsparciem, według miejsca zamieszkania

Instrument wsparcia	W Warszawie	W okolicach Warszawy (do 50 km)	Dalej niż 50 km od Warszawy, w Polsce	Poza Polską
Urlop naukowy	26%	23%	0%	- *
Indywidualna organizacja studiów ze względu na inne okoliczności	38%	42%	33%	- *
Stypendium socjalne	71%	73%	77%	- *
Stypendium rektora	86%	92%	84%	65%
Zapomoga	41%	40%	29%	- *
Zwolnienie z opłat za studia	33%	35%	28%	- *
Wsparcie finansowe na wyjazdy naukowe	36%	42%	33%	- *

* wynik pominięty ze względu na zbyt małą liczebność grupy

Osoby mieszkające w Polsce dalej niż 50 km od Warszawy rzadziej są poinformowane o możliwości ubiegania się o interesujące je instrumenty wsparcia niż osoby zamieszkałe bliżej stolicy – prawidłowość tę zaobserwowano w przypadku sześciu instrumentów wsparcia. Jedynie w przypadku stypendium socjalnego osoby mieszkające daleko od Warszawy były lepiej poinformowane. W przypadku osób mieszkających poza Polską liczba osób zainteresowanych większością instrumentów wsparcia była za mała, by móc analizować udział osób zaznajomionych z możliwością ubiegania się o nie. Liczba ta była wystarczająca jedynie w przypadku stypendium rektora, o którym studenci i studentki żyjący za granicą byli wyraźnie gorzej poinformowani od osób zamieszkałych w Polsce.

Tabela 5.39. Procenty osób, które zostały wsparte przez poszczególne instrumenty na UW wśród osób ubiegających się o takie wsparcie, według miejsca zamieszkania

Instrument wsparcia	Dalej niż 50 km od Warszawy, w Polsce			
	W Warszawie	W okolicach Warszawy (do 50 km)	Poza Polską	
Indywidualna organizacja studiów ze względu na inne okoliczności	70%	59%	- *	- *
Stypendium rektora	48%	42%	49%	- *
Wsparcie finansowe na wyjazdy naukowe	75%	60%	- *	- *

* wynik pominięty ze względu na zbyt małą liczebność grupy

Osoby mieszkające w Warszawie były skuteczniejsze w uzyskiwaniu indywidualnej organizacji studiów ze względu na inne okoliczności, wsparcia finansowego na wyjazdy naukowe i stypendium rektora niż osoby zamieszkałe w okolicach Warszawy. Pod tym ostatnim względem mieszkańcom Warszawy dorównywały osoby mieszkające z dala od Warszawy. W przypadku pozostałych dwu instrumentów liczba ubiegających się o nie osób mieszkających daleko od Warszawy była zbyt mała, by móc prowadzić porównania. Podobnie przedstawia się sytuacja osób zamieszkałych poza Polską w przypadku wszystkich trzech omawianych tu instrumentów – zbyt mało osób ubiegało się o nie, by sensownie badać skuteczność tych starań.

5.2.6. Pozostałe instrumenty wsparcia, według doświadczenia studiowania na innej uczelni

Poniższe trzy tabele przedstawiają odpowiedzi na te pytania w grupach wyróżnionych ze względu na doświadczenie studiowania na innej uczelni.

Tabela 5.40. Procenty osób, które ubiegały się o poszczególne instrumenty wsparcia na UW, według doświadczenia studiowania na innej uczelni

Instrument wsparcia	Bez doświadczenia studiowania na innej uczelni	Z doświadczeniem studiowania na innej uczelni
Stypendium rektora	35%	27%

Osoby z doświadczeniem studiowania na innej uczelni nie różnią się zbyt od pozostałych osób pod względem ubiegania się o poszczególne instrumenty wsparcia. Wyjątek stanowi stypendium rektora, o które osoby z doświadczeniem studiowania poza UW występują nieco rzadziej.

Tabela 5.41. Procenty osób, które wiedziały o poszczególnych instrumentach wsparcia na UW wśród osób zainteresowanych takim wsparciem, według doświadczenia studiowania na innej uczelni

Instrument wsparcia	Bez doświadczenia studiowania na innej uczelni	Z doświadczeniem studiowania na innej uczelni
Indywidualna organizacja studiów ze względu na inne okoliczności	36%	44%
Stypendium socjalne	76%	61%
Stypendium dla osób z niepełnosprawnościami	62%	41%
Stypendium rektora	89%	79%
Wsparcie finansowe przy realizacji projektów badawczych	34%	28%
Wsparcie finansowe przy organizacji konferencji studenckich	39%	31%

Osoby z doświadczeniem studiowania poza UW rzadziej niż osoby bez takich doświadczeń wiedzą o istnieniu różnego rodzaju stypendiów na UW, a także o możliwości wsparcia finansowego przy realizacji projektów badawczych lub organizacji konferencji studenckich, ale za to częściej zdają sobie sprawę z możliwości indywidualnej organizacji studiów ze względów innych niż zdrowotne lub w porozumieniu z opiekunem.

Tabela 5.42. Procenty osób, które zostały wsparte przez poszczególne instrumenty na UW wśród osób ubiegających się o takie wsparcie, według doświadczenia studiowania na innej uczelni

Instrument wsparcia	Bez doświadczenia studiowania na innej uczelni	Z doświadczeniem studiowania na innej uczelni
Indywidualna organizacja studiów ze względu na problemy zdrowotne	72%	57%
Indywidualna organizacja studiów ze względu na inne okoliczności	63%	73%
Stypendium socjalne	55%	47%
Stypendium dla osób z niepełnosprawnościami	77%	52%
Stypendium rektora	51%	35%
Zapomoga	45%	39%
Zwolnienie z opłat za studia	56%	48%
Wsparcie finansowe przy realizacji projektów badawczych	67%	48%
Wsparcie finansowe przy organizacji konferencji studenckich	86%	71%

Osoby z doświadczeniem studiowania poza UW były mniej skuteczne w uzyskiwaniu wsparcia, o które się ubiegały, niż osoby, które studiowały wyłącznie na UW – zależność ta dała się zaobserwować w przypadku ośmiu z piętnastu omawianych instrumentów wsparcia. Jedynie w przypadku ubiegania się o indywidualną organizację studiów ze względu na inne okoliczności osoby studiujące poza UW okazywały się skuteczniejsze – co łatwo da się wytłumaczyć tym, że zgodę na indywidualną organizację studiów można uzyskać w szczególności w przypadku studiowania na więcej niż jednym kierunku studiów.

5.2.7. Pozostałe instrumenty wsparcia, według oceny własnej sytuacji finansowej

Poniższe trzy tabele przedstawiają odpowiedzi na te pytania w grupach wyróżnionych ze względu na ocenę własnej sytuacji finansowej.

Tabela 5.43. Procenty osób, które ubiegały się o poszczególne instrumenty wsparcia na UW, według oceny własnej sytuacji finansowej

Instrument wsparcia	Zła	Przeciętna	Dobra
Indywidualna organizacja studiów ze względu na problemy zdrowotne	10%	4%	3%
Stypendium socjalne	29%	13%	5%
Stypendium rektora	29%	31%	35%
Zapomoga	9%	4%	2%
Zwolnienie z opłat za studia	9%	4%	3%

* wynik pominięty ze względu na zbyt małą liczebność grupy

Osoby oceniające swoją sytuację finansową jako złą, zgodnie z intuicją, wyraźnie częściej od pozostałych ubiegają się o instrumenty wsparcia przeznaczone dla osób w takiej sytuacji – o stypendium socjalne, zapomogę i o zwolnienie z opłat na studia. Częściej także ubiegają się o indywidualną organizację studiów ze względu na problemy zdrowotne. Osoby wyżej oceniające swoją sytuację materialną częściej ubiegają się o stypendium rektora.

Tabela 5.44. Procenty osób, które wiedziały o poszczególnych instrumentach wsparcia na UW wśród osób zainteresowanych takim wsparciem, według oceny własnej sytuacji finansowej

Instrument wsparcia	Zła	Przeciętna	Dobra
Urlop zdrowotny	41%	33%	40%
Urlop przysługujący studentkom w ciąży i studentom będącym rodzicami	23%	20%	32%
Urlop naukowy	18%	25%	28%
Urlop okolicznościowy	16%	12%	17%
Indywidualna organizacja studiów ze względu na problemy zdrowotne	43%	36%	39%
Indywidualna organizacja studiów w porozumieniu z opiekunem naukowym	29%	35%	36%
Indywidualna organizacja studiów ze względu na inne okoliczności	35%	39%	41%
Stypendium dla osób z niepełnosprawnościami	40%	59%	60%
Stypendium rektora	76%	84%	91%
Zwolnienie z opłat za studia	30%	29%	41%
Wsparcie finansowe przy realizacji projektów badawczych	34%	23%	40%
Wsparcie finansowe na wyjazdy naukowe	28%	31%	47%
Wsparcie finansowe przy organizacji konferencji studenckich	25%	30%	48%

Osoby oceniające swoją sytuację finansową jako dobrą częściej niż pozostałe znały większą ilość interesujących je instrumentów wsparcia. Osoby w złej sytuacji materialnej, podobnie często jak osoby w dobrej sytuacji, wiedziały o możliwości wzięcia urlopu zdrowotnego i okolicznościowego oraz ubiegania się o indywidualną organizację studiów ze względu na problemy zdrowotne.

Tabela 5.45. Procenty osób, które zostały wsparte przez poszczególne instrumenty na UW wśród osób ubiegających się o takie wsparcie, według oceny własnej sytuacji finansowej

Instrument wsparcia	Zła	Przeciętna	Dobra
Urlop zdrowotny	77%	73%	82%
Urlop naukowy	- *	73%	86%
Indywidualna organizacja studiów ze względu na problemy zdrowotne	55%	67%	79%
Indywidualna organizacja studiów w porozumieniu z opiekunem naukowym	61%	62%	75%
Indywidualna organizacja studiów ze względu na inne okoliczności	53%	67%	74%
Stypendium socjalne	46%	56%	55%
Stypendium dla osób z niepełnosprawnościami	41%	75%	81%
Stypendium rektora	33%	44%	52%
Zapomoga	31%	45%	56%
Zwolnienie z opłat za studia	51%	41%	67%
Wsparcie finansowe przy realizacji projektów badawczych	41%	53%	76%
Wsparcie finansowe na wyjazdy naukowe	55%	70%	82%
Wsparcie finansowe przy organizacji konferencji studenckich	52%	77%	93%

* wynik pominięty ze względu na zbyt małą liczebność grupy

Osoby w złej sytuacji finansowej rzadziej od pozostałych otrzymywały wsparcie, o które się ubiegały. Zależność ta była systematyczna – w przypadku aż trzynastu instrumentów z analizowanych piętnastu osoby w złej sytuacji materialnej miały mniejsze szanse na uzyskanie wsparcia niż osoby oceniające swoją sytuację finansową jako dobrą.

5.2.8. Pozostałe instrumenty wsparcia, według stanu zdrowia

Poniższe trzy tabele przedstawiają odpowiedzi na te pytania w grupach wyróżnionych ze względu na stan zdrowia.

Tabela 5.46. Procenty osób, które ubiegały się o poszczególne instrumenty wsparcia na UW, według stanu zdrowia

Instrument wsparcia	Osoby z problemami zdrowotnymi	Pozostałe osoby
Urlop zdrowotny	13%	2%
Indywidualna organizacja studiów ze względu na problemy zdrowotne	18%	1%
Stypendium dla osób z niepełnosprawnościami	12%	0%

Osoby z problemami zdrowotnymi, zgodnie z oczekiwaniami, wielokrotnie częściej niż pozostałe osoby ubiegały się o wszystkie trzy instrumenty wsparcia związane ze stanem zdrowia – urlop zdrowotny, indywidualną organizację studiów ze względu na problemy zdrowotne oraz stypendium dla osób z niepełnosprawnościami. Osoby z problemami zdrowotnymi nie różniły się od pozostałych pod względem ubiegania się o inne instrumenty wsparcia.

Tabela 5.47. Procenty osób, które wiedziały o poszczególnych instrumentach wsparcia na UW wśród osób zainteresowanych takim wsparciem, według stanu zdrowia

Instrument wsparcia	Osoby z problemami zdrowotnymi	
	Pozostałe osoby	
Urlop zdrowotny	55%	22%
Indywidualna organizacja studiów ze względu na problemy zdrowotne	57%	16%
Stypendium socjalne	75%	70%
Stypendium dla osób z niepełnosprawnościami	71%	22%
Zapomoga	46%	37%

Osoby z problemami zdrowotnymi zainteresowane instrumentami wsparcia związanymi ze zdrowiem wyraźnie częściej wiedziały jeszcze przed badaniem o istnieniu tych instrumentów niż zainteresowane tymi instrumentami osoby bez problemów zdrowotnych. Ponadto studenci i studentki z problemami zdrowotnymi nieco częściej wiedzieli o istnieniu stypendium socjalnego i zapomogi niż pozostałe osoby zainteresowane tego rodzaju wsparciem.

Tabela 5.48. Procenty osób, które zostały wsparte przez poszczególne instrumenty na UW wśród osób ubiegających się o takie wsparcie, według stanu zdrowia

Instrument wsparcia	Osoby z problemami zdrowotnymi	
	Pozostałe osoby	
Urlop zdrowotny	85%	60%
Indywidualna organizacja studiów ze względu na problemy zdrowotne	74%	31%
Indywidualna organizacja studiów ze względu na inne okoliczności	59%	70%
Zapomoga	37%	45%
Zwolnienie z opłat za studia	43%	56%
Wsparcie finansowe przy realizacji projektów badawczych	55%	62%
Wsparcie finansowe na wyjazdy naukowe	62%	77%
Wsparcie finansowe przy organizacji konferencji studenckich	69%	86%

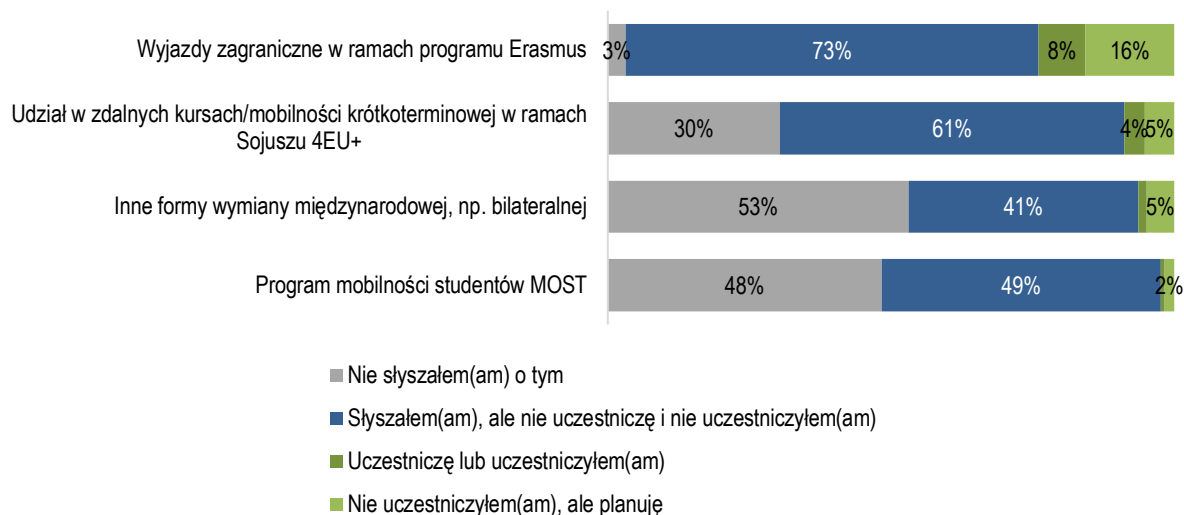
Osoby z problemami zdrowotnymi, z oczywistych względów, wyraźnie częściej od pozostałych otrzymują wsparcie w postaci instrumentów związanych ze zdrowiem, po które się zgłoszą (w powyższej tabeli brak porównania udziału osób uzyskujących stypendium dla osób z niepełnosprawnościami, gdyż liczba osób bez problemów zdrowotnych ubiegających się o to stypendium jest zbyt mała). Osoby bez problemów zdrowotnych z nieco większą skutecznością niż osoby z takimi problemami uzyskują kilka innych form wsparcia, w szczególności wsparcie finansowe związane z aktywnością naukową.

5.3. Uczestnictwo w programach mobilności studenckiej

Programy mobilności studenckiej cieszą się stosunkowo niską popularnością na Uniwersytecie Warszawskim. Niespełna 12% studentów i studentek kiedykolwiek uczestniczyło w co najmniej jednym z czterech typów programów mobilności, o które pytano w ankiecie (Erasmus, Sojusz 4EU+, MOST, bilateralne programy wymiany międzynarodowej). Jeśli dodamy do tego osoby, które planują udział w którymś z programów, udział ten wzrasta do 29%.

Najlepiej znanym i równocześnie najbardziej powszechnie wykorzystywanym programem mobilności studentów jest Erasmus, o którym nie słyszało tylko 3% osób uczestniczących w badaniu, 8% w nim uczestniczyło, a dalsze 16% planuje uczestnictwo (rys. 5.10.).

Rysunek 5.10. Znajomość i uczestnictwo w różnych programach mobilności

W programach mobilności dwukrotnie częściej uczestniczyli studenci i studentki studiów stacjonarnych (13%) niż niestacjonarnych (7%). Wydaje się także, że udziałowi w takich programach sprzyja doświadczenie studenckie – częściej uczestniczyły w nich osoby studiujące na

studiach drugiego stopnia (18%) niż pierwszego (9%) oraz wyraźnie częściej uczestnictwo w którymkolwiek z programów deklarowały osoby z doświadczeniem studiów na innej uczelni (20% wobec niespełna 10% wśród niemających takiego doświadczenia).

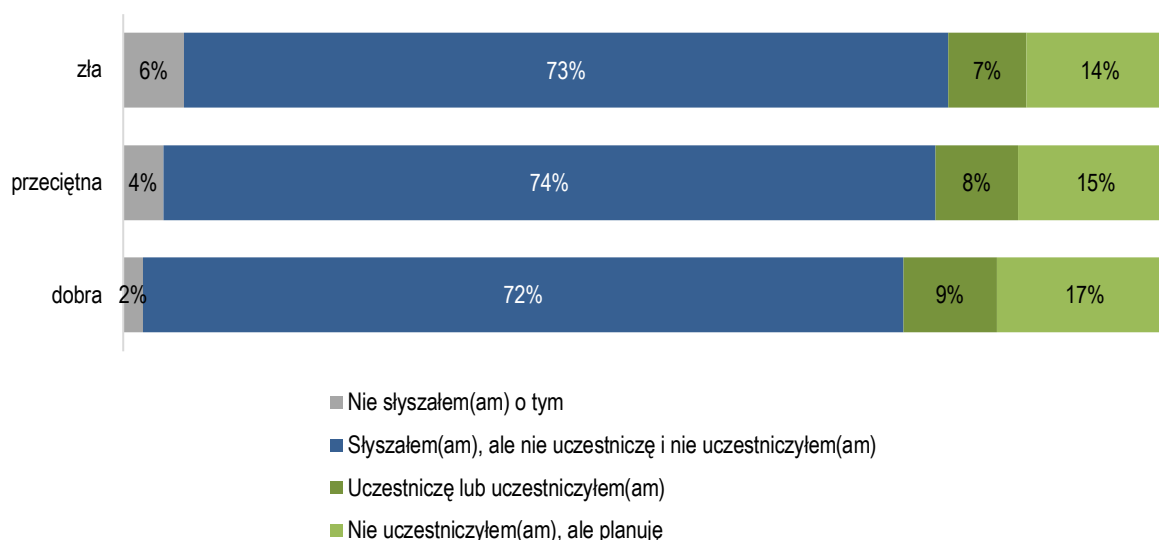
Były też pewne różnice w obszarach kształcenia – najaktywniejsi okazali się studenci i studentki kierunków społecznych, spośród których 13% brało udział w programach mobilności, nieco mniej aktywne okazały się kierunki humanistyczne (11%), a najmniej – matematyczno-przyrodnicze (niespełna 10%).

Pozostałe zmienne brane pod uwagę w analizach w niewielkim stopniu różnicowały generalne zainteresowanie programami mobilności. Pewne różnice pojawiają się, jeśli spojrzymy oddzielnie na każdy z wymienionych programów.

Przykładowo, osoby studiujące na kierunkach matematyczno-przyrodniczych, które generalnie charakteryzowały się niższym odsetkiem uczestnictwa w programach mobilności, wyróżniały się uczestnictwem w zajęciach w ramach Sojuszu 4EU+. Na tych kierunkach było to 6%, podczas gdy analogiczny odsetek wśród studiujących na kierunkach społecznych wyniósł 4%, a na humanistycznych – 3%.

Warto też zwrócić uwagę na fakt, że uczestnictwo w programach wymiany międzynarodowej Erasmus było w bardzo niewielkim stopniu związane z samooceną sytuacji finansowej (rys. 5.11.), o czym będzie jeszcze mowa dalej. Podobnie niewielki wpływ miało doświadczanie problemów zdrowotnych.

Rysunek 5.11. Znajomość i uczestnictwo w programie Erasmus w grupach wyróżnionych ze względu na samoocenę sytuacji finansowej

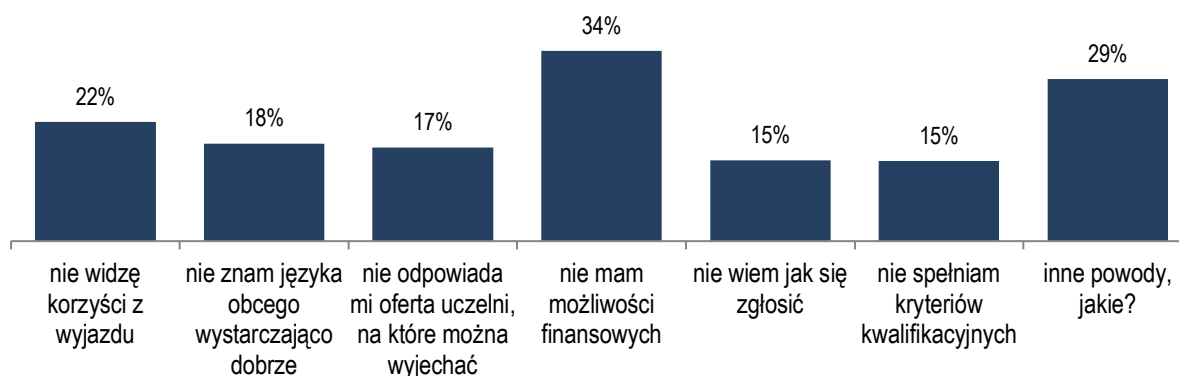
Rozważając czynniki wpływające na uczestnictwo w poszczególnych programach mobilności studenckiej na podstawie powyższych analiz należy pamiętać, że ze względu na bardzo niewielkie odsetki osób, które zadeklarowały faktyczny udział w tych programach, wszelkie wnioskowanie o czynnikach sprzyjających temu uczestnictwu jest obarczone znacznym ryzykiem błędu.

5.4. Przyczyny nieuczestniczenia w programie Erasmus

Jak wspomniano, program Erasmus był najbardziej popularnym programem wymiany międzynarodowej zarówno biorąc pod uwagę jego znajomość (jedynie 3% nie słyszało o nim), jak uczestnictwo (8% uczestniczących – nie było programu, w którym zadeklarowane uczestnictwo byłoby większe).

Osoby, które znały program, ale w nim nie uczestniczyły (i nie planowały) zostały zapytane o powody takiej decyzji. W tym przypadku odpowiadający byli dość liczni (ponad 3 tys. osób). Pytanie miało charakter zamknięty, z możliwością dodania własnej odpowiedzi. Rozkład częstości odpowiedzi prezentujemy na Rysunku 5.12.

Rysunek 5.12. Przyczyny nieuczestniczenia w programie Erasmus

Uwaga: suma odsetków przekracza 100%, gdyż można było wskazać więcej niż jedną przyczynę

Jak widać, najczęściej wskazywano „brak możliwości finansowych”, co jest o tyle interesujące, że równocześnie stwierdzono minimalne różnice w faktycznych odsetkach uczestnictwa w tym programie w grupach wyróżnionych ze względu na samoocenę sytuacji finansowej. Wydaje się więc, że powody finansowe stanowią w rzeczywistości mniejszą barierę uczestnictwa w wymianie międzynarodowej, niż wynikałoby to z odpowiedzi na to pytanie.

„Brak korzyści z wyjazdu” wskazywali studenci i studentki studiów stacjonarnych (23%) częściej niż niestacjonarnych (16%) oraz studiujący na kierunkach matematyczno-przyrodniczych (33%) częściej niż na pozostałych (po ok. 20% w obu pozostałych obszarach kształcenia).

Osoby studiujące stacjonarnie również relatywnie częściej wskazywały „brak odpowiedniej oferty uczelni, na które można wyjechać” (19% wobec 11% wskazań wśród studentów niestacjonarnych). Z kolei studiujący nauki społeczno-ekonomiczne wskazywali tę przyczynę stosunkowo najrzadziej (13%, gdy w pozostałych obszarach kształcenia było to 20%).

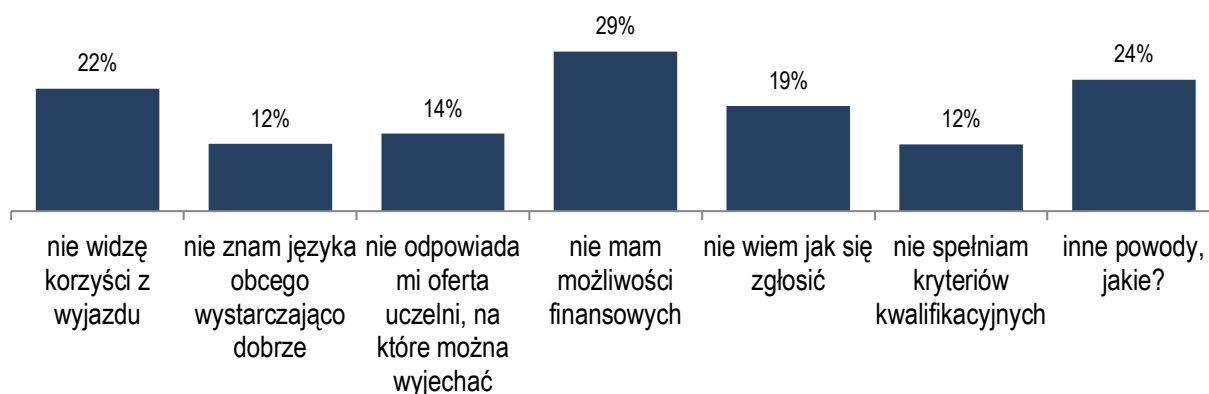
Wśród innych przyczyn nieuczestniczenia w programie Erasmus najczęściej powoływano się na pracę zawodową, która nie daje się pogodzić z długim wyjazdem oraz na przyczyny rodzinne (opiekę nad zwierzętami, dziećmi, członkami rodziny). Niektórzy studenci i studentki nie chcieli robić sobie zaległości na swoim podstawowym kierunku studiów i pisali o tym, że ich wyrównywanie wymagałoby zbyt dużego wysiłku. Inni wspominali o przeszkodach wynikających z pandemii.

Były także przyczyny natury indywidualnej – generalna niechęć do wyjazdów, problemy zdrowotne lub obawa przed koniecznością studiowania w obcym języku i mieszkania w obcym kraju.

5.5. Przyczyny nieuczestniczenia w bilateralnych programach wymiany

Uczestnicy badania byli również poproszeni o wskazanie przyczyn nieuczestniczenia w bilateralnych programach wymiany. Warto zauważyć, że struktura wskazywanych przyczyn była bardzo podobna do przyczyn braku zainteresowania programem Erasmus (rys. 5.13.).

Rysunek 5.13. Przyczyny nieuczestniczenia w bilateralnych programach wymiany

Uwaga: suma odsetków przekracza 100%, gdyż można było wskazać więcej niż jedną przyczynę

Również w tym przypadku najczęściej wskazywano przyczyny finansowe. Tutaj jednak nie możemy zweryfikować faktycznego wpływu czynników finansowych na uczestnictwo w tego typu programach, gdyż liczba osób, które zadeklarowały, że brały kiedykolwiek udział w bilateralnych programach wymiany międzynarodowej była tak niewielka (65 osób, czyli poniżej 2% badanych), że nie można w sposób wiarygodny prowadzić wnioskowania o czynnikach wpływających na ten rodzaj aktywności.

Związek częstości wskazań poszczególnych przyczyn nieuczestniczenia w wymianie bilateralnej z cechami społeczno-demograficznymi badanych był bardzo podobny, jak w przypadku programu Erasmus. Studenci i studentki studiów stacjonarnych oraz z kierunków matematyczno-przyrodniczych wyróżniali się częstością wskazywania odpowiedzi „nie widzę korzyści z wyjazdu”. Brak możliwości finansowych najczęściej wskazywały osoby oceniające swoją sytuację finansową jako złą.

Częstość wskazań „braku odpowiedniej oferty uczelni” praktycznie nie była zróżnicowana ze względu na badane zmienne demograficzne, a „inne przyczyny” wpisywane ręcznie przez osoby badane, przedstawiały się bardzo podobnie do tych już opisanych w przypadku programu Erasmus: praca, życie rodzinne, przewidywane problemy organizacyjne na studiach po powrocie. Pojawił się jeden nowy wątek – niechęć do wyjeżdżania poza obszar Unii Europejskiej, jednak nie była to bardzo często wskazywana przyczyna.

6. Aktywność akademicka i społeczna studentek i studentów

Każda osoba studiująca na Uniwersytecie Warszawskim ma możliwość uczestnictwa w życiu społeczności akademickiej. Studentki i studenci mogą brać udział w aktywnościach oferowanych przez organizacje uczelniane, a także uczestniczyć w pracach organów akademickich. Przez społeczność akademicką wspierane są także różne, nieformalne inicjatywy studentów. Wynika to faktu, że kształtowanie postaw obywatelskich jest jednym z kluczowych celów procesów kształcenia na naszej uczelni⁷.

W tegorocznym ogólnouniwersyteckim badaniu wśród studentek i studentów staraliśmy się zdiagnozować ich poziom zaangażowania w życie akademickie, jak również skalę ich aktywności społecznej poza uczelnią.

6.1. Aktywność akademicka studentek i studentów

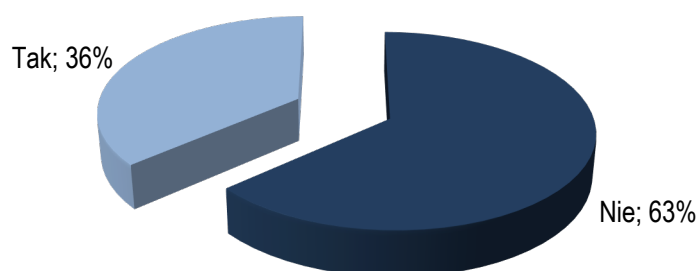
W ankiecie znalazł się krótki blok pytań dotyczący aktywności akademickiej studentek i studentów składający się z kilku pytań. Pierwsze pytanie miało na celu orientacyjne określenie tego, jaka część spośród badanych angażowała się w jakąkolwiek – zarówno formalną, jak i nieformalną – działalność na UW. W następnym pytaniu wymieniając konkretne organizacje akademickie prosiliśmy badanych o wskazanie tych, w których działalności brali udział⁸. Na koniec zaś staraliśmy się dowiedzieć, jaka część uczestniczyła w pracach ciał kolegialnych działających na naszej uczelni. W niniejszej części raportu wyniki zostały przedstawione zgodnie z porządkiem pytań w ankiecie.

W świetle wyników analiz okazuje się, że **36% badanych zadeklarowało swoje zaangażowanie na rzecz społeczności akademickiej**. Zatem, nieco upraszczając wyniki oznacza to, że w jakiejkolwiek działania na rzecz społeczności akademickiej angażowała się jedna na trzy osoby studiujące na naszej uczelni.

⁷ Zobacz: <https://www.uw.edu.pl/universytet/misja-strategia-rozwoj/misja-uw/> – dostęp 25.07.2022

⁸ Ściśle biorąc kafeteria odpowiedzi pozwala określić tych spośród badanych, którzy uczestniczyli w organizacjach akademickich, nie uczestniczyli, ale wiedzą o ich istnieniu oraz tych, którzy nie wiedzieli o istnieniu tych organizacji na uczelni.

Rysunek 6.1. Rozkład odpowiedzi na pytanie: *Czy kiedykolwiek angażował(a) się Pan(i) w formalne lub nieformalne działania na rzecz społeczności akademickiej?*

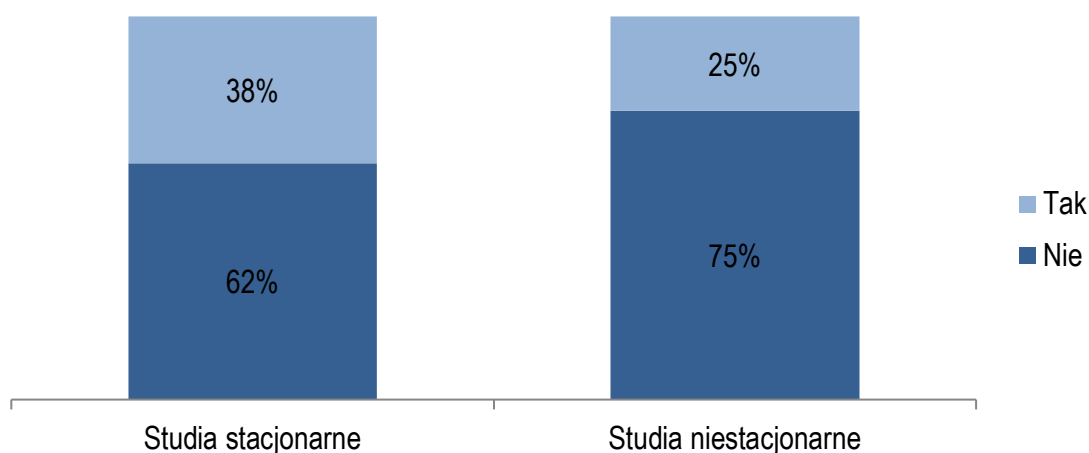

Wydaje się, że tak orientacyjnie oszacowany poziom zaangażowania studentek i studentów w życie uczelni nie jest zbyt wysoki. Należy jednak zaznaczyć, że to oszacowanie jest obarczone pewnym błędem. Podstawowym źródłem trudności jest subiektywna interpretacja treści pytania przez respondenta. Przykładowo niektóre osoby, które pomagały w organizacji konferencji uznają tę *aktywność za działania na rzecz społeczności akademickiej* i na pytanie udzielią twierdzącej odpowiedzi, a inni badani nie. Kolejnym źródłem nieprecyzyjności powyższego oszacowania jest pamięć respondenta, część spośród badanych po prostu nie pamięta swoich dużo wcześniejszych aktywności, zwłaszcza jeśli nie wymagały od nich dużego wysiłku i/lub miały one charakter incydentalny.

Niezależnie od problemu związanego z ułomnością tego pytania, jako wskaźnika zaangażowania w życie akademickie, warto omówić wyniki bardziej szczegółowych analiz pozwalających wskazać te podzbiorowości studentów, których aktywność jest wyższa niż pozostałych.

W świetle uzyskanych danych można stwierdzić, że tryb kształcenia okazał się wyraźnym uwarunkowaniem poziomu zaangażowania w życie akademickie objętych badaniem studentek i studentów.

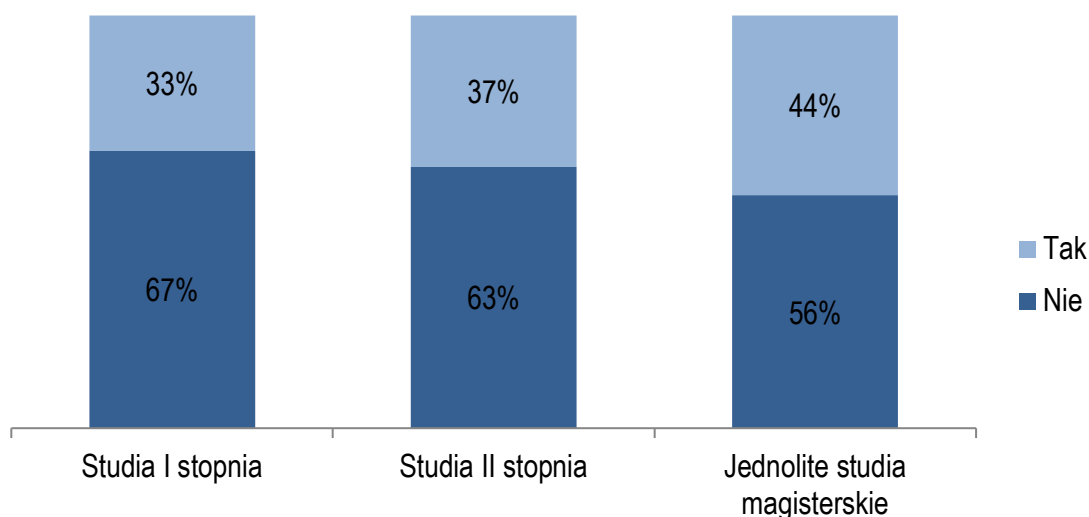
Rysunek 6.2. Rozkłady odpowiedzi na pytanie: *Czy kiedykolwiek angażował(a) się Pan(i) w formalne lub nieformalne działania na rzecz społeczności akademickiej UW ? wg trybu studiów*

Tak jak można było oczekiwać osoby kształcące się na studiach stacjonarnych znacznie częściej niż te kształcące się w trybie niestacjonarnym deklarowały zaangażowanie na rzecz społeczności akademickiej.

Pewnym uwarunkowaniem zaangażowania w życie akademickie okazał się poziom kształcenia.

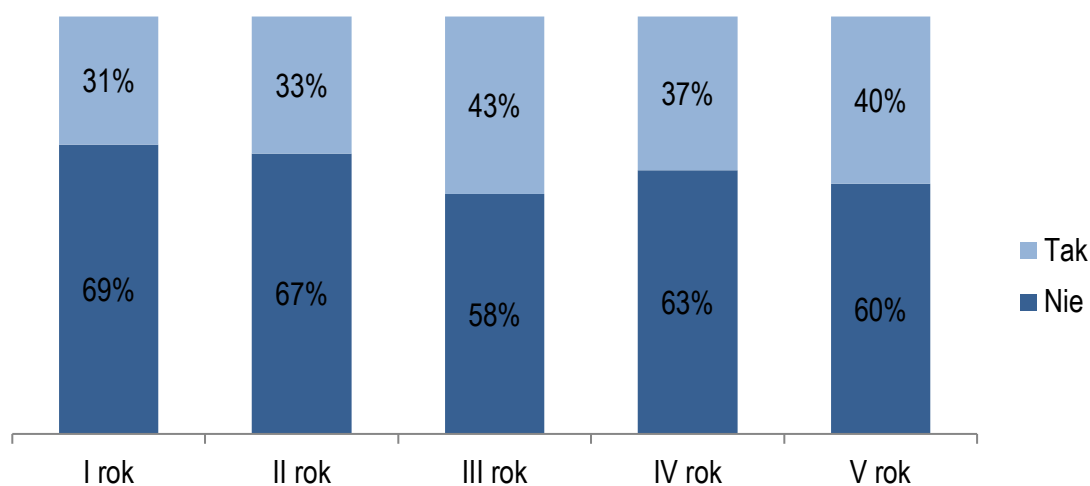
Rysunek 6.3. Rozkłady odpowiedzi na pytanie: *Czy kiedykolwiek angażował(a) się Pan(i) w formalne lub nieformalne działania na rzecz społeczności akademickiej UW? wg poziomu studiów*

Najniższym poziomem zaangażowania na rzecz społeczności akademickiej charakteryzowały się osoby zdobywające wykształcenia na I stopniu studiów, nieco wyższym osoby

z II stopnia studiów, a najwyższa aktywność cechowała osoby kształcące się na jednolitych studiach magisterskich. Uzyskane wyniki mogą sugerować, że zaangażowanie akademickie może wiązać się z czasem kształcenia na uczelni. Przypuszczenie to jest dość oczywiste, gdyż dłuższy staż studencki zwiększa możliwości uczestnictwa w różnego rodzaju przedsięwzięciach służących wspólnocie akademickiej.

Rysunek 6.4. Rozkłady odpowiedzi na pytanie: *Czy kiedykolwiek angażował(a) się Pan(i) w formalne lub nieformalne działania na rzecz społeczności akademickiej UW, wg roku studiów*

Przeprowadzone analizy z uwzględnieniem informacji o roku studiów potwierdzają powyższą hipotezę – choć obserwowana prawidłowość nie jest systematyczna. Frakcja studentek i studentów deklarujących działalność na rzecz społeczności akademickiej była najniższa na I roku studiów, a najwyższa na III roku studiów. Wśród badanych osób z IV i V roku procent zaangażowanych w życie akademickie był niższy niż na III roku, lecz wyższy niż na I czy II roku studiów. To „obniżenie” aktywności akademickiej wśród studentów IV i V roku można tłumaczyć sposobem wyznaczania roku studiów – osobom kształcącym się na I i II roku na studiach II stopnia przypisano odpowiednio IV i V rok studiów.

Zgromadzony materiał empiryczny umożliwia jednak sprawdzenie, tego jak kształtuje się poziom zaangażowania w życie akademickie studentów poszczególnych poziomów wg roku studiów – dane zostały zamieszczone w aneksie (tab. 6.1.). Wyniki tych analiz potwierdzają rolę czasu studiowania w kształtowaniu poziomu zaangażowania w działania na rzecz społeczności akademickiej. A więc można stwierdzić, że **wśród studentek i studentów niższych lat poziom zaangażowania w działalność na rzecz społeczności akademickiej był wyraźnie**

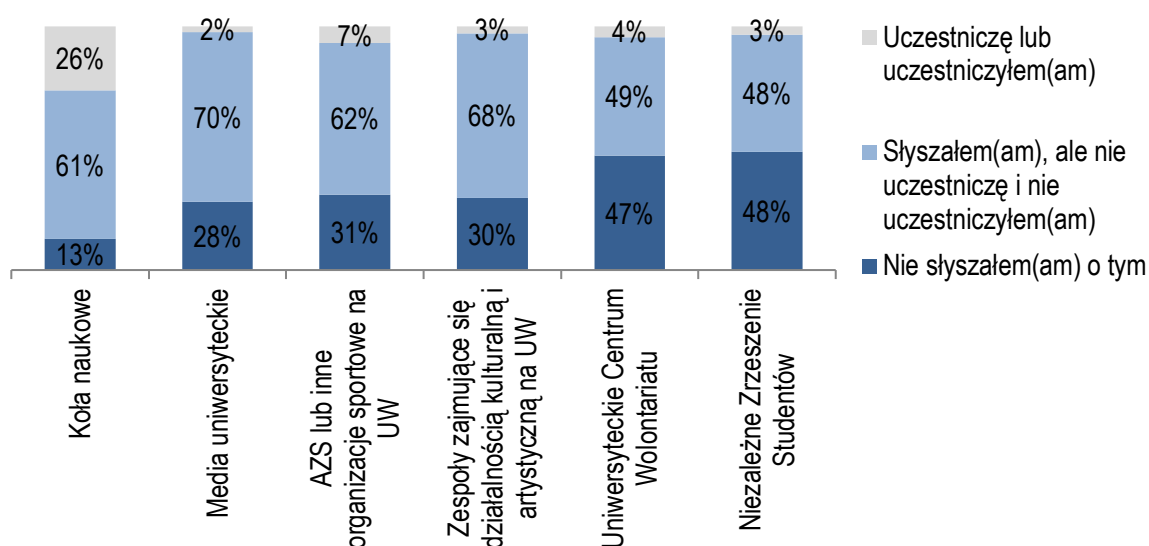
niższy niż wśród osób z wyższych lat studiów. Przykładowo wśród osób z jednolitych studiów magisterskich na I roku 33% badanych deklaroowało swoje zaangażowanie na rzecz społeczności akademickiej, wówczas gdy na IV roku frakcja takich osób wyniosła 56%.

Szczegółowe analizy ujawniły także pewną rolę obszaru kształcenia i stanu zdrowia studentów w kształtowaniu poziomu zaangażowania w życie akademickie – wyniki przedstawiono w aneksie (tab. 6.2 oraz 6.3). Wśród badanych z różnych obszarów kształcenia, wyraźnie rzadziej niż pozostali w działania na rzecz społeczności akademickiej angażowały się osoby studiujące na kierunkach humanistycznych i językowych. Okazało się także, że respondenci mający problemy ze stanem swojego zdrowia zauważalnie częściej niż pozostali deklarowali swoje zaangażowanie w działania na rzecz społeczności akademickiej.

Celem następnego pytania było określenie tego, jaka część studentek i studentów uczestniczy w studenckich lub dostępnych dla studentów organizacjach działających na UW. Pytanie zostało tak sformułowane, że umożliwia poza oszacowaniem poziomu uczestnictwa także określenie stopnia nieznanomości poszczególnych organizacji wśród objętych badaniem osób.

Wyniki analiz unaoczniają, że **najwyższy poziom uczestnictwa i najniższy poziom nieznanomości dotyczył kół naukowych.** Co czwarty badany brał udział w pracach koła naukowego, a jedynie 13% respondentów nie słyszało o tej formie działalności na UW.

Rysunek 6.5. Rozkłady odpowiedzi na pytanie: *Proszę wskazać, w których z niżej wymienionych form działalności Pan(i) kiedykolwiek uczestniczył(a) na UW:*

Relatywnie często studentki i studenci uczestniczyli w działalności Akademickiego Związku Sportowego lub innych organizacji sportowych działających na naszej uczelni – 7%

badanych, choć równocześnie ponad 1/4 respondentów przyznała, że nie słyszała o akademickich organizacjach sportowych. W dalszej kolejności należy wymienić media uniwersyteckie i zespoły prowadzące działalność kulturalną i artystyczną na UW – jakkolwiek poziom uczestnictwa w tych formach działalności był niski 2-3%, to równocześnie mniej niż 1/3 badanych nie słyszała o takich organizacjach działających na naszej uczelni. Na końcu tego rankingu znalazło się Uniwersyteckie Centrum Wolontariatu oraz Niezależne Zrzeszenie Studentów. W przypadku tych organizacji poziom uczestnictwa był niski 3-4% i jednocześnie bardzo duża część badanych – blisko połowa – stwierdziła, że nie słyszała o tych organizacjach.

Na podstawie zebranych danych można określić, jaka część spośród badanych uczestniczyła w przynajmniej jednej z wyżej wymienionych zorganizowanych form działalności dostępnych dla studentów. W świetle przeprowadzonych analizy można stwierdzić, że **frakcja studentek i studentów, którzy uczestniczyli przynajmniej w jednej organizacji akademickiej działającej na UW wyniosła 36%.**

Przeprowadzone szczegółowe analizy z uwzględnieniem informacji o poziomie kształcenia ujawniły w niektórych przypadkach różnice w poziomie uczestnictwa studentek i studentów w organizacjach akademickich – dane zostały zamieszczone w aneksie (tab. 6.4). Okazało się, że osoby kształcące się na jednolitych studiach magisterskich wyraźnie częściej niż te z I i II stopnia studiów brały udział w pracach kół naukowych. Wśród osób kształcących się na jednolitych studiach magisterskich 42% deklarowało, że brało udział w pracach kół naukowych, wówczas gdy wartość analogicznych wskaźników ukształtowała się na poziomie 26% wśród studentek i studentów II stopnia studiów i 22% wśród osób kształcących się na studiach I stopnia. Również poziom uczestnictwa w działalności Niezależnego Zrzeszenia Studentów był dwukrotnie wyższy wśród osób zdobywających wykształcenie na jednolitych studiach magisterskich niż wśród osób kształcących się na studiach I i II stopnia.

W aktywnościach zespołów zajmujących się działalnością kulturalną i artystyczną na UW wyraźnie częściej niż pozostali partycypowali studenci II stopnia studiów. Zgodnie z deklaracjami respondentów wśród osób kształcących się na studiach II stopnia 5% brało udział w działalności takich organizacji, wówczas gdy wśród osób kształcących się na studiach I stopnia frakcja takich osób wyniosła 3%, a w podzbiorowości studentów zdobywających wykształcenie na jednolitych studiach magisterskich 2%.

Można oczekiwać, że tryb kształcenia będzie różnicował uczestnictwo studentów w działalności organizacji akademickich. Przeprowadzone analizy uwidaczniają, że faktycznie sytuacja taka ma miejsce – dane zamieszczono w aneksie (tab. 6.5). W podzbiorowości respondentów studiujących niestacjonarnie udział osób, które nie wiedziały o działalności uwzględnionych w badaniu organizacji akademickich był wyższy niż wśród studentów i studentek studiów stacjonarnych. Jednakże różnice te zwykle nie były duże – sięgały kilku punktów procentowych. Jedynie w przypadku nieznanomości organizacji sportowych i towarzystw zajmujących się działalnością kulturalną i artystyczną różnice między respondentami poszczególnych trybów kształcenia okazały się nieco większe i wyniosły kilkanaście punktów procentowych. Warto także odnotować zauważalne różnice w poziomie uczestnictwa w kołach naukowych, AZS-ie i organizacjach sportowych pojawiające się w porównywanych podzbiorowościach. Frakcja osób, które brały udział w pracach kół naukowych ukształtowała się na poziomie 29% wśród studentek i studentów trybu stacjonarnego i 16% wśród osób kształcących się w trybie niestacjonarnym. Z kolei poziom partycypacji w działalności akademickich organizacji sportowych wyniósł 8% w podzbiorowości osób kształcących się w trybie stacjonarnym i 4% wśród tych badanych, którzy studiują niestacjonarnie.

Obszar kształcenia także okazał się pewnym uwarunkowaniem uczestnictwa w organizacjach akademickich – wyniki analiz zostały zaprezentowane w aneksie (tab. 6.6). W przypadku kół naukowych można stwierdzić zauważalne różnice między respondentami z poszczególnych obszarów kształcenia. Studentki i studenci kształcący się na kierunkach matematyczno-przyrodniczych wyraźnie rzadziej deklarowali niewiedzę o kołach naukowych i jednocześnie częściej twierdzili, że partycypowali w ich pracach niż osoby kształcące się w obszarze nauk społeczno-ekonomicznych oraz humanistycznych i językowych. Wśród badanych z kierunków matematyczno-przyrodniczych poziom uczestnictwa w działalności kół naukowych sięgnął 38%, wówczas gdy w podzbiorowości osób zdobywających wykształcenie na kierunkach społeczno-ekonomicznych wyniósł 27%, a w obszarze nauk humanistycznych i językowych 23%. Kolejne wartości odnotowania różnice między osobami z poszczególnych obszarów kształcenia dotyczyły wiedzy o mediach uniwersyteckich. W świetle wyników analiz można stwierdzić, że wyraźnie częściej nie wiedzieli o nich badani z kierunków matematyczno-przyrodniczych niż z pozostałych. Także w przypadku organizacji sportowych należy zwrócić uwagę na występujące dysproporcje między studentkami i studentami z różnych obszarów kształcenia. Najrzadziej o działalności akademickich organizacji sportowych nie wiedziały osoby kształcące się na studiach matematyczno-przyrodniczych, a najczęściej badani z kierunków humanistycznych

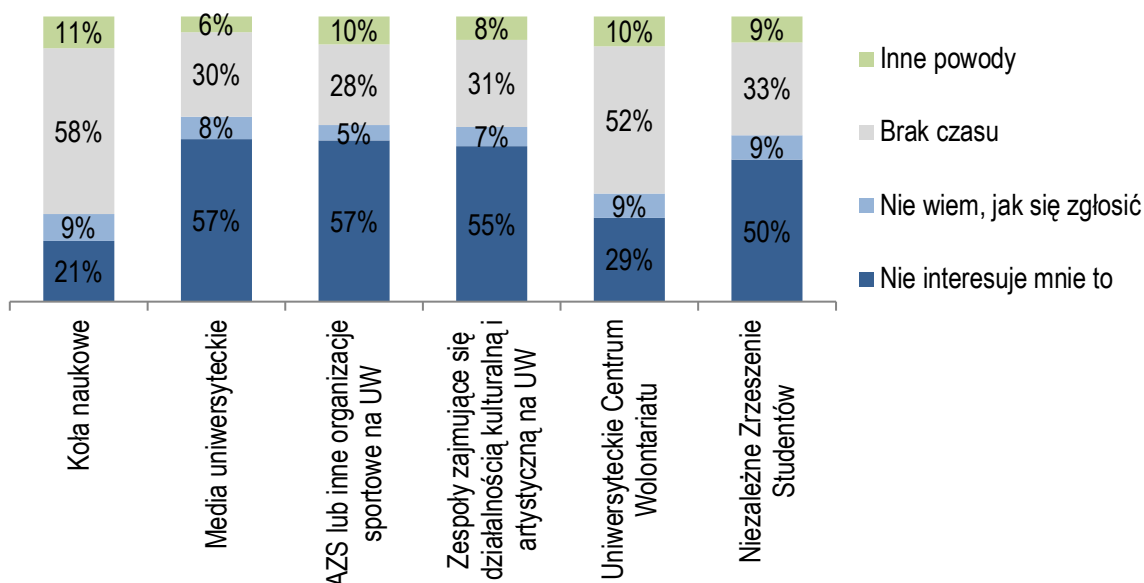
i językowych. W przypadku organizacji sportowych niewiedza o nich wiązała się wyraźnie z poziomem partycypacji. Oznacza to, że w aktywnościach oferowanych przez akademickie organizacje sportowe najczęściej brały udział osoby kształcące się na studiach matematyczno-przyrodniczych, a najrzadziej studenci z kierunków humanistycznych i językowych. Także w przypadku poziomu wiedzy o działalności Uniwersyteckiego Centrum Wolontariatu oraz Niezależnego Stowarzyszenia Studentów wystąpiły zauważalne różnice między studentkami i studentami z kierunków matematyczno-przyrodniczych a społeczno-ekonomicznych. W pierwszej podzbiorowości poziom niewiedzy był zauważalnie wyższy niż w przypadku drugiej.

Kolejną cechą różnicującą odpowiedzi na pytanie o zaangażowanie w działalność akademickich organizacji okazała się samoocena sytuacji finansowej – wyniki przedstawiono w aneksie (tab. 6.7). W świetle przeprowadzonych analiz nie można co prawda stwierdzić wyraźnych różnic w poziomie uczestnictwa studentów w działalności organizacji akademickich pomiędzy respondentami odmiennie oceniającymi swoją sytuację finansową. Jednakże pomiędzy osobami oceniającymi dobrze i źle swoją sytuację finansową występują wyraźne różnice w poziomie wiedzy o nich. Studenci w gorszym położeniu finansowym częściej nie mają wiedzy o działalności organizacji akademickich niż ci, którzy oceniają swoją sytuację jako dobrą.

Wyniki analiz z uwzględnieniem informacji o stanie zdrowia studentów – przedstawione w aneksie (tab. 6.8) – pozwalają stwierdzić, że problemy zdrowotne nie są barierą dla partycypacji w działalności organizacji akademickich, a w przypadku uczestnictwa w pracach kół naukowych można nawet odnotować nieznacznie częstsze uczestnictwo osób z problemami zdrowotnymi niż ma to miejsce w przypadku pozostałych studentek i studentów.

Do tych badanych, którzy zadeklarowali wiedzę o działalności danej organizacji akademickiej, przy jednoczesnym braku uczestnictwa w niej, skierowane zostało dodatkowe pytanie o główne powody braku partycypacji. Jak się okazuje respondenci uzasadniali **brak swojego zaangażowania w aktywność organizacji akademickich dwoma głównymi powodami: brakiem zainteresowania obszarem działalności danej organizacji oraz brakiem czasu.**

Rysunek 6.6. Rozkłady odpowiedzi na pytanie: *Proszę wskazać najważniejsze powody, dla których nie brał(a)/bierze Pan(i) udziału w następujących rodzajach działalności na UW*

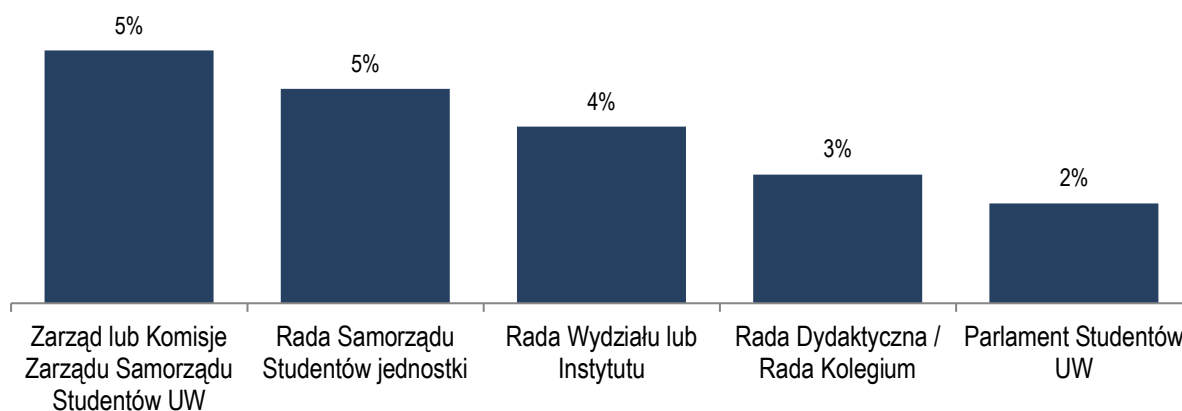

W przypadku kół naukowych oraz Uniwersyteckiego Centrum Wolontariatu ponad połowa badanych wskazała jako główny powód nieangażowania się w aktywności tych organizacji brak czasu, jako kolejną przyczynę wymieniano brak zainteresowania tego rodzaju działalnością. Z kolei w przypadku mediów uniwersyteckich, organizacji sportowych i Niezależnego Stowarzyszenia Studentów, przynajmniej połowa studentów stwierdziła, że nie interesują ich obszary działalności tych organizacji, na drugim miejscu zaś wskazywano brak czasu. Wyniki badania pokazują także i to, że barierą dostępu do organizacji akademickich nie jest brak wiedzy o tym, jak się zgłosić. W przypadku każdej z uwzględnionych w badaniu organizacji frakcja osób, które stwierdziły, że nie wiedzą jak się zapisać nie przekraczała 10%.

Ostatnim zagadnieniem dotyczącym aktywności akademickiej studentek i studentów podjętym w tegorocznym badaniu była kwestia poziomu partycypacji w ciałach kolegialnych funkcjonujących na uczelni. Chodziło więc o oszacowanie uczestnictwa studentek i studentów w formalnych organizacjach akademickich, których celem jest kształtowanie ważnych kierunków działań na UW. Oczywiście można się spodziewać, że z uwagi na ograniczenia liczby miejsc w organach akademickich poziom uczestnictwa nie może być tak znaczący, jak ma to miejsce w organizacjach studenckich.

Powyższe przypuszczenie potwierdzają wyniki przeprowadzonej analizy. Okazuje się, że **poziom uczestnictwa studentek i studentów w podmiotach kolegialnych działających na naszej uczelni nie przekraczał 5%.**

Rysunek 6.7. Procent studentek i studentów deklarujących swoje zaangażowanie w organach akademickich

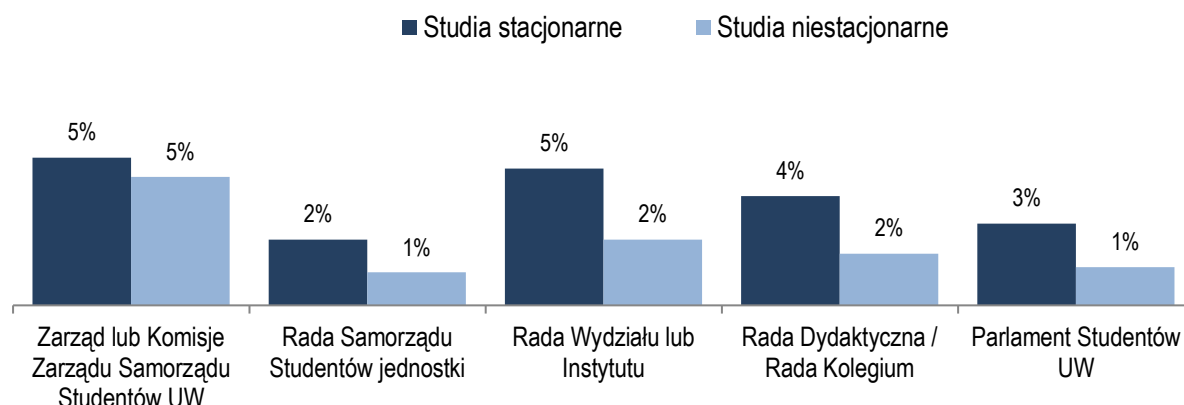

W świetle zgromadzonego materiału można powiedzieć, że największa część zbadanych osób (około 5%) deklarowała swoje zaangażowanie w pracę Zarządu (Komisji Zarządu) Samorządu Studentów oraz Rady Samorządów Studentów w jednostkach, 4% w aktywności Rady Wydziału/Instytutu, 3% w pracy Rady Dydaktycznej/Rady Kolegium, a 2% stwierdziło, że pracowało w Parlamencie Studentów UW.

Zgromadzony materiał umożliwia również odpowiedź na interesujące pytanie. Mianowicie o to, jaka część spośród studentek i studentów naszej uczelni brała udział w pracach organów akademickich na UW – tj. uczestniczyła w działalności przynajmniej jednego spośród pięciu z wyżej wymienionych podmiotów. W świetle przeprowadzonych analiz można stwierdzić, że **łącznie frakcja studentek i studentów, którzy uczestniczyli w pracach organów akademickich działających na UW wynosi 9%.**

Przeprowadzone szczegółowe analizy z uwzględnieniem zmiennych niezależnych ujawniły tylko jedno wyraźne uwarunkowanie uczestnictwa w pracach organów akademickich. Okazało się, że poziom uczestnictwa w ciałach kolegialnych na UW był uwarunkowany przez tryb studiów. **Osoby kształcące się w trybie stacjonarnym wyraźnie częściej niż studenci trybu niestacjonarnego brały udział w pracach organów akademickich.**

Rysunek 6.8. Procent studentek i studentów deklarujących swoje zaangażowanie w organach akademickich wg trybu studiów

Odstępstwem od tej prawidłowości była jedynie partycypacja w pracach Zarządu (Komisjach Zarządu) Samorządu Studentów UW, gdzie można stwierdzić bardzo podobne frakcje osób deklarujących swoje uczestnictwo w porównywanych podzbiorowościach.

Podsumowując wyniki badania dotyczące aktywności akademickiej studentek i studentów UW warto podać jedną wartość charakteryzującą tę aktywność. Wartość ta uwzględnia tych, którzy wyrażali przekonanie, że działali na rzecz społeczności akademickiej oraz te osoby, które działały w organizacjach akademickich oraz w pracach organów akademickich. W świetle zgromadzonego materiału można stwierdzić, że **blisko połowa (48%) badanych była aktywna w przestrzeni akademickiej.**

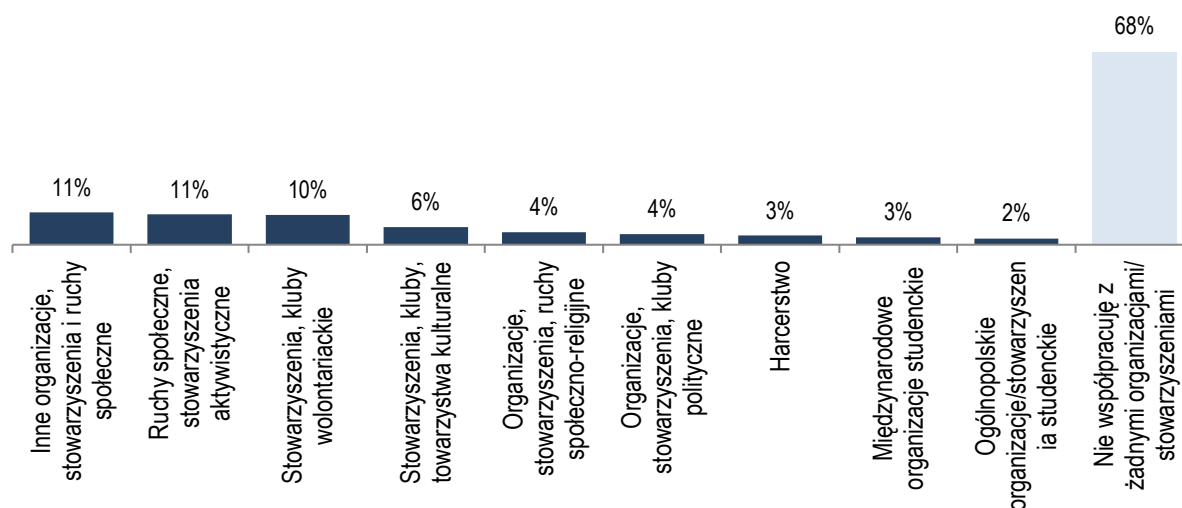
6.2. Aktywność społeczna studentek i studentów

Zagadnienia związane z aktywnością studentek i studentów w przestrzeni społecznej dopełniało jeszcze jedno pytanie w ankiecie. Badanych prosiliśmy, aby zaznaczyli wymienione w kafeterii różne typy organizacji spoza UW, w których działają obecnie. Na podstawie wyników można zatem ocenić poziom aktywności studentów poza uczelnią.

Wyniki przeprowadzonych analiz ujawniają przede wszystkim to, że **poziom partycypacji studentów w aktywnościach różnych organizacji poza uczelnią był umiarkowany.** Dwóch na trzech respondentów w momencie badania nie partycypowało w działaniach organizacji poza UW.

Najczęściej objęte badaniem osoby angażowały się w działalność aktywistycznych ruchów społecznych 11% lub stowarzyszeń wolontariackich 10%. Stosunkowo dużo respondentów 6% zadeklarowało zaangażowanie w działalność stowarzyszeń, klubów o charakterze kulturalnym.

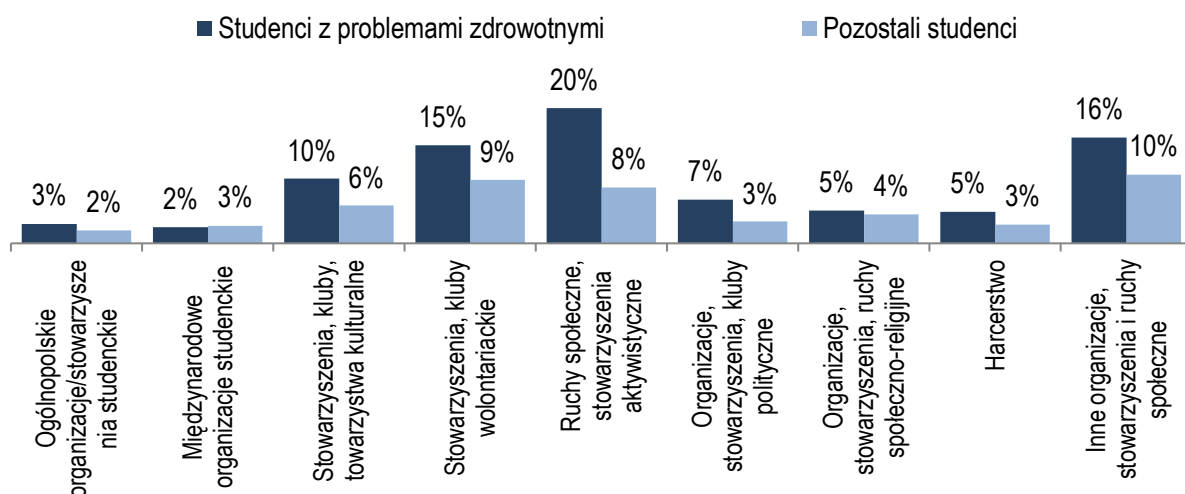
Rysunek 6.9. Procent studentek i studentów deklarujących swoje zaangażowanie w organizacjach społecznych

Z kolei w organizacjach, ruchach społeczno-religijnych a także w organizacjach, stowarzyszeniach politycznych swoje zaangażowanie deklarowało 4% badanych. Nieco mniej bo 3% respondentów utrzymywało, że działa w harcerstwie oraz międzynarodowych organizacjach studenckich, a 2% w ogólnopolskich organizacjach studenckich. Należy dodać, że 11% osób stwierdziło, że uczestniczy w aktywnościach innych, nie wymienionych wyżej organizacji.

Przeprowadzone analizy z uwzględnieniem bardziej szczegółowych informacji o badanych ujawniły, że poziom aktywności społecznej studentek i studentów był powiązany ze stanem ich zdrowia. Okazało się, że **uczestnictwo w działalności organizacji poza uczelnią deklarowało wyraźnie więcej osób mających problemy ze zdrowiem niż osób bez takich problemów**. Wśród osób mających problemy zdrowotne 42% brało udział w działalności organizacji funkcjonujących poza uczelnią, podczas gdy wśród pozostałych studentek i studentów analogiczny wskaźnik wyniósł 30%.

Rysunek 6.10. Procent studentek i studentów deklarujących swoje zaangażowanie w organizacjach społecznych wg stanu zdrowia

Różnice między tymi podzbiorowościami w szczególności ujawniały się w przypadku uczestnictwa w takich organizacjach jak: ruchy społeczne, stowarzyszenia aktywistyczne, organizacje, kluby polityczne, towarzystwa kulturalne oraz stowarzyszenia, kluby wolontariackie.

Poziom uczestnictwa w niektórych organizacjach różnił się także między studentkami i studentami odmiennych poziomów kształcenia – dane zamieszczono w aneksie (tab. 6.9). Różnica ujawniła się w przypadku aktywności w organizacjach studenckich działających poza uczelnią. Wśród osób kształcących się na jednolitych studiach magisterskich frakcja osób deklarująca uczestnictwo w międzynarodowych i ogólnopolskich organizacjach studenckich była wyraźnie wyższa niż wśród studentek i studentów I stopnia studiów.

Przeprowadzone analizy z wykorzystaniem informacji o obszarze kształcenia ujawniły także różnice poziomu aktywności studentek i studentów w przypadkach niektórych organizacji – dane zamieszczono w aneksie (tab. 6.10). Można stwierdzić, że zaangażowanie w działalność ogólnopolskich organizacji lub stowarzyszeń studenckich najczęściej deklarowały osoby kształcące się na kierunkach matematyczno-przyrodniczych, a najrzadziej osoby z kierunków humanistycznych i językowych. Z kolei uczestnictwo w działalności międzynarodowych organizacji studenckich najczęściej deklarowali badani z kierunków społeczno-ekonomicznych, a najrzadziej respondenci z kierunków humanistycznych i językowych. Ci ostatni wyraźnie

częściej niż pozostali angażowali się w aktywności stowarzyszeń, klubów, towarzystw kulturalnych. Uczestnictwo w działalności organizacji, stowarzyszeń, klubów politycznych najczęściej deklarowali badani kształcący się na kierunkach społeczno-ekonomicznych.

Aneks

Tabela 4.3.1 – Plany dotyczące podjęcia studiów drugiego stopnia w grupach wyróżnionych ze względu na rok studiów, na którym aktualnie studiuje osoba badana

	I rok	II rok	III rok
Tak, planuję podjąć studia na UW, w tej samej jednostce	37%	34%	37%
Tak, planuję podjąć studia na UW, ale w innej jednostce	10%	10%	12%
Tak, planuję podjąć studia na innej uczelni w Polsce	5%	11%	14%
Tak, planuję podjąć studia na innej uczelni za granicą	10%	12%	10%
Nie	4%	5%	10%
Nie wiem	34%	28%	17%
RAZEM	100%	100%	100%

Uwaga: Pominęto osoby studiujące na IV roku studiów I stopnia, gdyż to jest możliwe tylko na niektórych programach studiów i w badaniu uczestniczyło jedynie 25 takich osób.

Tabela 6.1 – Procent studentek i studentów angażujących się w działania na rzecz społeczności akademickiej wg poziomu i roku studiów

poziom studiów	I rok	II rok	III rok	IV rok	V rok
studia I stopnia	30%	30%	40%	44%*	-
studia II stopnia	34%	39%	-	-	-
jednolite studia magisterskie	33%	42%	51%	56%	49%

* - bardzo mała liczebność podzbiorowości (n<30)

Tabela 6.2 – Rozkład odpowiedzi na pytanie: Czy kiedykolwiek angażowałeś(a) się Pan(i) w formalne lub nieformalne działania na rzecz społeczności akademickiej UW? wg obszaru kształcenia

obszar kształcenia	nie	tak
matematyczno-przyrodnicze	61%	39%
społeczno-ekonomiczne	62%	38%
humanistyczne i językowe	68%	32%

Tabela 6.3 – Rozkład odpowiedzi na pytanie: Czy kiedykolwiek angażowałeś(a) się Pan(i) w formalne lub nieformalne działania na rzecz społeczności akademickiej UW? wg stanu zdrowia

stan zdrowia	nie	tak
studenci z problemami zdrowotnymi	58%	42%
pozostali studenci	66%	34%

Tabela 6.4 – Rozkłady odpowiedzi studentek i studentów różnych poziomów studiów na pytanie: *Proszę wskazać, w których z niżej wymienionych form działalności Pan(i) kiedykolwiek uczestniczył(a) na Uniwersytecie Warszawskim*

forma działalności	kategoria odpowiedzi	poziom studiów		
		studia I stopnia	studia II stopnia	jednolite studia magisterskie
koła naukowe	nie słyszałem(am) o tym	14%	15%	6%
	słyszałem(am), ale nie uczestniczę i nie uczestniczyłem(am)	64%	59%	53%
	uczestniczę lub uczestniczyłem(am)	22%	26%	42%
media uniwersyteckie	nie słyszałem(am) o tym	30%	27%	25%
	słyszałem(am), ale nie uczestniczę i nie uczestniczyłem(am)	68%	70%	73%
	uczestniczę lub uczestniczyłem(am)	2%	3%	2%
Akademicki Związek Sportowy lub inne organizacje sportowe działające na UW	nie słyszałem(am) o tym	32%	30%	29%
	słyszałem(am), ale nie uczestniczę i nie uczestniczyłem(am)	61%	64%	64%
	uczestniczę lub uczestniczyłem(am)	7%	6%	8%
zespoły i towarzystwa zajmujące się działalnością kulturalną i artystyczną na UW	nie słyszałem(am) o tym	31%	29%	27%
	słyszałem(am), ale nie uczestniczę i nie uczestniczyłem(am)	67%	67%	71%
	uczestniczę lub uczestniczyłem(am)	3%	5%	2%
Uniwersyteckie Centrum Wolontariatu	nie słyszałem(am) o tym	49%	43%	48%
	słyszałem(am), ale nie uczestniczę i nie uczestniczyłem(am)	47%	53%	47%
	uczestniczę lub uczestniczyłem(am)	5%	4%	5%
Niezależne Zrzeszenie Studentów	nie słyszałem(am) o tym	53%	45%	40%
	słyszałem(am), ale nie uczestniczę i nie uczestniczyłem(am)	45%	53%	54%
	uczestniczę lub uczestniczyłem(am)	3%	3%	6%

Tabela 6.5 – Rozkłady odpowiedzi studentek i studentów poszczególnych trybów studiów na pytanie: *Proszę wskazać, w których z niżej wymienionych form działalności Pan(i) kiedykolwiek uczestniżył(a) na Uniwersytecie Warszawskim*

forma działalności	kategoria odpowiedzi	tryb studiów	
		studia stacjonarne	studia niestacjonarne
koła naukowe	nie słyszałem(am) o tym	12%	18%
	słyszałem(am), ale nie uczestniczę i nie uczestniczyłem(am)	59%	67%
	uczestniczę lub uczestniczyłem(am)	29%	16%
media uniwersyteckie	nie słyszałem(am) o tym	27%	34%
	słyszałem(am), ale nie uczestniczę i nie uczestniczyłem(am)	71%	63%
	uczestniczę lub uczestniczyłem(am)	2%	3%
Akademicki Związek Sportowy lub inne organizacje sportowe działające na UW	nie słyszałem(am) o tym	29%	42%
	słyszałem(am), ale nie uczestniczę i nie uczestniczyłem(am)	64%	55%
	uczestniczę lub uczestniczyłem(am)	8%	4%
zespoły i towarzystwa zajmujące się działalnością kulturalną i artystyczną na UW	nie słyszałem(am) o tym	27%	40%
	słyszałem(am), ale nie uczestniczę i nie uczestniczyłem(am)	70%	58%
	uczestniczę lub uczestniczyłem(am)	3%	2%
Uniwersyteckie Centrum Wolontariatu	nie słyszałem(am) o tym	46%	53%
	słyszałem(am), ale nie uczestniczę i nie uczestniczyłem(am)	50%	44%
	uczestniczę lub uczestniczyłem(am)	5%	3%
Niezależne Zrzeszenie Studentów	nie słyszałem(am) o tym	47%	53%
	słyszałem(am), ale nie uczestniczę i nie uczestniczyłem(am)	49%	44%
	uczestniczę lub uczestniczyłem(am)	3%	3%

Tabela 6.6 – Rozkłady odpowiedzi studentek i studentów różnych obszarów kształcenia na pytanie: *Proszę wskazać, w których z niżej wymienionych form działalności Pan(i) kiedykolwiek uczestniczył(a) na Uniwersytecie Warszawskim*

forma działalności	kategoria odpowiedzi	obszar kształcenia		
		matematyczno-przyrodnicze	społeczno-ekonomiczne	humanistyczne i językowe
koła naukowe	nie słyszałem(am) o tym	6%	13%	15%
	słyszałem(am), ale nie uczestniczę i nie uczestniczyłem(am)	56%	61%	62%
	uczestniczę lub uczestniczyłem(am)	38%	27%	23%
media uniwersyteckie	nie słyszałem(am) o tym	37%	27%	26%
	słyszałem(am), ale nie uczestniczę i nie uczestniczyłem(am)	62%	71%	71%
	uczestniczę lub uczestniczyłem(am)	1%	2%	3%
Akademicki Związek Sportowy lub inne organizacje sportowe działające na UW	nie słyszałem(am) o tym	23%	30%	35%
	słyszałem(am), ale nie uczestniczę i nie uczestniczyłem(am)	68%	63%	60%
	uczestniczę lub uczestniczyłem(am)	9%	7%	6%
zespoły i towarzystwa zajmujące się działalnością kulturalną i artystyczną na UW	nie słyszałem(am) o tym	25%	31%	28%
	słyszałem(am), ale nie uczestniczę i nie uczestniczyłem(am)	72%	67%	69%
	uczestniczę lub uczestniczyłem(am)	4%	3%	3%
Uniwersyteckie Centrum Wolontariatu	nie słyszałem(am) o tym	56%	45%	48%
	słyszałem(am), ale nie uczestniczę i nie uczestniczyłem(am)	41%	51%	48%
	uczestniczę lub uczestniczyłem(am)	3%	5%	4%
Niezależne Zrzeszenie Studentów	nie słyszałem(am) o tym	56%	43%	55%
	słyszałem(am), ale nie uczestniczę i nie uczestniczyłem(am)	42%	53%	43%
	uczestniczę lub uczestniczyłem(am)	2%	4%	3%

Tabela 6.7 – Rozkłady odpowiedzi studentek i studentów różnie oceniających swoją sytuację finansową na pytanie: Proszę wskazać, w których z niżej wymienionych form działalności Pan(i) kiedykolwiek uczestniczył(a) na Uniwersytecie Warszawskim

forma działalności	kategoria odpowiedzi	samoocena sytuacji finansowej		
		zła	przeciętna	dobra
koła naukowe	nie słyszałem(am) o tym	20%	14%	10%
	słyszałem(am), ale nie uczestniczę i nie uczestniczyłem(am)	54%	62%	61%
	uczestniczę lub uczestniczyłem(am)	27%	24%	29%
media uniwersyteckie	nie słyszałem(am) o tym	35%	30%	24%
	słyszałem(am), ale nie uczestniczę i nie uczestniczyłem(am)	62%	68%	73%
	uczestniczę lub uczestniczyłem(am)	3%	2%	3%
Akademicki Związek Sportowy lub inne organizacje sportowe działające na UW	nie słyszałem(am) o tym	40%	34%	26%
	słyszałem(am), ale nie uczestniczę i nie uczestniczyłem(am)	54%	60%	66%
	uczestniczę lub uczestniczyłem(am)	6%	6%	7%
zespoły i towarzystwa zajmujące się działalnością kulturalną i artystyczną na UW	nie słyszałem(am) o tym	40%	30%	26%
	słyszałem(am), ale nie uczestniczę i nie uczestniczyłem(am)	59%	67%	71%
	uczestniczę lub uczestniczyłem(am)	2%	3%	3%
Uniwersyteckie Centrum Wolontariatu	nie słyszałem(am) o tym	50%	47%	47%
	słyszałem(am), ale nie uczestniczę i nie uczestniczyłem(am)	45%	49%	50%
	uczestniczę lub uczestniczyłem(am)	5%	5%	4%
Niezależne Zrzeszenie Studentów	nie słyszałem(am) o tym	56%	50%	45%
	słyszałem(am), ale nie uczestniczę i nie uczestniczyłem(am)	42%	46%	52%
	uczestniczę lub uczestniczyłem(am)	3%	4%	3%

Tabela 6.8 – Rozkłady odpowiedzi studentek i studentów różniących się stanem zdrowia na pytanie: *Proszę wskazać, w których z niżej wymienionych form działalności Pan(i) kiedykolwiek uczestniczył(a) na Uniwersytecie Warszawskim*

forma działalności	kategoria odpowiedzi	stan zdrowia	
		studenci z problemami zdrowotnymi	pozostali studenci
koła naukowe	nie słyszałem(am) o tym	12%	13%
	słyszałem(am), ale nie uczestniczę i nie uczestniczyłem(am)	56%	62%
	uczestniczę lub uczestniczyłem(am)	32%	25%
media uniwersyteckie	nie słyszałem(am) o tym	30%	28%
	słyszałem(am), ale nie uczestniczę i nie uczestniczyłem(am)	67%	70%
	uczestniczę lub uczestniczyłem(am)	4%	2%
Akademicki Związek Sportowy lub inne organizacje sportowe działające na UW	nie słyszałem(am) o tym	35%	30%
	słyszałem(am), ale nie uczestniczę i nie uczestniczyłem(am)	58%	63%
	uczestniczę lub uczestniczyłem(am)	7%	7%
zespoły i towarzystwa zajmujące się działalnością kulturalną i artystyczną na UW	nie słyszałem(am) o tym	30%	30%
	słyszałem(am), ale nie uczestniczę i nie uczestniczyłem(am)	67%	68%
	uczestniczę lub uczestniczyłem(am)	4%	3%
Uniwersyteckie Centrum Wolontariatu	nie słyszałem(am) o tym	50%	46%
	słyszałem(am), ale nie uczestniczę i nie uczestniczyłem(am)	45%	50%
	uczestniczę lub uczestniczyłem(am)	5%	4%
Niezależne Zrzeszenie Studentów	nie słyszałem(am) o tym	51%	48%
	słyszałem(am), ale nie uczestniczę i nie uczestniczyłem(am)	45%	49%
	uczestniczę lub uczestniczyłem(am)	4%	3%

Tabela 6.9 – Procent studentek i studentów deklarujących swoje zaangażowanie w organizacjach społecznych wg poziomu kształcenia

typ organizacji	poziom kształcenia		
	studia I stopnia	studia II stopnia	jednolite studia magisterskie
ogólnopolskie organizacje lub stowarzyszenia studenckie	1%	3%	3%
międzynarodowe organizacje studenckie	1%	3%	6%
stowarzyszenia, kluby, towarzystwa kulturalne	7%	7%	5%
stowarzyszenia, kluby wolontarackie	10%	10%	13%
ruchy społeczne, stowarzyszenia aktywistyczne	10%	10%	12%
organizacje, stowarzyszenia, kluby polityczne	3%	4%	5%
organizacje, stowarzyszenia, społeczno-religijne	5%	3%	4%
harcerstwo	4%	2%	3%
inne organizacje, stowarzyszenia i ruchy społeczne	10%	12%	15%

Tabela 6.10 – Procent studentek i studentów deklarujących swoje zaangażowanie w organizacjach społecznych wg obszaru kształcenia

typ organizacji	obszar kształcenia		
	matematyczno-przyrodnicze	społeczno-ekonomiczne	humanistyczne i językowe
ogólnopolskie organizacje lub stowarzyszenia studenckie	3%	2%	1%
międzynarodowe organizacje studenckie	2%	4%	1%
stowarzyszenia, kluby, towarzystwa kulturalne	5%	5%	9%
stowarzyszenia, kluby wolontarackie	9%	11%	10%
ruchy społeczne, stowarzyszenia aktywistyczne	10%	10%	12%
organizacje, stowarzyszenia, kluby polityczne	2%	5%	3%
organizacje, stowarzyszenia, społeczno-religijne	6%	4%	5%
harcerstwo	4%	3%	3%
inne organizacje, stowarzyszenia i ruchy społeczne	11%	13%	9%